

SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET

1983

NOVEMBER

GEORGES FEYDEAU

Az Úr vadászni jár

Bohózat három felvonásban
1892

Fordította : Vinkó
József

Szereplők

DUCHOTEL
LEONTINE, a felesége
MORICET
GONTRAN, DUCHOTEL unokaöccse
CASSAGNE
LATOURE asszony
BRIDOIS, rendőrfelügyelő
BABET, szobalány
Első rendőr
Második rendőr

ELSŐ FELVONÁS

Dohányzószoba Duchotelék házában. Hátral a főbejárat, mögötte az előszoba. Balra elől kandalló, fölötte tükör. A kandallón állóra, mellette két gyertyatartó és több gyufaskatulya. A kandalló jobb oldalán csengőzsinór lóg. A bal oldalán, kicsit hátrébb ajtó, ami a szalonba, illetve Leontine lakosztályába vezet. Az ajtótól jobbra egy kis szekreter, aminek egyik lábát egy könyvvel helyettesítették. Az íróasztalon írószerek. A szőnyeg közepén egy ovális asztal foglalja el, körülötte fotelek. Az asztalon patrontöltő készülék, egy halom üres hüvely, gyutacsok, fojtás, egy dobozban sörét, mellette vadászöv tölténytartóval stb. Jobbra hátral, a szekreter közelében hűtőszék. Balra, a kandalló és az ovális asztal között egy puff. Hátral a főbejárat mind-két oldalán virágállvány, és mindkét oldalon egy-egy karosszék. A jobb oldaliban egy férfikalap, a bal oldaliban sétapálca. A kandallóban ég a tűz

Első jelenet

Leontine és Moricet

Amikor a függöny felmegy, Leontine és Moricet az asztalnál ülnek, és a patrontöltő készülékkel az üres hüvelyeket töltögetik. Kicszerűlik a gyutacsot, puska-port töltenek a hüvelybe, belehelyezik a fojtást, meg-töltik söréttel, lezárják stb. Csönd. Moricet hirtelen felnéz Leontine-ra, majd nagyot sóhajt, nem tudja, beszéljen-e vagy sem

MORICET *(könyörgőn)* Édes Leontine!

LEONTINE *(megrázza tagadóan a fejét, miközben puska-port tölt az egyik hüvelybe)* Hallgasson!... Inkább cserélje ki a gyutacsokat... *(Odanyújt néhány hüvelyt)*

MORICET De ha egyszer kérem?!

LEONTINE Nem és nem ! *(A hüvelyekre tölt)* Inkább töltson!

MORICET De hisz töltök!... Csak azt nem értem, végül is miért ellenkezik annyira? ...
LEONTINE *(türelmetlenül)* Ó *(határozottan)* Nem, nem és nem ! Világosan beszélj, ugye?!

MORICET *(dühösen felpattan)* Mondhatom, szép dolog! Rögtön visszautasítja az első szerelmi vallomásumat ...
LEONTINE Az elsőt?! Mondja talán úgy, hogy az utolsót...
MORICET *(lekicsinylően)* Kérem, ha maga ragaszkodik a sorszámkhoz! *(Mint aki nagyon meg van győződve az igazáról)* Mert nézzük csak, mit is kérek én magától valójában? Egy egészen kicsi dolgot... szinte semmiség rokon lelkek között... A férje mindjárt elindul a vadászatra... én vagyok a legjobb barátja... és semmi mást nem kérek, csak hogy töltsen velem az estét.

LEONTINE *(gúnyosan)* Az éjszakát inkább, nem? Úgy gondolta, ugye? ! Legyek magával egészen reggelig!
MORICET *(meggyőződéssel)* Csak hajnalig... Reggel nyolcra dolgozni kell mennem.
LEONTINE *(epésen)* Ó, így mindjárt más! Ha csak hajnalig.
MORICET *(sértetten)* Leontine, maga nem bízik ben-nem!
LEONTINE Ej, maga esztelen, hát gondolkodjék ...fől-téve, hogyha én is akarnám... eszébe sem jut, hogy kockára tenném a jó híremet? Mit szólnának a cselédek, a házmester, ha észrevennék, hogy házon kívül töltöm az éjszakát? Nem gondol a pletykákra?

MORICET *(fitymálóan)* Kicsinyes gondolkodásmód. *(Visszaül)* Mintha bizony egy asszony nem .találna rá bármikor módot, hogy a látszatot megóvja...

LEONTINE Még hogy kicsinyes... *(Hüvelyeket lök Moricet elé)* Huszonkilenc.

MORICET *(dolgozni kezd)* Huszonkilenc. Nincs vala-mi vidéki rokona?

LEONTINE Dehogynem, a keresztanyám ...
MORICET Na látja! A férje vadászni megy, maga pedig meglátogatja a keresztmamáját.
LEONTINE Hát persze! Elindulok a keresztmamámhoz vidékre, és útközben egy kis vargabetűvel beugrom az Athéne utca negyvenbe, Moricet úr kis szállására. Így gondolja, ugye?

MORICET *(lelkesen)* Így. Pontosan.
LEONTINE *(ingerülten)* Eltöltök néhány órát a kis le-génylakásában, ugye?

MORICET Pompás!
LEONTINE Kacagnom kell...

MORICET *(mint valami megdönthetetlen érvet)* De hát miért? A lakás itt van a közelben, alig néhány lépés maguktól, nemdebár?

LEONTINE És ez már elég ok arra, hogy odamenjek, ugye?!

MORICET *(keserűen)* Akkor nem értem, hogy múlt-kor, amikor négyszemközt maradtunk, mert arra mindig vigyáztam, nehogy a férje előtt csak egy szóval is említsem, hogy ki akarok bérelni egy kis garzont, és én elmondtam, hogy nem tudok dönteni, melyik lakást válasszam, akkor maga azt mondta: „Bérelje ki az Athéne utcait, hogy egészen közel legyünk egymáshoz”... *(Szenvedélyesen)* Attól a pillanattól kezdve, hogy kiejtette ezt a mondatot, nem volt egy perc nyugtom sem, amíg meg nem kötöttem a szerződést. Keresztülgazoltam minden-kin ! A lakásban egy bizonyos Bérkocsis kisasszony

lakott, aki ellen egyetlen kifogást lehetett emelni, hogy nem fizette rendszeresen a lakbért. Addig mesterkedtem, amíg a háziúr kitette a szűrét. Gavalléros eljárás volt ez, kérdezem? Semmiképp! Csak-hogy maga azt mondta ugyebár: „Bérelje ki az Athéne utcait, hogy egészen közel legyünk egymás-hoz !” Így történt ...

LEONTINE Na és?! Mi közöm az egészhez?

MORICET (*készerűen*) Látja, ez a különbség kettőnk között. Amikor maga azt mondta, hogy „Bérelje ki az Athéne utcait, hogy egészen közel legyünk egy-máshoz!”, nos, akkor én azt hittem, hogy maga is *arra a bizonyos dologra* gondol!

LEONTINE Na, mondhatom, szépeket képzel' felőlem!

Hát tényleg azt hiszi, hogy legénylakásokba járok? MORICET (*felkiált*) Még hogy ilyesmit hiszek! Uramis-ten!

LEONTINE (*odanyújt egy hüvelyt*) Harminc.

MORICET (*átveszi a hüvelyt*) Harminc, igen... Azt hiszi, becsülném önt, ha ilyesmi eszembe jutna? Én csak azt mondtam: „Jöjjön el hozzám”, mivelhogy rólam van szó ...és az egész köztünk marad. De ha feltételezném, hogy legénylakásokba jár ... uram-isten ... hát megvolna magáról a véleményem.

LEONTINE Miért, most nincs meg?

MORICET (*felkiált*) Mit képzel? ! Istenem, magának semmi érzéke az árnyalatok iránt.

LEONTINE Tegyük fel, hogy semmi érzékem ...rend-ben. És ha egyszer nincs... akkor ne is beszéljünk többet erről a dologról. Rendben? Megegyeztünk?

MORICET (föhláll és *fel-alá járkal*) Rendben, meg-egyeztünk. Nyugodt lehet, én többet nem szólok egy szót sem. Nyugodt lehet. Már azt is sajnálom, hogy egyáltalán szóltam.

LEONTINE Helyes. Akkor ne sopánkodjék többet, inkább dolgozzunk.

MORICET (*fojtott dühvel*) Csak nőekkel ne kezdjen az ember!

LEONTINE (*a hüvelyekre mutat*) Befejezte a dolgot? MORICET Igen, befejeztem, be, örökre! Nem foglalkozom többé ezekkel a romlott ...

LEONTINE Én a hüvelyekről beszélek.

MORICET (*gúnyos mosollyal*) Hát persze, a hüvelyek... nos, azokat is meguntam, a hüvelyeket... Képzeld, asszonyom, elegendem van abból, hogy a tisztelt férje hüvelyeit töltögessen! Hitemre, ha arra gondolok, milyen sokra becsültem magát! ... Úgy érzem, mintha lelékött volna a hatodik emeletről... (*Meggyőződésse*) De most már mindegy ... hálát adok az égnek, hogy itt áll előttem teljesen meztelen valójában...

LEONTINE (*felkiált*) Tessék?

MORICET (*visszaül*) Átvitt értelemben mondom.

LEONTINE Még szerencse!

Jobb elől belép Duchotel

Második jelenet

Voltak és Duchotel

DUCHOTEL (*kezében vadászpuska, amit tisztogat, be-lép*)

Nos, megy a dolog, ahogy kell?

MORICET (*kedvetlenül*) Egyáltalán nem megy. DUCHOTEL

Nem megy? Csak nem? És hol a bibi? MORICET Mindenütt.

LEONTINE Ugyan dehogy, semmi baj.

MORICET Csak a maga nevében beszéljen, asszonyom, én heves vérmérsékletű vagyok, s ha látom, hogy kárba vész minden igyekezetem, s egy tapodtat sem jutok előbbre, hát előnti a fejemet a vér...

DUCHOTEL Lássuk csak... talán túlságosan is kapkodsz, barátom, az ördögbe is... nem hajt a tatár! ...

MORICET Még hogy kapkodok! Hiszen lassabban haladok, mint a csiga.

DUCHOTEL (*kedélyesen*) Ha akarod, szívesen segítek.

MORICET (*élenken*) Köszönöm, nem, azt hiszem. csak terhemre volnál.

DUCHOTEL Ha nem, nem. Megjegyzem, úgyis azt mondtam magamnak: „Ott van neki a feleségem! Nélkülem biztosan hamarabb elintézik.”

MORICET Minden bizonnyal.

DUCHOTEL (*megkísérli összerakni a puskáját*) Na, lássuk csak...

MORICET (*elismeréssel*) Hát neked aztán birkatürelmed van, barátom. (*Leontine-nak*) Olyan, mint a birka.

DUCHOTEL Így igaz. Bolond is volnék, ha ilyen csekélység miatt felizgatnám magamat. Végy rólam példát. Azt hiszed, idegeskedem? Pedig már egy háromnegyed órája nem tudom kitisztítani ezt a puskát.

MORICET A te eseted az más. Neked valószínűleg azért nem sikerül, mert nem értesz hozzá. DUCHOTEL Miért, te talán értesz?

MORICET Persze.

DUCHOTEL Nos, hát akkor mit teszel, hogy tiszta legyen?

MORICET Elküldöm a puskaműveshez.

DUCHOTEL Úgy, tényleg?

LEONTINE Na, tessék, harminckét töltény... (*Feláll és a vadászövet az egyik hátsó karosszékre helyezi*)

MORICET (ő is *feláll*) Szeretném tudni, mit szeretsz a vadászatban?!

LEONTINE Az már igaz ...

MORICET (*előrejön baloldalt*) Végignézni, ahogy azok a szegény állatok kiszenvednek! Ami engem illet, én még egy ember szenvedését se tudnám végig-nézni.

DUCHOTEL És ezt épp te mondođ? Az orvos?! MORICET (*közömbös hangon*) És ezt a mézárllást Cassagne barátod birtokán viszed végbe?

DUCHOTEL (*élenken*) Persze, nála, csakis nála. MORICET És miért nem látogat meg bennünket soha az a te Cassagne barátod?

LEONTINE (*előveszi a hímzőkosarát, és gombolyítani kezd egy pamutkőteget*) Tényleg, sosem láttam őt...

DUCHOTEL (*erőltetett kedélyességgel*) Ó, tudod, gyűlöl kimozdulni az ő falusi vackából...

MORICET Persze. Ott keres gyógyírt szerelmi csalódására.

DUCHOTEL Ó, „szerelmi csalódás”. A felesége elhagyta, kész, passz, ennyi az egész.

MORICET Elhagyta és megcsalta.

DUCHOTEL Ó, „szerelmi csalódás”, ez túlzás. Egyszerűen külön él a feleségétől, kész passz, ennyi az egész ...

MORICET Merthogy a felesége megcsalta.

DUCHOTEL Ó, ez nincs bebizonyítva.

MORICET Csak megállapítva, s az egyre megy. Egyéb-iránt én nem hibáztatom az asszonyt, az biztos ! Egy kis félrelépés, nagyon is megbocsátható. (*Leontine-nak, célzással*) Ennek a derék asszonynak legalább volt egy szeretője.

Leontine tesz-vesz, mintha semmit sem értene az egészből

DUCHOTEL (*értelmetlenül néz Moricet-ra*) Miért mon-
dod, hogy „volt legalább egy szeretője”? Úgy te-szel, mintha azzal gyanúsítanád, hogy több is volt. MORICET (*félvállról, mintha olyasvalakivel beszélne, aki beleártja magát olyan dolgokba is, amik nem reá tartoznak*) Ugyan! Én nem azt mondtam, hogy „volt legalább egy szeretője”. Azt mondtam „legalább volt egy szeretője”. Félreértetted.

DUCHOTEL Lehet, de akkor meg nem értem, mire céloztál.

MORICET (*félvállról*) Nem is tartozik rád.

DUCHOTEL (*visszatér az eredeti témához*) Minden-esetre furcsa, hogy olyan biztos vagy benne, hogy szeretője van. Mit tudsz te erről az egészről? LEONTINE Tényleg, mit tud?

DUCHOTEL (*belemelegszik*) Csak azért, mert a férj azt állítja? De hát mit tud arról a férj? ...A férjeknek különben is mindig legutoljára nyílik ki a szemük! Gyanakodni gyanakodhatnak, de bizonyíték egy szál se. Szegény Cassagne-t is éppen ez dühíti ...amíg nincs bizonyíték, addig csak közös meg-egyezés alapján válhatnak el a feleségétől... márpedig az asszonynak esze ágában sincsen válni...

LEONTINE Igaza is van! Derék keresztény teremtés.

DUCHOTEL (*helyeslően*) Az, az. Amellett fél, hogy elveszti a tartásdíjat.

MORICET Derék, takarékos keresztény teremtés.

DUCHOTEL (*közben tisztítja a puskáját*) A fene egye meg ezt az átkozott puskát! Bizony isten igazad van, a legjobb lesz, ha beadom a puskaműveshez.

(Elindul kifelé) Hé, Babet! Merre van? (Kimegy hátul)

Harmadik jelenet

Moricet és Leontine

Csönd. Leontine leül az asztalhoz, és a kötéseit rendezgeti kézimunkakosarában. Moricet nagy léptekkel fel-alá járkál

MORICET Szóval nem akarja? Először, másodszor... senki többet...harmadszor ...

LEONTINE (unalomában felsóhajt) Ó, már megint! Hát nem, kedves barátom, ami sok, az sok, tudja...

MORICET Jól van, jól, de aztán nehogy még egyszer azt mondja nekem, hogy szeret... (Leontine hallgat. Moricet izgatottan járkál) Mert azt csak nem tagad-já, ugye, hogy mondta? (Sötétén) Emlékszik a papagájára? Arra a napra, amikor felfordult, pedig olyan kedvesen tudta mondani : „Rohadt gazemberek, adjatok grogot!” Ott voltunk mind a hárman, maga, a papagáj hullája és én... (Leontine felsóhajt) A férje éppen elment hazulról. (Érzelmesen) Emlékszik, hogyan folytak a könnyei ? ...Alig tudtam megvigasztalni... itt zokogott a mellemen... Ó, azok a könnyek... egészen átázott a mellényem, de én csak átöleltem önt... ó, azok az ölelések ... már azt sem tudtam, mit teszek... csak sírt, csak sírtam ... a könnyeink összefolytak ... (Közönséges hangon) oda-tettem a papagáját a puffra ... (Érzelmesen) Ekkor történt, hogy váratlanul kinyílt a szíve, s a szív ilyenkor nem hazudik... s ekkor azt suttogta: „Szeretem.” Ez a szó volt mindennek az oka. Majd meg-őrültem! Ebben a pillanatban lépett be a férje... alig volt annyi erőm, hogy hirtelen fölkapjam a puffról a papagáját és némi nyugalmat erőszakoljak magamra... és hárman zokogtunk tovább. Hát nem tagadhatja le, hogy azt mondta: „Szeretem”?!
LEONTINE Ugyan, barátom, az ember azt sem tudja, mit beszél a gyász pillanataiban.

MORICET (élesen) Már bocsánat! Maga pontosan tudta, hogy mit beszél, esküszöm... Hiszen éppen az ilyen röpké pillanatokban, amikor a nők nem gondolnak arra, hogy mit is mondanak, lehet az ember bizonyos abban, hogy igazán azt is gondolják, amit mondanak ...

LEONTINE Hát aztán? Ha mondtam is véletlenül, hogy: „Szeretem”, mindabból mi következik? Szavamra nem értem, mit képzelt... (Feláll)

MORICET (komolyan és természetesen) Csak azt képzeltem, amit minden férfi elképzel, ha azt mondják neki, hogy szeretik.

LEONTINE (döbbenet) Szent isten!

MORICET Az ilyen kijelentés becsületes emberek között olyan, mint a szóbeli megállapodás, ami a kötelezvény erejével bír, s aminek a lejárta ha nincs is meghatározva, egyszer föltétlen esedékessé válik... Bizony, asszonyom, éppúgy, mint valami váltónál, azzal a különbséggel, hogy én nem perelhetem be a bíróságon!

LEONTINE Még szerencse!

MORICET Könnyű dobálózni a szavakkal, hogy szeretem, csak hogy ezt be is kell bizonyítani... Nos, ami engem illet, én kész vagyok a bizonyításra... Most magán a sor, tessék, bizonyítson!

LEONTINE Akkor már jobb, ha mégiscsak beperel. MORICET Tessék, máris fizetésképtelen! Mondhatom, derék!

Az egész fenti jelenetet Moricet-nak teljes meggyőződéssel és hévvel kell alakítania, a jelenet .komikuma a komolyságban rejlik

LEONTINE (odamegy az asztalhoz, és leül a bal oldali fotelbe) De hát kedves barátom, maga félreértett engem! Állítólag azt mondtam magának, hogy szeretem. Istenkém, na és, nem tagadom...

MORICET (diadalittasan) Na, ugye?! Na, ugye?!

LEONTINE Csak hogy miért ne mondhattam volna? Végül is ön nem csúnya... Legalábbis szemrevalóbb azoknál, akiket naponta látok.

MORICET (gyerekes lehangoltsággal) De hiszen rajtam kívül senkit sem lát.

LEONTINE (ingerlően) Talán épp ezért szemrevalóbb, mint a többi... Maga udvarias, verseket ír: ritka adomány egy orvos esetében... És az asszonyok szívében, mint tudja, hamar megrezdül egy hürocska a költészet szavára...

MORICET (ő is leül az asztalhoz, és színlelt szerénységgel mondja) Igazán túloz ... (Látszólag közömbösen, de tele hiúsággal) Hanem azért ugye még nem lapozta át a legújabb kötetemet, A szív könnyeit?

LEONTINE (szárazon) Még nem, a férjem azt mondta, előbb ő olvassa el... (Az előbbi hangon) Szóval mi-ért volna különös, ha a gondolataimban maga különb helyet foglalna el, mint a többi halandó? A szívben minden érzélem helyet kap... S a szív elég tágas, hogy az egyik érzés ne zavarja a másikat. (Feláll, és nyíltan mondja) De ha egy asszony hallgathat is a szívére, a feleség nem hallgathat az asszonyra, mert a feleség a férjéhez tartozik.

MORICET (gúnyos nevetéssel) Hát persze, a férj!

LEONTINE (komolyan) Megtiltom, hogy gúnyolódjon rajta, hiszen a barátja!

MORICET (ő is feláll) Persze, a barátom. Még hozzá jobb barátom, mint maga, mert ő megbízik bennem.

LEONTINE (megcsóválja a fejét) És így akarja viszszaadni a barátságát?

MORICET (meggyőződéssel) Miért ne? Hiszen én szeretem... És magát is szeretem, vele együtt... szegény derék barátom!

LEONTINE Igazán? És nem bánná, ha megcsálnám?

MORICET (meghökkenve) Hogyan? Tessék? Ennek ahhoz semmi köze!

LEONTINE (határozottan) De hiszen maga tudja, Moricet, hogy az esküvőn a házastársak örök hűséget fogadnak egymásnak ...

MORICET (gúnyosan) De csak azért, mert az anya-könyvvezető megkéri őket.

LEONTINE Az mindegy. Amíg a férjem megtartja az esküjét, addig én sem szegem meg az enyémet!

MORICET Valamelyiküknek el kell kezdeni.

LEONTINE Ha holnap például megtudnám, hogy a férjem megcsal vagy viszonya van, esküszöm, rögtön felmennék magához és azt mondanám: „Moricet, itt vagyok, bosszuljon meg!”

MORICET (elragadtatva) Igazán? Ó, Leontine! LEONTINE (lehűtve a férfit) Csak hogy biztos vagyok benne, ez képtelen föltevés... (Odamegy a .kandalóhoz)

MORICET Sajnos tényleg az ... (Rátámaszkodik az asztalra)

Mert mit szeret a maga férje? Csónakázik, vadászik... Néhány egészségügyi szenvedély, semmi más.

LEONTINE Pontosan.

MORICET (ravaszul) És nála a vadászat tényleg vadászatot jelent, mert tudja, vannak férjek, akik úgy tesznek, mintha vadásznának, közben pedig a vadászat csak ürügy, hogy kirügjanak a hámból. „Vadászni megyek!” — mondják, s ahogy kitették a lábukat otthonról, jól kitombolják magukat.

LEONTINE Mások talán, de nem ő!

MORICET Á, ő nem. Jóllehet néha megfordult a fejében, mi volna, ha az én Duchotel barátom is csak alibiből járna vadászni? De nem. Nem és nem. Elég egy pillantás rá, amikor hazatér, látszik, hogy tökéletesen tiszta a lelkiismerete.

LEONTINE Na, ugye!

MORICET Ámbár, kedves barátném, a múltkor föl-túnt egy különös dolog. Mondtam is magamban : ha ennek a Duchotelnek csak egy picurka vaj is volna a fején, nyilván nem követne el ekkora ügyet-lenséget...

LEONTINE (odamegy) Tessék? Milyen ügyetlenséget?

MORICET (odébbmegy) Á, egy kis apróság, szóra sem érdemes. A múltkori vadászatról hat vadnyulat és hat házinyulat hozott haza egy kosárban.

LEONTINE Na és?

MORICET Nos, közismert tény, ahol házinyúl van, ott nincs vadnyúl, s ahol vadnyúl van, ott nincs házi-nyúl.

LEONTINE (izgatottan) Honnan tudja?

MORICET (zárkóztatva) Olvassa el az állattankönyvet. Egyetlen hely van a világon, ahol ez a két rágcsáló együtt megtalálható.

LEONTINE Nyilván ott lőtte őket.

MORICET Lehetséges. Ez a hely a vadkereskedés.

LEONTINE Hát ez több a soknál! És miért nem szolt hamarabb? Azt állítja, hogy a barátom, és hagy-ja, hogy nevetségessé váljak, hogy kijátsszák a gyanútlan hiszékenységetem ! Ó ! Na várj csak, Duchotel, most a körmödre ,koppintok! *(Elindul kifelé)*

MORICET *(utána)* Jaj, istenem, várjon, ne szóljon ne-ki! Nézze csak, Leontine, hiszen emlékszik, azzal kezdtem, hogy tökéletesen meg vagyok győződve Duchotel barátom ártatlanságáról ...Gondolhatja, hogy ha nem lettem volna a lelkem mélyén meg-győződve, sohasem beszéltem volna efféléket...

LEONTINE *(nagyon izgatott)* Hagyjon békén ! Egyszerűen eljárt a szája és kész.

MORICET Hát jó, eljárt a szám, ha gondolja... de biztosíthatom, hogy a kedves férje ...

LEONTINE Na épp itt jön! Most már beszélhet... legalább tisztázzuk a dolgot...

MORICET *(kicsit erősebben)* Leontine, az istenért, csak nem akarja elmondani neki?!

LEONTINE Miért ne mondanám?

MORICET De hiszen ez örütség... *(Belép Duchotel)* A legjobb lesz, ha én most elmegyek. *(Elindul kifelé)*

Negyedik jelenet

Voltak és Duchotel

DUCHOTEL *(az ajtóban)* Már elmész?

MORICET *(zavartan)* Dehogyan... illetve igen! Jól vagy?

DUCHOTEL *(elindul feléje)* Miért kérdezed, hogy jól vagyok-e? Hiszen, ha nem csalódom, az imént találkoztunk...

MORICET Igen, persze, csak tudod... akkor nem kérdeztem... s azóta annyi idő eltelt... Na, minden jót, isten áldjon! *(Felveszi a sétapálcát)*

DUCHOTEL Hát isten áldjon! De tudod, eleredt az eső... nem kell egy esernyő?

MORICET Köszönöm, de itt a sétapálcám. *(Kimegy kalap nélkül)*

DUCHOTEL Ja, tényleg... *(Leontine-nak)* Hát ezt meg mi lelte? Úgy elrohant, mint ha puskából lőtték volna ki... Fura egy alak ! *(Észreveszi, hogy a felesége is szigorú)* Hát te? Téged mi lelt? Történt valami köztetek?

LEONTINE *(élesen)* Á, semmi... csak épp tanulmányoztam egy kicsit az állatant, és most tisztábban látok.

DUCHOTEL Valóban?

LEONTINE Olyan fontos ismeretek birtokába jutottam, amiket egy feleség sohasem nélkülözhet. DUCHOTEL Éspedig?

LEONTINE *(közelebb lép hozzá)* Ahol házinyúl van, ott nincs vadnyúl, és ahol vadnyúl van, ott nincs házinyúl!

DUCHOTEL *(csúfondárosan)* Remek! Jó, ha tudja az ember!

LEONTINE Jobb, mintsem hinnéd! Mert valószínű, hogy ha te is tudtad volna, akkor nem hozol haza a legutóbbi vadászatodról egy kosárban hat vadnyulat és hat házinyulat.

DUCHOTEL Aha! Szóval rólam van szó ...

LEONTINE Mert engem palira lehet venni, ugye? Nekem a vadnyúl és a házinyúl egykútya, hiszen annyira hasonlítanak egymáshoz ! ... Mert ugye ezt a zárdában nem tanítják... Csak hogy szerencsémre találkoztam egy művelt férfival, Moricet-val, és ő felnyitotta a szememet !

DUCHOTEL Micsoda? Éppen ő? ...

LEONTINE Eljárt a szája a szerencsétlennek!

DUCHOTEL Ó, a hatőkör!

LEONTINE Hát persze, hatőkör, ugye, csak mert föl-világosított a maga üzelméről.

DUCHOTEL De hát ugyan, édesem, szó sincs effélék-ről... azért hatőkör, mert az állattanleckéjével bogarat ültetett a füledbe, jöllehet, hidd el, semmi alapja az egésznek.

LEONTINE Úgy?! Semmi?! Akkor légy szíves bizonyítsd is be, hogy nincs semmi alapja! Bizonyítsd be, ha tudod.

DUCHOTEL *(lefejező nyugalommal)* Mi sem könnyebb!

LEONTINE *(leül)* Na gyerünk, bizonyítsd !

DUCHOTEL *(leül vele szemben)* A barátnéd, Chardet-né jóban van Fontenac asszonnyal, igaz?

LEONTINE *(parancsolóan)* Ne beszélj másról, maradj a tárgynál!

DUCHOTEL *(nagyon nyugodtan)* Nem beszélek másról. Szóval Chardet asszony és Fontenac asszony jóban vannak, igaz?

LEONTINE Jóban.

DUCHOTEL Következésképp időnként találkoznak, ugyebár?

LEONTINE *(türelmetlenül)* Persze hogy találkoznak.

DUCHOTEL Mit tesznek, ha találkozni akarnak egy-mással?

LEONTINE Micsoda kérdés, hát elmennek egymás-hoz ...

DUCHOTEL Elmennek egymáshoz ! ...

LEONTINE *(rárivall)* Nem beszélnél inkább a nyulakról?

DUCHOTEL *(ő is rárivall)* De hiszen azokról beszéltek. *(Nyugodtan)* Chardet-né és Fontenac asszony rokonok, igaz? Egy nagy család. És ha találkozni akar-nak, akkor meglátogatják egymást...

LEONTINE Hát aztán? !...

DUCHOTEL Hogyhogy „hát aztán”? A nyulak ugyan-így tesznek. Meglátogatják egymást, hiszen rokonok. A Chardet-né a házinyúl, Fontenac asszony a vad-nyúl.

LEONTINE *(egy kukkot sem ért az egézből)* Micsoda? Miket fecsegsz összevissza? Chardet-né házi-nyúl?

DUCHOTEL Pontosan. És a hétvégén meglátogatja rokonát, Fontenac asszonyt, a vadnyulat.

LEONTINE *(kezdi kapisgálni)* Chardet-né a házinyúl, Fontenac asszony a vadnyúl, és a házinyúl a vad-nyúlnál weekendezik ... te meg lepuffantod őket, amikor együtt vannak...

DUCHOTEL Pontosan.

LEONTINE *(zavartan)* Drágaságom, és még gyanakodtam rád...

DUCHOTEL Bizony... azzal a bolondos fejcskéddelel *(Átöleli)* megérdemelnéd, hogy elfenekeljelek... gyanakodni a férjedre!

LEONTINE Ó !

DUCHOTEL *(méltatlankodik)* Egy jöttment idegennek mindent elhiszel, a férjedre meg gyanakszol. Ki látott már ilyet?

LEONTINE *(főáll)* Ennek is Moricet az oka... Tele-beszélte a fejemet ezekkel a rágcslókkal!

DUCHOTEL Hát nem volt igazam, amikor hatőkör-nek neveztem? Az állat! Most már értem, miért rohant el olyan rémülten... még a kalapját is itt felejtette. *(Mutatja a kalapot)*

LEONTINE Teljesen elvesztette a fejét!

DUCHOTEL Igaz, akkor nem is volt szüksége kalap-ra... Ugye megígéred, hogy többé nem tépelődsz ilyen dolgokon? Na-gyere, ölelj meg *(Megöleli)*, és most gyűjts gyertyát, kivesszük a vadászruhámát a garde-robe-ból.

LEONTINE *(meggyújtja a kandallón levő gyertyatartót. Csengetnek)* Csengettek. Nyilván Moricet az.

DUCHOTEL Nyilván. Megtalálta a fejét, de nem találta rajta a kalapot.

Ötödik jelenet

Voltak és Moricet

MORICET *(feldúltan besompolyog)* Itt felejtettem a kalapomat.

DUCHOTEL Csakhogy végre észrevetted!

MORICET Nem én vettem észre. Egy fiú figyelmeztetett, amikor elrohantam mellette: „Mi az, talán szőgre akasztottad, hogy nincs a töködön a fedő?”

DUCHOTEL Nagyon szép volt attól a fiútól... De mondd csak, számadásom van veled... miket fecsegtél itt összevissza a feleségemnek?

MORICET Én?

DUCHOTEL De te ám! Hogy házinyúl meg vad-nyúl . ? El akartad hitetni velem, hogy a vadászat csak ürügy a kiruccanásaimra?

MORICET *(kapkodva, mintha nem is tudná hirtelenében, hogy melyik szent nevére esküdjön meg)* Még hogy én ? Éppen én? Nahát, asszonyom ! Hogyan állíthat ilyet, amikor ellenkezőleg pont én voltam az, aki a nagyságos asszonyt csitítani igyekeztem... ha láttad volna, mennyire feldúlt volt... Csak nem hi-

szel el rólam ilyesmit? Hogy én eláztassalak téged, pont én, aki folyvást csak azt bizonygattam, hogy ártatlan vagy ... ?
DUCHOTEL Az más ! Igazán kedves volt tőled. LEONTINE
(Moricet-nak) Csillapodjék! A férjem mindent megmagyarázott.

MORICET (magából kikelve, hol az egyiknek, hol a másikat beszél) Tényleg? Valóban? Hála istennek... Na látja, „asszonyom, nem megmondtam?... Képzeld, a nagyságos asszony :azt hitte, hogy a házinyulak meg a vadnyulak... de én rögtön mondtam neki: „Az, hogy házinyúl meg vadnyúl, ugye, asszonyom, az még nem bizonyít semmit” ...csak hát, tudod, a nők, ha egyszer a fejükbe vesznek valamit... LEONTINE Roppant egyszerű a magyarázat: a házi-nyúl az Chardet-né.

MORICET Persze, nyilvánvaló.
LEONTINE A vadnyúl meg Fontenac asszony.
MORICET Világos, mint a nap. A házinyúl...
LEONTINE Chardet-né.

MORICET ... Chardet-né. A vadnyúl meg...
LEONTINE Fontenac asszony.
MORICET Hát persze ! Kézenfekvő. Hogy ez előbb nem jutott eszembe!

DUCHOTEL Na jó, hagyjuk, add ide a gyertyát. (Moricet a kandallóhoz megy, és fogja a gyertyatartót) De legközelebb nem ajánlom, hogy vizsalyt szíts a családban, csak hogy fitogtasd a műveltségedet

MORICET (gyertyával a kezében odamegy Duchotelhez) Csak nem képzeled?! Ha előre sejtettem volna ...

LEONTINE (Duchotelhez épp akkor, amikor az nyúl, hogy elvegye a gyertyát Moricet-tól) Nem haragszol rám, ugye?

DUCHOTEL (elhárítja a gyertyát, amit Moricet nyújt) Dehogyan haragszom, szegény kis csibém! (A karjaiba öleli) Csak hogy lásd, hogy mennyire haragszom. (Megcsókolja)

MORICET (rájuk néz, majd a gyertyára) Elég hülyén festhettek most ezzel a gyertyával.

DUCHOTEL (kibontakozva az ölelésből Moricet-nak) Na mi az, úgy döntöttél, nem adod ide azt a gyertyát?

MORICET A fenébe is! Csak arra vártam, hogy befejezzétek.

DUCHOTEL Tényleg? En meg azt hittem, azért tartod, hogy világíts ! (Elveszi a gyertyatartót)

Hatodik jelenet

Voltak és Babet

BABET (belép hátul) Elküldte a szabó a nagyságos úr ruháját.

DUCHOTEL Ja, persze, tudom. Vitesse a szobámba. BABET

Parancsára, uram. (Indul)

DUCHOTEL Várjon ...meghozták a puskámat is? BABET

Éppen az imént. (Kimegy)

DUCHOTEL Barátaim, mindjárt megnézhetitek a ruhámat. Új szabóm van, ma ő a legdivatosabb. Talán elég, ha annyit mondok, hogy az unokaöcsém, Gontran is nála dolgozott.

MORICET Az már igaz, hogy Gontran öcséd több időt

veszteget öltözködésre, mint tanulásra.

DUCHOTEL (csúfolódó hangon) Tudod, azért, mert nem tanul,

még nem ostoba ...

MORICET Azért még nem, de különben igen. LEONTINE

Gyerünk, nézzük meg az új ruhádat. (Jobb elől kimegy,

kezében a vadászövvel)

DUCHOTEL (megy utána) Helyes... (Moricet-nak) Várj meg itt,

ha pedig unatkozol, végy elő egy könyvet.

MORICET Rendben.

DUCHOTEL (visszafordul) Ja, igaz is! Köszönöm, hogy nekem

ajánlottad a legutolsó könyvedet ...Izé ... „A könny zacsói”

vagy mi is a címe?

MORICET (megbántva, megvetéssel) „A szív könnyei”.

DUCHOTEL (jóindulatúan) Ja persze, persze... emlé-

keztem, hogy könnyek vannak benne ...Tudod, még

nem olvastam el, de már kikészítettem.

MORICET Az is valami.

DUCHOTEL (az ajtóból) Az asztalon hagytam a szalonban ...

tudod, így bárki belelapozhat, aki arra jár, gondoltam, nem

árt némi reklám.

MORICET Hogyne, persze!

Duchotel kimegy

Hetedik jelenet

Moricet egyedül

MORICET (vállat von) „A könny zacsói”?! Még jó, hogy nem „Könnyzacsók” ! És ezek itélik meg az ember költeményeit. (Csönd) A fene érti ezt a Leontine-t is! Ki látott már ilyet... fogja és elmond mindent a férjének!... Az ember szíveséget akar tenni, ő meg benne hagy a pácban!... (Rátámaszkodik a szekreterre, ami büleg, miközben beszél) Elégé inog ez az asztal... (Nevetve) Ja persze, az egyik lába hiányzik, és egy könyvet tettek alája. (Ki-veszi a könyvet és elolvassa a címét) „A szív könnyei”. A fenébe is! Mondhatom! Még hogy a szalonban hagyta az asztalon, a bugris ...arra használja, hogy a rozoga asztalait kitámassza... szegény kis könyvecském. (Belelapoz) „A szív könnyei : Gustave Moricet volt zártosztályi ápoló rondói és szonettjei”. Hát ami sok, az sok, egy ilyen könyvet, luxuskiadás, merített papír, csak úgy alátenni egy rozoga tákolmányoknak ...Barbárok!

Nyolcadik jelenet

Moricet, Duchotel

DUCHOTEL (mellényben, új nadrágban belép, s elindul a tükör felé) Na, mit szölsz a nadrágomhoz? MORICET (oda se néz, megvetően) Nagyon jól áll. DUCHOTEL

Meghiszem azt! Elég, ha annyit mondok, pontosan ilyet varratott magának Gontran is. MORICET Gondoltam... Mindenesetre köszönöm, hogy

kikészítetted a könyvemet.

DUCHOTEL Megtaláltad?

MORICET Meg. Az asztal alatt.

DUCHOTEL (mint akinek ez a világ legtermészetesebb dolga)

Igaz, valóban, én tettem alája, mert billegett... hirtelen semmi más nem került a kezem ügyébe... (Kedvesen) Látod, milyen hasznos lehet néha egy verseskötet is?

MORICET (dühösen) Csak hogy én nem ezért írtam... És, én hülye, ráadásul még neked is dedikáltam a legszebb versemet... Mintha bizony érdekelne is ez téged! (Leül)

DUCHOTEL Dedikáltál nekem egy verset?

MORICET Ha kinyitottad volna, megtaláltad volna. Tessék, a

kilencvenegyedik oldalon, a „Szívrepesztő”. DUCHOTEL

Tessék?

MORICET Ez a szonett címe: „Szívrepesztő”. (Olvas)

„Justinien Duchotelnek”.

DUCHOTEL (megszorítja a kezét) Köszönöm!

MORICET (skandálva előad)

„Barátom itt e földi létben,

Ki mívelsz bőven hasztalant ...

Ne feledd, hogy a boldogságnak,

Hasznát nem veszed ott — alant!” DUCHOTEL

Tessék? Micsoda? Kedves vagy, mondhatom!

MORICET (leinti és folytatja) Kuss !

„S mindezt látva naponként tétlen,

Eszembe jut rólad a sok kaland,

Mit ér neki? magamban kérdem:

Ha holnap úgyszólván meghaland ... !”

DUCHOTEL Hallod-e, elegendem van ebből a te szívdög-

lesztődből!

MORICET (folytatni akarja) „Nem ...”

DUCHOTEL Dehogynem!

MORICET „Nem ...”

DUCHOTEL De ha egyszer mondom, hogy igen! MORICET

(főláll) „Nem ...” Így kezdődik a harmadik versszak:

„Nem és nem, ily véget nem érhet,

Mert ha a teste meg is rohad,

Az ő emléke föltámadand...!”

DUCHOTEL Mondd csak, sokáig tart még?

MORICET Istenem, hát ez egy szonett.

DUCHOTEL Az nekem mindegy... csak szeretném tudni, mennyi van még belőle hátra, mert fel kell próbálnom a zakómat is.

MORICET (*sértetten*) Eredj, vigasztalan volnék, ha miattam megvárakoztatnád a szabót.
DUCHOTEL Tudod, sietnem kell, alaposan megkértem ..., különben maradnék! ... Mindenesetre még egyszer köszönöm!
MORICET Ugyan, semmiség.
DUCHOTEL (*elindul, majd megáll*) Szóval, jól áll a nadrágom?
MORICET (*gúnyosan*) Akár egy költemény! DUCHOTEL (*kifelé*) Pompás! De itt fenékben még szűk! (*Kimegy*)

Kilencedik jelenet

Moricet, majd Gontran és Babet

MORICET Helyes, csak tágíts magadon, ha szorít! Kufár lélek, ahhoz talán még értesz! (*Egy pillanatra el-mélázik, majd fennhangon folytatja*)
„De senki még e titkot föl nem tárta, Hisz mindazoknak ott lenn alatt ... Pecsétet nyom szájába a hant!”
(*Csönd*) Milyen szép! Reszket ez a vers belülről, mintha lelke volna! Akkor is ezt mondanám, ha nem én költöttem volna. (*Csönd*) Istenem, nyilván-való, hogy nem mindenki értheti. Szerencsére ismerék néhány magasabb szellemet ... (*Lapozza, de az oldalak nincsenek fölívva*) Még csak fel sem vágta! Hiszen nem is kívánom, hogy elolvassa, de legalább fölívhatta volna pusztá udvariasságból... (*Leül az asztalhoz és egy papírvágó késsel vagdosni kezdi a lapokat*)
GONTRAN (*belép hátul; rendkívül elegáns, nadrágja szakasztott olyan, mint Duchotelé*) No nézd csak, Moricet, maga itt? (*Leteszi a kalapját*)
MORICET (*ülve marad*) Gontran! Tanulmányi szabadságon van?
GONTRAN Mindenszentek napja... a tanoldát bezárták.
MORICET Micsodát?
GONTRAN Tanoldát. Más szóval a gimnáziumot.
MORICET Ja, vagy úgy! Rémes ez az új argó: nolda", micsoda szó! Hát nem volt sokkal szebb és egyszerűbb, ahogy mi mondtuk.
GONTRAN (*körbékémlél*) Mit csodálkozik? A nyelv fejlődik! Mondja csak, nem látta a nagybátyámat?
MORICET De. Épp a maga nadrágját próbálja. GONTRAN AZ én nadrágomat? !
MORICET Igen. Illetve egy ugyanilyet, mint ez. GONTRAN Ja persze, mindig engem utánoz. (*Csapkodja a térdét, mint valami kamasz*) Megpukkadok! MORICET (*utánozza*) „Megpukkadok!” Ne mondja! (*Más hangon*) Ha mindenáron találkozni akar a nagybátyjával, itt van az oldalszobában.
GONTRAN Ó, tényleg találkoznom kell vele, de tud-ja, eléggé ózdkodom is ettől a találkozástól. MORICET Valóban?
GONTRAN Igen, igen, tudja, azért jöttem, hogy levágjam... MORICET Tessék? Ki akarja irtani a családját? GONTRAN Ugyan dehogy! Meg akarom vágni ötszáz frankra.
MORICET Ja, vagy úgy... na és?
GONTRAN Na és, na és?! Az a bökkenő, hogy már tartozom neki hatszázzal.
MORICET (*fülön csípi és előrehúzza*) Úgy? Talán bizony hölgyecskékre költögetjük a pénzt, mi? GONTRAN (*suttogva*) Olyanformán.
MORICET Ejha! Lehetetlen!
GONTRAN (*tüzesen*) Ha látná, Moricet úr, tünemény, mint valami Michelangelo-angyalka, friss, üde, még alig használták ...
MORICET Csak nem?!
GONTRAN Van ugyan egy öreg kecskéje, aki a la-kását bérl, de ugye az nem számít, igaz? Annyi, mintha nem is létezne ...
MORICET Természetesen.
GONTRAN Csak arra van, hogy gondoskodjék az anyagiakról, ennyi az egész, mondta is a kisvirágom: „Ha a vén bakkecske váratlanul betoppan, azonnal bújj a szekrénybe!” (*Nevet*) A vén kecske azt hiszi, hogy ő az egyetlen tulajdonos ... hát nem mókás? Engem egyáltalán nem zavar a dolog...

MORICET (*gúnyolódva*) Teringettét! És mondja, hol ismerkedett meg ezzel a tüneménnyel?
GONTRAN Képzeld... a zálogházban! Ó a családi ék-szereket csapta be, én meg az órát. Helyzetünk kölcsönös hasonlatosságának köszönhetjük ismeretségünket. Ott rögtön azonnal egymásba szeretünk.
MORICET Megindító! Romeo és Júlia a zaciban.
GONTRAN Még aznap este kezembe helyezte szívé-nek és lakásának a kulcsát, s azóta minden vasár-nap felmegyek hozzá, kivéve ha szobafogságra íté-l nek a gimnáziumban ..

MORICET Ha! Ha! ..

GONTRAN ...mint például múlt vasárnap is. (*Hirtelen*) A fenébe is, elfelejtettem táviratozni, hogy ma este meglátogatom. (*Keresgél a zsebeiben*) Milyen boldog lesz! ... két hét önmegtartóztatás ...mert ugyebár az öreg, nem számít... (*Kihúzza a pénz-tárcáját*) Hová is dughattam? ... nem ez, nem az ... nézze, kiállítottam egy elismervényt a nagybácsim-nak arra az esetre, ha hajlandó lesz kölcsönadni az ötszáz frankot!
MORICET Ó, így egészen más, ha elismervényt is ad!
GONTRAN (*halálisan komolyan*) Bizony adok! (*Komolyan*) Minden eshetőségre felkészültem.
MORICET (*fogja az elismervényt és olvassa*) „Kötelezem magam, hogy nagykorúságom napján ötszáz, azaz ötszáz frankot fizetek készpénzben Duchotel nagybátyámnak.” (*Megcsóválja a fejét*) Ez az elismervény?
GONTRAN (*elveszi és visszatesszi a pénztárcájába, kissé sértődve*) Hát persze, ez pénzt ér. (*Közben megtalálja a sürgöny szövegét*) Na, végre itt a sürgöny... Megkértem a szobalányt, hogy adja fel. (*Csenget*) Tudja, megvágom én a nagybátyámat, nem mondom, de szívesebben megoldanám másképp a dolgot. (*Félig viccesen, félig komolyan*) Mondja, például magának, nem volna kedve kölcsönözni ötszáz frankot?
MORICET (*ismét a könyvét lapozgatja*) Nekem? Ja hogy nekem. Nem volna.
GONTRAN Odaadnám az elismervényt.
MORICET Persze, tudom, de mégsem.
GONTRAN Gondoltam előre, csak azért kérdeztem, hogy megnyugtassam a lelkiismeretemet.
BABET (*belép*) Az úr csengetett?
MORICET Nem én. Az az úr, ott. (*Tovább lapozza a kötetét*)
GONTRAN Én csengettem. Kérem, feladná ezt a táv-iratot?
BABET (*elveszi a sürgönnyt*) Ezt a táviratot? (*Olvassa*) „Bérkocsis kisasszony, Athéne utca 40...” GONTRAN Nem arra kértem, hogy fölolvassa, hanem, hogy föladjja!
BABET Értem, uram.
GONTRAN Tizenkilenc szótag, jár érte tizenkilenc sou. (*Nagyilelkűen*) Itt van húsz sou, ami visszajár, az a magáé.
BABET (*félre*) No hiszen, nem sántulok meg tőle, ha a lábamra ejtem. (*Kimegy*)
MORICET (*hallja, hogy jönnek*) Jön Duchotel, rögtön előadhatja a kérelmét.
GONTRAN Mátis? Semmi kedvem hozzá. (*Belép Duchotel és Leontine*)

Tizedik jelenet

Voltak, Leontine és Duchotel

DUCHOTEL (*feszít az új öltönyében*) Íme! Mátis kész vagyok!
LEONTINE Gontran, maga itt?
GONTRAN (*üdvözli*) Jó napot, nénikém... Jó napot, bácsikám... Ni, ni, tényleg az én nadrágomat húzta föl. (*Odaáll Duchotel mellé*)
DUCHOTEL (*egyénél mellette tesz a lábukat*) Valóban, úgy látszik, kölcsönösen utánozzuk egymást. GONTRAN (*félre*) Nyugodtan beszélhetne egyes számban. (*A következő jelenet alatt Gontran gratulál nagybátyjának az új öltözethez, itt-ott kiigazítja a zakót, megcsíp egy élt, mint a szabók, ha próbálnak*)
MORICET (*suttogva*) Nem volt szép magától, hogy rögtön mindent kitalált az urának!
LEONTINE Igen? Úgy véli?
MORICET Várhatja, hogy legközelebb bármit is el-mondjak magának!

DUCHOTEL Hű, a kutyafáját! Elfelejtettem táviratoz-ni! *(El akar indulni az íróasztal felé, de majdnem hasra esik, mert Gontran éppen meghúzza térdben a nadrágját)* Ejnye, hagy már békén a nadrágot, nézze meg az ember! *(Odamegy a szekreterhez, s észreveszi, hogy ferdén áll)* Nahát, ez már megint billeg ...Na nézzük csak ... *(Fogja Moricet könyvét és a bútor alá teszi)*

MORICET *(észreveszi)* No ne, ezt már nem tűröm, öregem! Vedd elő Victor Hugót, az is elég vastag! *(Ki-veszi a könyvét)*

DUCHOTEL *(leül írni)* Nem baj, így is jó lesz .. . Mondjátok csak, kedveseim, hány óra?

MORICET Öt perccel múlt öt.

DUCHOTEL Már ennyi idő?

LEONTINE Nálam tíz perccel múlt öt.

DUCHOTEL *(Gontranhöz)* És nálad?

GONTRAN *(egy igen rozoga nikkelórát húz elő)* Ó, nálam fél tízre jár ...

DUCHOTEL És jár?

GONTRAN Sajnos áll. *(Fel-alá járkálni kezd, mint aki szólni akar, csak nem tudja, hogyan vágjon bele)*

DUCHOTEL *(írni kezd)* A kutyafáját! A végén még lekésem a háromnegyed hatos vonatot.

LEONTINE *(odamegy Duchotelhez)* Cassagne-nak táviratozol?

DUCHOTEL *(hirtelen megfordítja a sürgönylapot)* Ne-ki, persze, természetesen ... azt akarom, hogy várjon az állomáson. Édesem, nem vitelnéd le a poggyászatot?

LEONTINE Dehogynem, máris intézkedem. *(Kimegy)*

DUCHOTEL *(félhangosan)* Cassagne asszonynak, Athéne utca 40.

MORICET *(Gontrannak, aki mellette áll a kandallónál)* Nos, mégse mer belevágni?

GONTRAN *(müntha időt akarna nyerni)* Majd, ha be-fejezte az írást.

DUCHOTEL *(befejezi)* „Hatkor az Aranyházban. Légy pontos. A te Zizid.” *(Fölkel)* Úgy írom alá, hogy Zizi, mert mindig Zizinek nevez. Az egész ház azt hiszi, hogy így hívnam. Zizi úr! *(Összehajtja a sürgönyt és zsebre dugja)*

GONTRAN *(Morice-től ösztökélve előrelép)* Kedves nagybácsim!

DUCHOTEL *(szórakozottan)* Mit akarsz? *(Magában)* Lássuk csak, van-e pénzem? *(Kiveszi a tárcáját, és számolni kezdi a pénzét)*

MORICET *(halkan Gontrannak)* Bátorság! Nézze, ott a csalí!

GONTRAN *(végső erőfeszítéssel)* Kedves nagybátyám, mivel épp a pénzt számolja, megragadom az alkalmat, hogy kérjek ötszáz frankot.

DUCHOTEL Tessék?

MORICET *(félre)* Hát ami azt illeti, belevágtam a közepébe.

DUCHOTEL Ötszáz frankot? Szó sem lehet róla! Ne is folytasd, nem kapsz egy vasat se ! Tartozol hat-száz frankkal, annyi épp elég!

GONTRAN *(félre)* A zsuGORIJA! Na várj csak! *(Hangoosan)* De kedves nagybátyám, nem értem, miről be-szél? Én nem kölcsönt kérek. Láttam, hogy tele van százaz címletekkel, nekem meg van egy ötszázaz értékpapirom, csak arra akartam kérni, hogy váltsa be...

DUCHOTEL Ja? Hogy váltsam be? Szívesen... na, várj csak... *(Számolni kezdi a bankjegyeket, közben egyet leejt, amit Gontran felfog a kalapjában ártatlan képpel)* Egy, kettő, három, négy, öt! Tessék, öt-száz frank! *(Átnyújtja)*

GONTRAN *(gondosan beleteszi a tárcájába)* Köszönöm, bácsikám, parancsolj. *(Udvariasan átnyújtja az elismervényt, majd gyorsan hátrál)*

DUCHOTEL Hát ez meg micsoda? *(Olvassa)* „Kötelezem magam, hogy nagykorúságom napján... öt-száz ...”

GONTRAN „... azaz ötszáz ...”

DUCHOTEL *(futni kezd utána)* Hogy? Mi? Adod azonnal vissza az ötszáz frankomat?

GONTRAN *(müközben körbe futnak az asztal körül, hol jobbra, hol balra cicázva)* Én kibocsátottam, maga elfogadta, bácsikám, a további sorsa nem érdekel, ez az értékpapír már forgalomban van!

DUCHOTEL Lárifári ! Itt van ! Nesze !

GONTRAN A viszontlátásra, bácsikám. És még egyszer, köszönöm ! *(Hátul kifut)*

DUCHOTEL *(utána fut, a küszöbön megáll)* Megállj, Gontran! Ez már több a soknál! Fogják meg, tol-vaj ! *(Visszajön)*

MORICET *(majd megfullad a nevetéstől)* Öregem, úgyesen rád tukmálta a váltóját.

Tizenegyedik jelenet

Voltak, Leontine, majd Babet

LEONTINE *(belép, kezében Duchotel kalapja és felől-tője)* Ejha, mi lelte Gontran? Úgy fut, mintha puskából lötték volna ki !

DUCHOTEL Hogy mi lelte? A tolvaj ! Elcsaklizta öt-száz frankomat!

LEONTINE *(nevetve)* Csak nem?

MORICET *(csúfolódva)* Bocsánat! Megfelelő értékpapírt adott helyette.

DUCHOTEL Ugyan, nem ér semmit! Nesze, neked adom negyven souért ... akkor is becsaplak! De csak még egyszer kerüljön a kezem közé!

LEONTINE *(odaadja Duchotelnek a kalapot és a fel-öltöt)* Nem mintha sürgetni akarnálak, de ha el akarod érni a vonatodat ...

DUCHOTEL *(elveszi a kalapot és a felöltöt)* Igaz, igaz!

Csöngetnek

LEONTINE Csengettek.

DUCHOTEL Éppen jókor! Vajon ki lehet?

BABET *(belép, kezében Duchotel puskája tokban, le-teszi az ajtó mellé)* Egy úr kíván beszélni a nagyságos úrral. Kinn várakozik a szalonban.

DUCHOTEL Most nincs időm. Hogy hívják?

BABET Nem mutatkozott be.

DUCHOTEL Az ő baja! Leontine, légy szíves, beszélj vele, én már itt se vagyok... *(Babethez)* Levitte a poggyászatot?

BABET Igenis, nagyságos úr. *(Bemegy balra a szalonba)*

DUCHOTEL *(a vállára akasztja a puskáját)* Nos, minden

rendben, isten veled, Leontine ...

LEONTINE Viszontlátásra, drágám, és vigyázz, nehogy valami baleset érjen! *(Átölelik egymást, Moricet el-fordul)*

DUCHOTEL Lekisérsz, Moricet?

MORICET Így is jó. *(Fogja a kalapját és a botját)*

DUCHOTEL Akkor hát megyek, és másfél óra múlva... nézd csak, Leontine, amikor az óra hetet üt, akkor a te férjcskéd már az ő régi kedves barátjának, Cassagne-nak a birtokán lesz Liancourt-ban. *(Kimegy)*

LEONTINE Majd gondolok rád! Viszlát, édesem! MORICET

(mielőtt kimegy, tesz még egy kísérletet) Leontine?

LEONTINE Mit akar?

MORICET *(jelentőségteljesen)* Nos ... ?

LEONTINE Nem ! Nem és nem!

MORICET Így is jó. *(Lemondó sóhajással kimegy)* BABET

(balról belép) Bevezethetem az urat, aki oda-kinn várakozik?

LEONTINE *(aki még a távozók után tekint)* Csak vezesse ...

BABET Azonnal, asszonyom! *(Kimegy jobbra, de csak az ajtót tárja ki a belépő előtt, úgy mondja)* Cassagne úr!

LEONTINE *(döböntően)* Tessék? Kicsoda? Cassagne?

Tizenkettedik jelenet

Voltak, majd Cassagne

CASSAGNE *(belép; nagyon kedvesen, tájszólásban, kezében kis sétabot)* Asszonyom, boldoggá tesz, hogy láthatom! Remélem, Duchotel barátom is jól van?

LEONTINE *(félre)* Tessék, mit jelent ez?

CASSAGNE Nincs itthon?

LEONTINE *(fennhangon, leplezve zavarát)* Nem, nem... nincs itthon. Talán beszélni akart veled?

CASSAGNE Hát ...elég régóta nem találkoztunk.

LEONTINE Hogyan? Régóta?

CASSAGNE Tanácsot akartam kérni tőle egy személyes természetű dologban... de ha már így alakult, önnek is elmondhatom. *(Leontine, aki nagyon ideges, de nagyon fegyelmezi magát, int, hogy üljön le. Leülnek, Cassagne leteszi a cilinderét az asztalra)* Talán tudja, asszonyom, hogy külön élek a feleségemtől, és a legfőbb vágyam, hogy végre elválhassak.

LEONTINE Igen, persze, tudom... de most engem...

CASSAGNE *(félbeszakítja)* Semmi más nem hiányzott, csak a válóok. Nos, pont azért jöttem, hogy elmondjam Duchotel barátomnak, kezemben a válóok *(Leteszi a sétabotot maga mellé, jobbra)*, mindent előkészítettem, ma este rajtakapom a feleségemet in flagranti! *(Nagyon elégedetten)* Szeretője van, asszonyom! Bizony! Szeretője ...

LEONTINE *(egész idő alatt oda se figyelt, önmaga gondolataival volt elfoglalva és most felkiált)* Nagy-szerű! Pompás!

CASSAGNE És tudja, hogy hívják a szeretőjét? ...Zizi. Valami Zizi.

LEONTINE Gratulálok... Szóval, azt mondta, régóta nem találkozott Duchotellel? Mióta is?

CASSAGNE Hát jó ideje... több mint fél esztendeje! LEONTINE Fél esztendeje?

CASSAGNE Bizony! Megmondhatja neki, hogy hűtelen barát.

LEONTINE Mégis, azért találkozniuk kellett, gondolom, a vadászaton ...

CASSAGNE Vadászaton? Én? Hiszen én sohasem vadászom!

LEONTINE Nem vadászik?

CASSAGNE Soha életemben nem vadásztam!

LEONTINE Nem vadászik. *(Majdnem megfullad, majd hirtelen felugrik, és apró sikoltásokat hallat)* Ó, ju, hó...

CASSAGNE *(űjeden felugrik)* Mi történt?

LEONTINE *(űgy tűnik, mintha Cassagne-hoz beszélne)* Hitvány, alávaló gazember!

CASSAGNE *(elhűlve)* No de asszonyom...! *(Félre)* Úr-isten, mi baja történhetett? *(Félrehúzódik)*

LEONTINE *(a nyomában van)* Csak még egyszer merje nekem azt hazudni, hogy vadászni megy! CASSAGNE Még hogy én? De hiszen ellenkezőleg, épp azt mondtam, hogy...

LEONTINE *(kinyitja az ajtót, ahol Duchotel elment és kikiabál)* Csak még egyszer járassa velem a bolondját, csak még egyszer szenteskedjék uraságod!

CASSAGNE Még hogy én? *(Félre)* Űgy látszik, meghibbant. *(Gyorsan előrejőn)*

LEONTINE *(a nyomában van)* De hála neked, istenem! Le-hullt az álarc, és most itt áll előttem anyaszült meztelenül!

CASSAGNE *(aki igyekszik egérutat nyerni, közben megpróbálja megnyugtani az asszonyt)* Nézze csak, asszonyom...

LEONTINE *(főlkapja Cassagne sétabotját, és hatalmas erővel űti az asztal lapját, de űgy, hogy Cassagne űjjait is érik az űtések)* Hagyjon engem békén!

CASSAGNE *(hátralép, és fűjja az űjjait)* Jaj, jaj!

LEONTINE *(hadonászik kezében a bottal)* De most legalább tudom, amit tudni akartam. Megjegyzem, gyanítottam, gyanítottam én!

CASSAGNE *(félve közeledik feléje)* Szörnyűek lehet-nek ezek a rohamok, asszonyom...

LEONTINE *(megrázza a botot)* És még bolondot is űznek belőlem! *(Előbbre lép)* Na jó, majd meglátjuk, ki nevet a végén! *(Leül az asztalhoz, és ráteszi a sétapálcát)*

CASSAGNE *(aki közben a kandallóhoz menekült, látva, hogy Leontine letette a sétapálcáját, félre)* Ha legalább a sétapálcámat vissza tudnám szerezni.

LEONTINE *(nyugodtabban)* Nem! Ha meggondolom, hogy az imént még csak nem is sejtettem.

CASSAGNE *(óvatosan közeledik, helyeslően beszél)* Igaza van, asszonyom, hogyne.

LEONTINE Nyugodt voltam, békés ...! *(Miközben ezt mondja, minden szótagnál rávág Cassagne cilinderére)*

CASSAGNE De hát asszonyom, a kalapom. *(Leontine földhöz vágja a cilinderét)* Ó!

LEONTINE *(űjra rávág a sétapálcával az asztalra)* Milyen bolond voltam!

CASSAGNE *(akinek megint rávágta' az űjjaira)* Na most meg már azt hiszi, hogy lecsillapodott. LEONTINE *(feláll, bottal a kezében)* De most rajtam

a sor! Idáig szelid voltam, jó, hát most majd megismeri a haragomat, uracskám: szemet szemért, fogat fogért!

CASSAGNE *(aki közben felvette a .kalapját és azt igazgatja)* Hogyne, asszonyom, hogyne!

LEONTINE Szóval félvállról veszi a dolgot?! Helyes! Így teszek én is! A házikoszt már nem megfelelő? Helyes! Nekem se! *(Csönget)* Most azonnal irok Moricet-nak!

BABET *(belép)* Asszonyom, csöngetett?

LEONTINE Csomagoljon be, két napra a keresztma-mához utazom, vidékre!

BABET Parancsára, asszonyom... *(Cassagne-nak)* Mi lelte?

CASSAGNE *(halkan)* Ó, nagyon beteg! Nagyon-nagyon beteg!

Babet kimegy

LEONTINE Bosszút állok ezért a gyalázatért! Ne fél-jen! *(Dűhében eltűri Cassagne botját, és a csonkot a földhöz vágja)* Ó! *(Dűhőngve kirohan)*

CASSAGNE De asszonyom! A sétapálcám! Ez az én sétapálcám volt! *(Szedegeti a darabjait, miközben)*

Fűggőny

MÁSODIK FELVONÁS

Moricet legénylakása. Előkelő bútorok, a legutolsó divat szerint. Baloldalt, elől zongora, a kottatartón egy partitűra, a zongora födelén kották, mindenféle csecsebecse. Baloldalt, hátrébb a sarokban kétszárnyű aj-tó, amelynek bal oldali ajtószárnya rögzített: az ajtó egyébként két kulcsfordításra nyílik és csukódik. Hátnál, kissé balra, szemben a közönséggel elegáns alköv, amit igen világos tapéta föld, témája pikáns: Vénusz diadalát ábrázolja. Az alkótot selyemdrapériák és -fűggőnyök keretezik, kifogástalan ízléssel összeválogatva. Az alkövban egy ágy, a paplan és a pokróc félíg be-vetve, hogy bármikor bele lehessen feküdni. Az ágy végében, baloldalt kis éjjeliszekrény, rajta gyertyatartók és gyujfásdobozok, alatta papucs. Az ágy másik végében karosszék, előtte medvebőr. Hátnál az ágy mögött ablak, amit ugyanolyan fűggőnyök és drapériák kereteznek, mint az alkótot: a roló, kissé ferdén félíg fel van húzva. Az ablak egy balkonra néz, a holdvilágos utcára. Jobb hátnál kétszárnyű lengőajtó. Előbbre titkos tapétaajtó, amely befelé nyílik, jobbról balra. A tapétaajtó és a sarokajtó között kandalló, a kandallón gyertya, gyujfaskatulyák, kézitűkör, egy szobor. A kan-dalló fölött egy ovális veleneci tűkör. A kandallótól egy méterre, szemben a közönséggel kis kanapé, rajta vánkosok. A szín másik oldalán a zongorától befelé egy asztal, mellette egy-egy karosszék. Az asztalt, amelyen egy nagy csipkés lámpa ég, két személyre terítették meg: retek, fogoly, ráksaláta, egy üveg bordeaux-i a kosarában elfektetve stb. Itt-ott — tetszés szerint — apróbb műtárgyak, csecsebecsék

Első jelenet

Latour asszony, Duchotel

LATOURE ASSZONY *(parfümszóróval permetezi a fűggőnyöket)* Na, a fűggőnyöknek ennyi elég is! *(Oda-megy a kanapéhoz)* Gyerünk a kanapéhoz! Hm! A kanapé!... Általában itt zajlik az előcsatározás... márpedig ez nagyon fontos... Rendszerint ez dönti el az űtközet végső kimenetelét ...Így hát a kanapénak dupla adag dukál. *(Alaposan beparfümözi a kanapét)* Ez a parfümstratégia! *(Az ágyhoz megy)* Ide csak néhány cseppet, hogy tessék-lássék, mert az igazat megvallva a küzdelemnek ebben a szakaszában a parfüm már nem sokat segít... Nohát, né-hány cseppet hálaáldozatul! *(Egy kicsit bepermetezi az ágyat is)* Remélem, hogy elégedett lesz az űj lakó, Moricet űr. *(Felmutatja a parfümszórót)* Elpermeteztem tizenhat frank ára Orosz Birodalmat. *(Odamegy a zongorához)* De bevallom, nekem im-

ponál is az olyan férfi, aki a szerelemben nem zsu-gori. *(Magát is befűjja)* Meg lehet-e tagadni bármit is az imádott nőtől? Milyen szerencsések is vagyunk *mi, asszonyok. (Leteszi a parfümszórót a zongora te-tejére és kissé előbbre jön)* Ha annak idején én is egy ilyen férfihoz vonzódtam volna, s nem bolondulok bele egy cirkuszigazgatóba, akkor a férjem nem kerget el, nem lennék házmester, hanem maradtam volna, ami voltam, Latour du Nord grófnó, aki az ország egyik legelőkelőbb nemesi családjához tartozik. *(Elnyúl a kanapén)* No, mindegy, rég volt, elmúlt ... boldog idők! ... Egészen elkábitott ez a parfüm, úgy elbágyadtam ... de mit érek vele? Bárcsak igaz volna a mondás: „Előbb-utóbb minden potyka horogra akad!” De hol van itt halász, akinek horga is van?

DUCHOTEL HANGJA *(kíntról)* Latour asszony! LATOUR ASSZONY *(felemelkedik)* Ki szolít? A halász?

DUCHOTEL *(belép, kezében a vadászpuska)* Latour asszony, maga itt van?

LATOUR ASSZONY Zizi úr!

DUCHOTEL Több mint negyedórja keresem... A fenébe is, micsoda bűz van itt... talán macska van a háznál?

LATOUR ASSZONY *(közelebb lép Duchotelhez)* Még hogy macska? ! Hiszen ez kölni... az Orosz Birodalom!

DUCHOTEL Ja, értem! Az ember egészen hanyatt vágódik tőle. De mondja csak, tíz perce csengetek szemközt madame Cassagne ajtaján. Talán nincs itt-hon?

LATOUR ASSZONY *(sajnálkozva)* Nincs, uram.

DUCHOTEL Kellemetlen. Kétszemélyes vacsorával vártam az Aranyhordóban ...és kénytelen voltam egy- dül megenni az egészet! Nem kapta meg a táviratomat?

LATOUR ASSZONY De, megkapta! Azt üzeni, hogy későn kapta meg a sürgőnyt, így sajnos már elígérkezett, de ne tessék nyugtalankodni, itt a kulcs, mint rendesen, tessék bemenni és megvárni. *(Kihúzza a köténye zsebéből a kulcsot)*

DUCHOTEL Jobban tette volna, ha itthon marad!

LATOUR ASSZONY *(visszacúsztatja a kulcsot)* Én át-adtam az üzenetet. Egyébként, Zizi úr, mi újság Egyházashetyén ?

DUCHOTEL *(éppen indulni akart, döbbsen megáll)* Tessék? Hogy mi újság Egyházashetyén?

LATOUR ASSZONY Igen, igen!

DUCHOTEL Mit tudom én!

LATOUR ASSZONY Hogyan? Hiszen, ha jól emlékszem, madame Cassagne mondta, hogy ön Egyházashetyén lakik, s csak akkor száll meg madame Cassagne-nál, az unokahűgánál, ha sürgős elintéznivalója akad a városban.

DUCHOTEL Ho-yan, hogy én? Persze, természetesen, ott lakom, Egyházashetyén ... persze, csak rosszul ér-tettem ...

LATOUR ASSZONY Képzem, mennyit unatkozhat, ugye?

DUCHOTEL Dehogyan ! Van sétatér, katonazene . .

LATOUR ASSZONY Amellett elég gyakran rándul föl Párizsba is. *(Hirtelen)* Mondja csak, miért hozza magával a puskáját minden egyes alkalommal, amikor Párizsba jön?

DUCHOTEL A puskámat? ... Aha... de hiszen ez nem puska ! Ez ütőaska, amolyan neszeszer fele. Most ez a divat Egyházashetyén. *(Körülnéz)* Mondhatom, grófnó, alaposan felvitte az isten ennek a kokott-nak a dolgát ...

LATOUR ASSZONY Miféle kokottnak? Ja vagy úgy? Bérkocsis kisasszonyra gondol? Csakhogy ő már nem lakik itt, Zizi úr! Kitéttük a szűrét!

DUCHOTEL Valóban?

LATOUR ASSZONY Úgy bizony! Beláthatja, uram, hogy nem tarthatunk olyan lakót, aki az egész házat hirbe hozza! Egy hölgyecskét, aki gimnazistákat dajkált! Tényleg, az egyiktől még vissza is kell kér-nem a kapukulcsot! Képzelve, uram, még azt sem várta még, hogy a vendégei leérettségizzenek, rögtön bevezette őket a gyakorlatba ...a teringettét! . . ahányszor csak kaput kellett nyitnom *(Veri a mellét)*, elhiheti, fellázadt nemesi vérem!

DUCHOTEL Grófnó, maga könyörtelen ...

LATOUR ASSZONY Az ilyen hölgyecskék iránt, igen! Üldözöm a prostitúciót! A becsületes asszonyok bal-lépéseit azonban tiszteletben tartom. Kijelenthetem magának, hogy amióta ez a hölgyemény kihurcolkodott, a házat semmiféle gáncs nem érheti, csupa házaseMBER lakik itt, s még olyan is van köztük, aki a saját házastársával él!

DUCHOTEL Nagyszerű! Gáz-, víz- és házastársak minden emeleten! Akkor az új lakók, nyilván ők is házások?

LATOUR ASSZONY A férfi nem, kivételesen, de az asszony minden bizonnal az, legalábbis az a titokzatosság és figyelem, amivel a férfi körülveszi, erre enged következtetni.

DUCHOTEL A pernahajder! És mi a foglalkozása?

LATOUR ASSZONY Orvos.

DUCHOTEL Úgy, szóval egy orvos, aki férjes asszonnal vigasztalódik ... no nézd csak! ... közben az a szegény bamba férj meg alszik a számárfülein .. . a balek! No, viszontlátásra, grófnó, megnézem, hát-ha hazatért madame Cassagne. *(Indul kifelé)*

LATOUR ASSZONY *(színtén elindul)* Csak nézze, Zizi úr! *(Kinyitja a bejárati ajtót, kilép, de azonnal visszaugrik)* Vigyázat, jön valaki! *(Óvatosan kiles)* A mindenit, pont az orvos jön az asszonnal, na szépen vagyok, ha rajtakapnak, hogy magát ide beengedtem!

DUCHOTEL A legjobb, ha gyorsan kisurranok ... LATOUR ASSZONY *(megállítja)* Már késő ...találkoz-

nának. *(Meggfogja a karját és odahúzza a tapétaaj-tóhoz)* Gyorsan, lépjen be ide! Majd azt mondom, hogy maga a rokonom, és azért jött, hogy segítsen a nagytakarításban. *(Belöki Duchotel a kamrába)*

DUCHOTEL Mit? Hogy én? Ide? ...

LATOUR ASSZONY Nyugalom, majd a megfelelő idő-ben kieresztem.

DUCHOTEL De hiszen itt minden csupa kámfor! LATOUR ASSZONY Annál jobb! Legalább nem má-

szik bele önbe a moly. Lépjen be gyorsan. *(Rácsuk-ja az ajtót)* Hú, épp ideje! *(Az ajtónak támaszkodik, mert Moricet és Leontine máris belépnék)*

Második jelenet

Latour asszony, Moricet, Leontine

MORICET *(bevezeti a lefátyolozott Leontine-t)* Íme, a szentély.

Lépjén be nyugodtan, ne féljen!

LEONTINE Ó, nem, nem merek.

MORICET *(gyöngéd erőszakkal behúzza)* Ejnye, no, mi ebben a borzasztó? ...Mitől fél?

LEONTINE *(félénken beljebb jön egy lépéssel)* Ha valaki meglátna most ...

LATOUR ASSZONY *(félre)* Mintha csak magamat látnám... fiatalkoromban ...

LEONTINE *(észreveszi Latour asszonyt)* Egy nő! MORICET Tessék? Micsoda? Hol? *(Latour asszonyra mutat)* Az ott? Az nem számít.

LATOUR ASSZONY Tessék?

MORICET *(bemutatja)* Latour du Nord grófnó ... LEONTINE *(meghökkenve hajlik meg Latour asszony előtt, aki színtén meghajtja magát)* Hogyan? Asszonyom ...

MORICET A házmesterem ...

LEONTINE *(döbbsen)* ... a házmestere?

LATOUR ASSZONY Bizony, asszonyom, egy ősi Latour du Nord!

MORICET Igen, egy igazi Latour, akinek minden vagyona egy házmesterfülkébe befér ...majd elmesélem önnek... *(Célzatosan)* Kedves grófnó, azt hiszem, nincs már szükségünk magára. *(Latour asszony indul, ebben a pillanatban tüsszentés hallat-szik a faliszekrényből)*

LEONTINE Mi volt ez?

MORICET *(a faliszekrényre mutat)* Amott valaki tüsszentett ..

LATOUR ASSZONY *(visszajön, élénken)* Jaj, majdnem elfelejtettem, megkértem egy rokonomat, hogy segítse rendbe hozni a lakást.

MORICET *(humorral)* Hamarabb is eltüntethette volna.

LATOUR ASSZONY Ha a nagyságos asszony nem akar találkozni velem, elég, ha a nagyságos úrral át-mennek egy pillanatra a szomszéd szobába (A má-

szodik ajtóra mutat jobboldalt), azalatt én eltávolítottam a rokonomat.
MORICET (a jobb oldali ajtóhoz vezeti Leontine-t) Jól van, de igyekezzék! (Visszafordul) Fogja, adja ezt az öt frankot a rokonának, a fáradságáért.
LATOURE ASSZONY (elveszi a pénzt) Köszönöm, nagyságos úr, a rokonom hálás lesz érte.
MORICET Jól van, jól van. (Gyöngéden kivzeti Leontine-t) Jöjjön, ijedős szépségem! (Kimennek)

Harmadik jelenet

Latour asszony, Duchotel

LATOURE ASSZONY (odaszalad a faliszekrényhez és kinyitja az ajtaját) Gyorsan, Zizi úr, most tűnjön el!
DUCHOTEL (kijön) Jó, jó, eltűnök, mint a kámför, csak ne lennék ilyen kámförzagú! (Indul)
LATOURE ASSZONY (a sarkában) Csak szaporán! Tessék, fogja, ez a magáé! (Nyújtja az ötfrankost) DUCHOTEL Öt frank?
LATOURE ASSZONY A doktor úr küldi a takarításért.
DUCHOTEL Borravaló a rokonnak? Tartsa meg, grófnó. Nehogy azt mondják, hogy nem támogatom a rokonaimat!
LATOURE ASSZONY Köszönöm! Most pedig... (Kifelé mutat)
DUCHOTEL Hogyne, hogyne! (Indul, majd megáll és gonoszkodva arra az ajtóra mutat, amelyen át Moricet és Leontine távoztak) Mondja csak... izé! LATOURE ASSZONY Tessék?
DUCHOTEL (mutatja) Ott vannak?
LATOURE ASSZONY Kicsodák?
DUCHOTEL Hát az orvos meg a házasságtörő asszony!
LATOURE ASSZONY (félíg nevet, félíg zsörtölődik) És ha ott? Hát aztán? Ott vannak.
DUCHOTEL Szóval ott vannak! (Nevet) No lám, haha, ott vannak!
LATOURE ASSZONY Mit nevet?
DUCHOTEL Semmit, csak úgy! Maga azt mondta: „Ott vannak!” Én meg arra gondoltam, milyen fenséges dolog lehet a házasságtörés ... tralala ... s ettől jókedvem kerekedett! (Nevet)
LATOURE ASSZONY Igen? Pedig szegény kis asszonyka nem érdemli meg, hogy kinevesse (Nevet), fogad-ni mernék, hogy ez az első botlása!
DUCHOTEL Valóban? ... (Nagyvonalúan) Tehát perceken belül feldisznítik a homlokát egy újabb férj-nek? Bravó, kalapot le az asszonyka előtt! (Széles mozdulattal hajbókol a kalapjával, majd a fejébe teszi, csókot hint az ajtó felé) Drága Faust és Margit testvérem, cupido vegyen oltalmába benneteket! (Ördögi • nevetéssel) Én vagyok Mefisztó! (Nevet) Most pedig rohanok madame Cassagne-hoz ... (Kiszalad)
LATOURE ASSZONY (mögötte) Csak menjen, ott szem-ben van az ajtajal!
DUCHOTEL (kintről) Tudom, tudom, ugyanezen a folyosón, a viziontlátásra! (Eltűnik)

Negyedik jelenet

Latour asszony, Leontine, Moricet

LATOURE ASSZONY (bezárja az ajtót) Végre elment! (Szalad és kinyitja a jobb oldali ajtót) Mál azt hittem, sohasem megy el. (Kinyitja az ajtót) Jöhetnek.
MORICET (belép Leontine-nal együtt) Legfőbb ideje volt!
LATOURE ASSZONY Szükségük van még rám? MORICET Köszönjük, nincs grófnó! (Miközben Moricet a házmestermővel társalog, Leontine leveti kalapját és kabátját, s a kanapéra teszi őket) LATOURE ASSZONY (indul kifelé) Akkor hát szép jó éjszakát, uram, asszonyom.
MORICET Magának is.
LATOURE ASSZONY Még hogy nekem. (keserveset só-hajt és kimegy)
MORICET (ahogy kilép, Moricet szenvedélyesen átöleli Leontine-t) Leontine!
LATOURE ASSZONY (hirtelen benéz az ajtón, pontosan úgy, mint az ördög a dobozból) Ha mégis szükségük volna rám, csak csengessenek. (Mutatja a csengőt a kandalló mellett)

MORICET Hát akkor menjen maga is oda, ahova a zsinog vezet. (Kituszkolja és kulcsra zárja az ajtót) Leontine!
LEONTINE Moricet!
MORICET (szenvédélyesen átöleli Leontine-t) Végre kettesben!
LEONTINE Ó, Moricet! Én vagyok ez? Itt a karjai között?
MORICET (megfogja a két kezét) Ó, Leontine! Magam is alig hiszem, látnom kell, át kell ölelnem, hogy elhiggyem. (Átöleli) ...meg kell csó ... (Meg akarja csókolni)
LEONTINE (Moricet szájára teszi a kezét) Nem! Azt nem!
MORICET (meghökkenve) Dehogynem! Csak hogy megbizonyodhassam, hogy tényleg maga az, maga, aki után annyit vágyakoztam ...
LEONTINE (kibontakozik) Örültség, amit teszek.
MORICET Miért volna örültség?
LEONTINE (leül a kanapéra) Mert örültség! Ha meg-gondolom, hogy e pillanatban még tisztességes asszony vagyok, de holnapra ...
MORICET (meggyőződéssel) Holnapra is az marad.
LEONTINE Igazán? Tényleg?
MORICET (nagyon komolyan) Az ördögbe is, hát persze! Feltéve, ha nem fogja világgá kürtölni mind-azt, ami éjszaka történt.
LEONTINE (ijedten tiltakozik, mintha valami borza-lomtól rettegne) Nem, szó sem lehet róla!
MORICET (meggyőződéssel) És miért ne lehetne? Hát mi is az az úgynevezett női tisztesség, kérdem tisztelettel? Az, amit a többiek magáról gondolnak. Nos, mindazt, ami történik, nem körtjük a közvélemény orrára.
LEONTINE Mondhatom, erkölcsös okoskodás!
MORICET (hevesen) Hogyan? Csak nem azt akarja el-hitetni velem, hogy a női tisztesség nem pusztán társadalmi konvenció? Hát attól, ha szívből szeret valakit, már egyből nem tisztességes asszony, csak azért, mert a társadalom azt mondja: „Senki mást nem szerethetsz, csak a férjedet, ő az egyetlen hivatalos szerető, akit engedélyezünk!” Létrehozták ezt az ... állást a férji hivatalt! (leül Leontine mellé a kanapéra, és megfogja a kezét) De a természet nekünk ad igazat. Hát nem kell szerető szív egy-sülése-e a házasság? Tulajdonképpen egy igazi férj van, a szerető: a hitves az a férj, akit a társadalom állított maga mellé, a szerető az a férj, akit a szíve választott!
LEONTINE (összefoglalja) Amolyan pótférj, ugye?
MORICET Pontosan. Egy helyettes. (Feláll) A nehéz helyzetekben amúgy is mindig nekik kell helytáll-ni. (Visszaül) De hát miért vitatkozunk, hiszen szeretjük egymást, nem igaz? (Megfogja Leontine kezét, aki feláll) Mit érdekel a többi? Hát elfelejtette a levelet, amit az imént írt nemes fellángolásában?
LEONTINE Dehog... csakhog... azt haragomban írtam.
MORICET (nem zavartatja magát) Rendben, mondjuk, haragjának nemes fellángolásában. Az a levél ki-tárta a mennyország kapuit ...
LEONTINE Eltette?
MORICET Még hogy eltettem-e? Itt örzöm a szívem fölött! (A mellére üt)
LEONTINE (kétkedik, de pajkosan) Megnézhetem?
MORICET Íme, tessék! (Kiveszi a levelet a farzsebéből)
LEONTINE (elpirul, s lehajtja a fejét, hogy leplezze a nevetését) Hol hordja maga a szívét?
MORICET (meggyőződéssel) A szív az mindenütt van! (Érzelmesen) Íme, a levél, ahogy megírta!
LEONTINE Hát persze.
MORICET Azon az érzéki, fenséges és egyszerű nyelven, ami csak innen jöhet. (Veri a mellét) LEONTINE (félre) Akárcsak a levél ...
MORICET (olvassa a levelet) „Barátom ...” (Annyira meghatódik, hogy megcsókolja a levélpapírt) „Barátom, rövid leszek: lemlott köztünk minden akadály!” Milyen tömör és sokatmondó! Az egyszerűség ... ékesszólása ... az ékesszólás ...
LEONTINE (utánozza Moricet-t) ...egyszerűsége. MORICET (kissé zavarba jön) Igen. (Olvas) „Szabad vagyok, tehet velem, amit csak akar!” Íme, ezt ír-tal! (El akarja tenni a levelet)

LEONTINE Úgy emlékszem, van ott még valami ...
MORICET Á, semmi érdekes.
LEONTINE *(beleolvass a levélbe)* „De jegyezze meg, csak azért cselekszem így, mert ő így akarja!” *(Hangsúlyval)* Mert ő így akarja...
MORICET Ja ez, kis engedmény a női hiúságnak. LEONTINE *(némiképp gúnyosan)* Valóban? Azt hiszi?
MORICET *(zsebre dugja a levelet)* Most akar meghátrálni, e szerelmi vallomás után? Már késő! *(Elragadtatással)* Leontine, hát nem érzi, hogy itt körülöttünk minden a szerelemre csábít? *(Átkarolja Leontine derekát, és kissé hátrább vezet, háttal a közönségnek)* Nem érzi ezt a mámorító illatot, amely kéjesen körbeöleli önt?
LEONTINE Ami igaz, az igaz! Itt tényleg illatozik minden.
MORICET *(odébb vezet)* És ez a kis asztalka két személyre terítve, hogy élvezhessük az együttlét gyönyörét?
LEONTINE *(tapsol örömeiben)* Fogoly... és ráksaláta! A férjem kedvenc ételei...!
MORICET Valóban? No ezekből ugyan nem eszik! *(Ábrándosan)* És mit szól a hangulatvilágításhoz? Mennyi titokzatosság, mennyi sejtelmesség ebben a tompa fényben, amely épp elég ahhoz, hogy szeressük, de ne lássuk egymást? *(Kicsit lejjebb csavarja a lámpát)*
LEONTINE *(ijedten)* Mit csinál?
MORICET *(prózaian)* Tompítom a fényt, hogy olyanok legyenek, mint a maga érzelmei. *(Az ablakon át bevilágít a hold, Moricet érzelmesen folytatja)* Látja, még a hold is nekünk világít, hű barátja a szerelmeseknek!
LEONTINE *(odamegy az ablakhoz)* Milyen szép! MORICET *(olvadozó költőiséggel)* Látja, hogy fénylik az éjjeli nap?
LEONTINE Jé, magánál erkély is van?
MORICET *(költőien)* Hatalmas erkély. *(Átöleli Leontine-t)* És mi ketten, mint Romeo és Júlia az erkély-jelenetben!
LEONTINE *(tréfásan)* Csak épp mi belülről vagyunk.
MORICET Persze, mert tél van. *(Húzza az ágy felé)* És ime ...
LEONTINE *(visszahőköl, amint meglátja az ágyat)* Ó!
MORICET Mi az?
LEONTINE *(szégyenkezve leveti magát a kanapéra)* Nem, ezt nem!
MORICET *(melléje ül)* De hát arról volt szó... LEONTINE Igen. De nem! Ezt nem!
MORICET Hogyan? Miért? ...ezt nem? *(Félre)* Persze, hülye vagyok, a kórházban sem mutatom meg előre a műtőasztalt! *(Hangosan)* Ejnye, no, Leontine. LEONTINE *(szégyenkezve eltakarja az arcát)* Moricet! MORICET Mit látok, miért sír?
LEONTINE *(zokogva)* Ó, Moricet! *(Feláll)* Úgy érzem magam, mintha újra férjhez mennék. *(Moricet karjaiba veti magát)*
MORICET *(elképedten)* Tessék?
LEONTINE Ó ugyanilyen közel állt hozzám a nászjé-szakán ...
MORICET *(kelletlenül)* No de, jó...
LEONTINE Ó is szerelmes szavakat suttogott a fülem-be ... *(Hirtelen eltaszítja Moricet-t)* és akkor hirtelen odalőköt az ágyra! és egyetlen nagy szenvedéllyel...
MORICET *(kijakad)* Elég! *(Félremegy)* Még hogy ő! A barátom! Undorító!
LEONTINE *(könnyezve)* Bárcsak ma is olyan lenne, mint akkor! Bizony nem volnék itt, elhíhet!

MORICET *(elveszti a türelmét)* De hát kérem, Leontine, ne beszéljen állandóan a férjéről ... vagy ha már se-hogy sem bírja kiverni a fejéből, akkor legalább olyannak lássa, amilyen a valóságban ...
LEONTINE Megtiltom, hogy erről beszéljen!
MORICET De hát beszélni kell róla, elvégre a viselkedése gyalázatos! Gondoljon arra, hogy férje épp ezekben a pillanatokban talán egy másik nő fölébe suttogja azokat a szerelmi esküvéseket, amiket ön-nek is csak hazudott.
LEONTINE *(dühös lesz)* Igaza van! A nyomorult! MORICET És magát még kétségek gyötrik? Képtelenség!
LEONTINE Nincsenek kétségeim!

MORICET A férjének szeretője van!
LEONTINE *(átöleli Moricet nyakát)* Helyes! Nekem meg szeretóm!
MORICET Na látja! És képzelje, a hűtelen épp most öleli át. *(Megöleli Leontine-t)* A karjaiba szoritja... LEONTINE *(dühösen hozzásimul)* Szoritson, szoritson! MORICET Szoritom, hogyné, mint ő!
LEONTINE Gyerünk, rajta! Szorosabban!
MORICET Szoritom, ahogy csak tudom! És képzelje, most megcsókolja őt az asszony!
LEONTINE Csak nem?
MORICET Dehogynem!
LEONTINE *(végső elkeseredéssel)* Szóval megcsókol-ja? Nos jó, akkor mi is! *(Megcsókolja Moricet-t, ahogy csak bírja)*
MORICET *(elragadtatással)* Leontine, az egész életemet odaadnám ezért az egy pillanattért!
LEONTINE *(kimerülten lerogy)* Szomjas vagyok.
MORICET Szomjas? Nagyszerű! Mit iszik?
LEONTINE *(felvesz az asztalról egy poharat, és Moricet felé tartja)* Mindegy, bármit, pezsgőt!
MORICET *(keresi a pezsgőt)* Pezsgőt? Nagyszerű! De hol a pezsgő? A fenébe is, Latour mama elfelejtette a pezsgőt! *(Meghúzza a csengőzsinórt)* Feledékeny szipirtó!
LEONTINE És maga nem szomjas?
MORICET *(szenvedélyesen nagy léptekkel visszamegy Leontine-hoz és föléje hajol)* Szomjas? Én? Csak te-rád szomjazom ... *(Szavalni kezd)*
„Elkábulva mosolyodtál, szépségedtől részegen,
Határtalan szerelmemben pusztulok és vérezem!”
LEONTINE *(félíg lehunyt szempillákkal hallgatja, és bal karjával átöleli Moricet nyakát)* Csak szavalj, én poétám!
MORICET *(szaval)*
„Tűzsugári szemeidnek felgerjesztik vágyaim,
Sóhajtásim utolérnek szerelmemnek lábain!”
LEONTINE *(elkábulva)* Gyerünk, folytasd! Még, még!
MORICET *(szánalmasan)* Nincs több, ez csak négy soros.
LEONTINE *(telkesen)* Ha versben szólsz, nem tudok ellenállni, érzem.
MORICET *(térdre hull)* Nem tud! Nem tud ellenállni!
(Belefúrja a fejét Leontine ölébe. Kopognak. Mindketten felugranak, Leontine eltaszítja Moricet-t)
MORICET Ki az?
LATOUR ASSZONY *(hangja kintről)* Én vagyok, Latour grófnó!
MORICET *(megnyugodva)* Csak a házmester! *(Felcsavarja a lámpát és ajtót nyit)* Jöjjön! *(Leontine a kandallónál áll)*

Ötödik jelenet

Voltak, Latour asszony

MORICET *(az asztal mögött áll)* Mi az, grófnó! Hol jár az esze? Megterít és a pezsgőt elfelejti?
LATOUR ASSZONY *(a világ legtermészetesebb hangján)* Dehogy felejtettem, doktor úr! De nem maga mondta, hogy úgy terítsek meg, mintha magamnak csinálnám? Nekem a pezsgő megfekszi a gyomromat.
MORICET Ja, ha maga egészségügyi szempontok szerint terít ...! Hát hogy lehet pezsgő nélkül igazán fölhevülni?
LATOUR ASSZONY Hát ha mindenképpen pezsgőre van szüksége, a szomszéd szobában a szekrény legfelső polcán van két üveggel. *(Indul)* Behozhatom...
MORICET Hagyja csak! Úgysem érné föl! Mindjárt behozom én, addig szórakoztassa önagyságát. LATOUR ASSZONY Ahogy kívánja, doktor úr! MORICET *(kifelé)* „Elkábulva mosolyodtál, szépségedtől részegen...” *(Csókot hint Leontine-nak és jobboldalt kimegy. Leontine leül a kanapéra)*

Hatodik jelenet

Latour asszony és Leontine

LATOUR ASSZONY *(Moricet után néz)* Ez aztán talpán a férfi!

LEONTINE Gondolja?
LATOURE ASSZONY *(előbbre jön az asztal és a kanapé közé)* Mi az hogy! Egy ilyen férfiért, ugye, érthető, ha egy előkelő hölgy is botlik egyet.
LEONTINE *(gőgösen)* Kire céloz?
LATOURE ASSZONY *(hirtelen)* Senkire... csak úgy megjegyeztem. Tudja, asszonyom, életem legnagyobb ballépése az volt, hogy szerelmemmel tüntettem ki egy rangomon aluli férfit.
LEONTINE Ne mondja!
LATOURE ASSZONY *(keservesen sóhajt)* De, de, asszonyom, elvesztettem a becsületedet! Mert a világ megbocsátja, ha félrelép, de soha, ha botrányt okoz! A férjem elűzött, a barátaim megtagadtak, láthatja, mi lett belőlem...
LEONTINE Szegény grófné! Mivel foglalkozott az a férfi?
LATOURE ASSZONY *(csodálattal)* Állatszeliidító volt Fernando cirkuszában!
LEONTINE *(alig rejtett undorral)* Tessék Állatszeliidító?
LATOURE ASSZONY Asszonyom, ha tudná, milyen szép volt! Emlékszem, amikor először megpillantottam ... az első sorban ültünk az urammal... micsoda hatalmas mellkasa volt!
LEONTINE A kedves férjének ... ?
LATOURE ASSZONY Hogyan? A férjemnek? Á, de-hogy, neki beesett melle volt! Az állatszeliidítónek! Micsoda férfi! Látnia kellett volna, ahogy a ketrecben betörte a vadállatokat ... Istenem, gondoltam magamban, milyen lehet, amikor ez a férfi betör egy asszonyt!
LEONTINE *(főáll és odébb megy)* Borzalom! Nekem nem kellene ilyen férfi ...
LATOURE ASSZONY *(szakértelemmel)* Ne ítélkezzék, asszonyom, ehhez ön nem ért! *(Eragadtatással)* Két hét múlva az állatszeliidító, aki engem is megszelidített, éppen egy ilyen előkelő, illatos kis garzonban fogadott engem is ...
LEONTINE Hát nem sajnálta a pénzt a maga állat-szeliidítóje ...
LATOURE ASSZONY *(kissé gúnyosan)* Miért sajnálta volna? Mindent én fizettem!
LEONTINE Vagy úgy? *(Leül a zongoraszékre)*
LATOURE ASSZONY Asszonyom, óvakodjék Fernando állatszeliidítóitól!
LEONTINE Nem áll szándékomban megszelidíttetni magam! *(Lapozni kezd egy kottát a zongorán)* LATOURE ASSZONY Csak helyeselni tudom, hogy ilyen derék férfit választott, mint Moricet urat.
LEONTINE *(sértetten)* Biztosíthatom, grófné, Moricet urat és énköztem semmi olyasmi nincs, amire ön gondol.
LATOURE ASSZONY Elnézést! *(Csönd. Leontine pötyögtetni kezdi a dallamot, a grófné hallgatja, majd)* Nagyon jó ... pianissimo... kérem, pianissimo. *(Bocsánatkérően)* tudja, Rubinstein is pianissimo játszott...
LEONTINE *(megáll)* Hogyan? Maga ismeri Rubinsteint?
LATOURE ASSZONY *(némi dicsekvéssel)* Gyakran zongoráztunk együtt.
LEONTINE *(meglepetten)* Csak nem? És mikor? LATOURE ASSZONY Hát még az állatszeliidítés ...előtt.
LEONTINE Vagy úgy!
LATOURE ASSZONY *(keserűen)* De amióta házmaster vagyok, Rubinstein urat be sem tette hozzám a lábát! *(Leontine sajnálkozva bólint, aztán ismét a zongora felé fordul, és újra játszani kezdi az előbbi dara-bot, de olyan hamisan, hogy láthatóan zavarja Latour asszonyt)*
LATOURE ASSZONY *(nem bírja tovább)* Ha megengedi, talán kísérném, ez eredetileg úgyis négykezes.
LEONTINE *(kicsit odébb húzódik, és helyet enged a zongoraszéken a grófnénak)* Nagyon szívesen, gróf-né, jöjjön!

LATOURE ASSZONY Köszönöm, asszonyom! *(Nem a zongoraszékre ül, hanem odavisz egy széket)* Na, két taktus pauza!
LEONTINE Két taktus ... *(Együtt számolnak: „Egy, kettő” és játszani kezdenek)*

Hetedik jelenet

Előbbiek és Moricet

MORICET *(belép két üveg pezsgővel a kezében)* Mond-ja, grófnő, ezek azok a... *(Döbbenet megáll)* Leontine a házmasteremmel a zongoránál! És még mond-ja valaki, hogy nálunk nincs demokrácia! Mit csinálnak maguk?
LEONTINE *(anélkül, hogy abbahagyná a játékot)* Lát-ja, eljártunk ezt a négykezeset. *(Eközben Latour asszony, hogy jobban kiemelje a taktust, énekelni kezdi a dallamot)*
MORICET *(gúnyosan, félre)* Családi csendélet! *(Hangosan)* Gratulálok! Hallja, grófnő... ? *(A grófnő nem felel, csak énekel, ezért Moricet kopogni kezd a pezsgősüveggel az asztalon)* Hé! Grófnő! Halló!
LATOURE ASSZONY *(játszik belefeledkezve)* La... la ...la... Mit akar?
MORICET Megtaláltam a pezsgőt! *(Leteszi az asztal-ra az üvegeket)* De hol van a dugóhúzó?
LATOURE ASSZONY Ugyanott, a fiókban a szalvéták alatt! *(Játszik)*
MORICET *(gúnyosan)* Ja vagy úgy! Csak játsszon tovább, ne zavartassa magát! *(Indul kifelé)*
LATOURE ASSZONY *(észbe kap, felugrik, és a székkal a kezében Moricet után szalad)* Elnézést, mindjárt hozom!
MORICET Ugyan, dehogy! Megkeresem magam! Vigasztalan volnék, ha félbeszakítaná miattam a játékát, kedves grófnő! *(Kimegy)*
LATOURE ASSZONY *(székkal a kezében)* Köszönöm, doktor úr! Hiába, ez úriember! *(Leontine-hoz)* Folytatjuk?
LEONTINE Nem, ez nekem nagyon nehéz! *(Szórakozottan pötyögtet a zongorán, miközben a grófnő visszateszi a széket a helyére)* Mondja csak, az a história az állatszeliidítóval, régen történt?
LATOURE ASSZONY Ó, idestova tizenkét éve... Boldogasszony fogantatása napján ...
LEONTINE *(kipördül a zongoraszéken)* Gondolom, kelemetlen lehetett, amikor a férje rajtakapta. LATOURE ASSZONY Jaj, ne is említs! Az volt a legbosszantóbb az egészben, hogy ostobán belesétáltam egy egészen banális, olcsó kis kelepcebé.
LEONTINE *(mosolyog)* Igazán?
LATOURE ASSZONY *(közlebről)* A férjem azt füllen-tette, hogy vadászni megy.
LEONTINE Hát persze!
LATOURE ASSZONY Úgy, szóval maga ismeri ezt a fogást?
LEONTINE *(gúnyos nevetéssel)* Még hogy az ur vadászni jár! Mind egyformák!
LATOURE ASSZONY Akkor talán mondanom sem kell, hogy esze ágában sem volt vadászni menni ...
LEONTINE Hát persze hogy nem! Csak ürügynek használta, hogy meglátogassa a szeretőjét!
LATOURE ASSZONY Pontosan! Hogyan?... Dehogyis, szó sincs róla. Ha egy férj a szeretőjéhez megy, akkor azt hazudja, hogy kártyázik a klubban... ez a bevett recept, ellenben, ha vadászni megy...
LEONTINE Akkor talán nem mehet a szeretőjéhez?
LATOURE ASSZONY De nem ám! Akkor ez azt jelenti, hogy gyanakszik, s váratlanul hazatér, hogy rajtacsípjé a hűtelen asszonyt!
LEONTINE *(íjedten)* Édes istenem! LATOURE ASSZONY Mi, az, mi történt?
LEONTINE *(felugrik és előreszalad)* Istenem, erre nem is gondoltam! *(Latour asszonyhoz)* És akkor mi van, ha a férj már többször szinlelte, hogy vadászni megy?

LATOURE ASSZONY Az csak azt jelenti, hogy eddig nem sikerült rajtakapni a feleségét, és most tovább kísérletezik.
LEONTINE Édes istenem ! De hiszen ez rettenetes, én meg még azt hittem, hogy... (Hirtelen kinyitja az ajtót, ahol Moricet kiment és utánakiabál) Moricet! Moricet!
LATOURE ASSZONY (megrökönyödve) Hát ezt meg mi lelte?
LEONTINE Moricet! Jöjjön azonnal! (Visszajön az ajtóból)

Nyolcadik jelenet

Előbbiek és Moricet

MORICET (jókedvűen belép, kezében a dugóhúzó) De hát mi történt?
LEONTINE Gyorsan a kalapomat, a kabátomat!
MORICET (meglepetten) Tessék?
LEONTINE Nem maradok ebben a lakásban egy másodpercet sem!
MORICET (odamegy hozzá) De hát mi történt?
LEONTINE Ön visszaélt a bizalmammal, és olyasmiket hitetett el velem, amiket képtelen bizonyítani. De szerencsére nem vesztettem el a fejemet, és hű maradtam az uramhoz!
MORICET Hát, ahogy vesszük ...
LEONTINE Igenis hű maradtam, mint ahogy ő is hű énhozzám, az én egyetlen drágaságom!
MORICET Hogyan? Hiszen épp most mesélte be magának, hogy vadászni megy, miközben a szeretőjéhez utazott...
LEONTINE (fölteszi a kalapját) Lárifári, uram! Nagyon is, jól tudja, hogy ha egy férj a szeretőjéhez megy, akkor azt mondja odahaza, hogy kártyázni hívták a klubba, és nem azt, hogy vadászni utazik...
MORICET Micsoda? Kártya? Klub? Vadászat?
LEONTINE Nem, uram! A vadászat csapda! A férj csak úgy tesz mintha elutazna, s váratlanul hazatér, hogy rajtakapja az asszonyt!
MORICET Hol hallotta ezt?
LEONTINE (a kandalló fölötti tükörben megigazítja a kalapját) Kérdezze csak meg a grófnőt, majd ő el-mondja!
MORICET Micsoda? (Latour asszony felé fordul, és át-ható pillantást vet rá. A grófnő látván, hogy az úgy milyen fordulatot vett, a kijárat felé lopakodik) Maga mondta ezt?
LATOURE ASSZONY Én csak annyit mondtam... hogy gyakran megesik ... miszerint...
MORICET (igen dühös) Hát már mindenbe beleüti az orrát, mi? Hát ki kérdezte magát, asszonyom?!
LATOURE ASSZONY Ha sejtettem volna, uram...
MORICET (kitör és még a kezét is felemeli, mintha meg akarná ütni a grófnét) Vigyázzon magára, Latour!
LEONTINE (a kandallónál) Hagyja békén a grófnét. Ártatlan a dologban... Én akarok elmenni El akarok menni, kész, passz! (Föl akarja venni a kabátját)
MORICET Márpedig innen nem megy el! (Latour asszonyhoz) Hordja el az irháját, amíg jókedvemben vagyok!
LATOURE ASSZONY (boldogan) Parancsára, Moricet úr, és köszönöm, köszönöm szépen! (Kirohan)

Kilencedik jelenet

Moricet és Leontine

MORICET (becsapja az ajtót, és ismétli Latourné szavait) „Köszönöm szépen!” Vén boszorkány! (Leontine-nak) Leontine, ugye nem gondolja komolyan?
LEONTINE (a kabátot a vállára terítette) Majd mind-járt meglátja, mennyire komolyan, gondolom!
MORICET (lesújtva, azt sem tudja, mit tegyen) De hát mi történt? Kimegyek egy dugóhúzóért, és mire visszatérek, mindennek vége. Ön toporzékol és távozni -akar!

LEONTINE Méghozzá azonnal!
MORICET Legalább magyarázza meg!
LEONTINE Nem tartozom magyarázattal ! El akarok menni és kész! Gondolom, azt teszek, amit akarok, nem? (Elindul kifelé)
MORICET (visszahúzza a kanapéhoz) Nem! Nem teszi azt amit akar! A szavát adta... és az adott szó szentség! (Közben ismét elzárja az útját Leontine-nak, aki távozni akar) Amellett .arra kért, hogy bosszuljam meg magát, én megígértem, hogy megteszem, és én nem szoktam megszegni az ígéreteimet ...
LEONTINE Nohát, csak azt próbálja meg! (Az asztal és a zongora között kisiklik Moricet elöl és elindul a kijárat ajtó felé)
MORICET (eléje igyekszik szaladni) De hát Leontine, édes Leontine, maga kegyetlen! Tudja, hogy szeretem. LEONTINE (gúnyosan felnevet) Na persze!
MORICET Igen, igen szeretem! „Elkábulva mosolyodtál, szépségedtől részegen ...”
LEONTINE Elég, barátom, ne strapálja magát ! Ezt a négy sort már ismerem. (Indul)
MORICET (mögötte) Maga álnok! Hát nem azt mondta az imént, hogy képtelen ellenállni nekem, ha versben beszélek?
LEONTINE Nos, amint látja, most már ellenállok! És hogy végleg bebizonyítsam... (Kikerülve Moricet-t az ajtó felé szalad)
MORICET (hirtelen megragadja a csuklóját, visszaperdíti, mégpedig úgy, hogy Leontine lehuppan a kanapéra) Leontine, itt marad!
LEONTINE Mi az, most már, erőszakoskodik is? MORICET (határozottan) Ha kell, erőszakot alkalmazok!
LEONTINE (elkeseredésében ráüt a kalapjára, hogy mélyebben a fejébe húzza) Ó!
MORICET Elfelejteti, hogy amikor átlépte a küszöbömet, rám biza a becsületét, és én azt most már megvédem, akár önmaga ellenében is!
LEONTINE Önmagam ellenében?!
MORICET Pontosan! Maga mindenkinek azt mondta, hogy vidéken van a keresztmamájánál! Nos, itt is marad a keresztmamájánál! Hacsak nem akarja, hogy mindenki rájöjjön, hogy a keresztmama csak ürügy volt! Akkor aztán senki sem menti meg a pletykáktól! LEONTINE Kettőig számolok, ha nem enged el...
MORICET Eszemben sincs!
LEONTINE (levett a kabátját) Rendben, akkor itt töltöm az éjszakát ezen... a kanapén !
MORICET Helyes! Én pedig a fotelben! (Dühösen leül az asztal melletti karosszékre)
LEONTINE Ahogy tetszik! (Hátat fordítanak egymás-nak. Leontine időnként ráüt valamelyik párnára, Moricet magában dűnnyög, s kezével a retkeket csapkodja, majd amikor észreveszi, hogy a keze nedves lett, beletörli az abroszba)
MORICET Az biztos, hogy ezt az éjszakát megemlegetem !
LEONTINE Nem jobban, mint én!
MORICET Szép kis szerelmi légyott, külön széken! LEONTINE (anélkül, hogy megfordulna) Kérem, miattam ne zavartassa magát, ott az ágya, feküdjék le!
MORICET És ön?
LEONTINE Majd bemegyek az oldalszobába, biztosan találok ott egy karosszékot ...
MORICET (fölkel) Csakhogy ezt nem engedhetem meg ! Önnek kell itt aludnia.
LEONTINE (fölpattan) Feküdjek bele az ágyába? Soha!
MORICET De hát én nem leszek benne.
LEONTINE Még szép, már csak az hiányozna !
MORICET Nahát akkor meg!
LEONTINE Magával vagy maga nélkül, az eredmény ugyanaz! (A kandallóhoz megy)
MORICET (csóválja a fejét) Az attól függ, hogy melyik oldaláról nézzük a dolgot.

LEONTINE *(egymás után gyűjt rá a gyufákra, amik nem gyulladnak meg)* Nem! A legjobb lesz, ha az oldalszobában alszom egy fotelben. Ha meg nem alszom, akkor az lesz a büntetésem.

MORICET És mindez e miatt a vén boszorkány miatt! *(Rázza az öklét)*

LEONTINE *(végre meggyújtja a gyertyát a kandallón)* Kaphatok valami takarófélést?

MORICET *(odamegy az ágyhoz)* Persze... *(Felhajtja a pokrócot, rosszkedvűen)* Meg fogja bánni!

LEONTINE *(gógósen)* Micsodát?

MORICET Először is farkasordító hideg van odabenn.

LEONTINE *(fogja a kabátját)* Ne törődjék velem, majd begyűjtök!

MORICET *(dühösen)* Átkozott házmester!

LEONTINE Na, legalább ezt is kipróbáltam! *(Bemegegy a jobb oldali oldalszobába és bevágja maga után az ajtót)*

Tizedik jelenet

Moricet, majd Latour asszony, később Leontine

MORICET *(lehúzza az ágyról a fehér ágyterítőt, s az alatta lévő pokrócot maga után vonszolja, de köz-ben a lába belegabalyodik, és majdnem hasra vágódik. Közben megkísérli összehajítani, beszél)* Szépen vagyunk, mondhatom! Micsoda egy eljárás, először megígéri, aztán meg, no nem, ez nem járja! Én igazán türelmes vagyok, de ha ilyen nagy feneket kerít az ügynek... hát vannak más asszonyok, nem igaz! *(Odamegy a kanapéhoz)* Különböztetnén egyáltalán nem olyan csinos! Azt várhatja, hogy még egyszer be-ugorjak! *(Kopognak)* Mi az? *(Leteszi a pokrócot a kanapé karfájára, és kinyitja az ajtót.)*

LATOUR ASSZONY *(félíg belép, nagy zavarban van)* Csak én vagyok, Moricet úr.

MORICET *(tartja az ajtót)* Már megint maga? Tűnjön el, elegendem van, magából! *(Kitéssékeli, és be akarja csukni az ajtót)*

LATOUR ASSZONY *(ismét besünderög)* De uram, a szomszéd lakó, itt átellenben, ő küldött.

MORICET Na és? Kit érdekel? Nem ismerem. *(Kipenderíti, és végleg be akarja csukni az ajtót)*

LATOUR ASSZONY *(ismét visszalép)* Persze, tudom, csak hogy az unokahúgának idegrohama van, és mivel ön orvos ...

MORICET Hát aztán? *Orvos vagyok, nem éjjeli ügyeletes!* Gyerünk, lóduljon. Tűnjön el, amíg nem csinál újabb kalamajkát. *(Külöki)*

LATOUR ASSZONY *(félúton)* Köszönöm, uram, köszönöm.

MORICET *(bevégya az ajtót, és ráfordítja a kulcsot, leül az asztal mellett az egyik karosszékre, és leveti a cipőjét)* Ki látott még ilyet! Hát mit képzel a tisztelt szomszéd úr? Füttyölök az unokahúgára meg az idegeire! *(Belép Leontine, és láthatóan keres valamit. Moricet tovább fűzi a cipőit)* Keres valamit? LEONTINE

(szárazon felel, miközben odamegy a kanapéhoz) Gyufát, hogy tüzet gyűjtsak.

MORICET *(fűzi a cipőjét)* Ott van a kandallón. LEONTINE Látom, nem vagyok vak. *(Fogja a gyufás-dobozt és kimegy)*

MORICET *(döbbenet néz az asszony után, majd keserűen)* No de ilyet! Micsoda egy némbér! És a férje... szegény feje kénytelen vele élni... szegény. *(Kopognak)* Már megint! *(Kikiabál)* Ki az?

DUCHOTEL HANGJA A szomszéd.

MORICET Elegendem van! Úgy kidobom, hogy a lába nem éri a földet! *(Odamegy a bal oldali ajtóhoz)*

Tizenegyedik jelenet

Moricet és Duchotel

MORICET *(febrántja az ajtót)* Mit akar?

DUCHOTEL *(még nem látta meg Moricet-t)* Az istenért doktor úr ...

MORICET *(félre)* Duchotel! *(Hangosan)* Nem lehet be-jönni! *(Hirtelen be akarja csapni az ajtót, de Duchotelnek az egyik karja beszorul)*

DUCHOTEL *(megpróbálja kiszabadítani a karját)* Hé! Jaj!

MORICET *(félre)* Szent isten! A felesége itt van a szomszéd szobában! *(Hátával nekitámaszkodik az ajtónak)*

DUCHOTEL *(kívülről)* Vigyázzon, eltöri a karomat!

MORICET *(nyomja az ajtót)* Mondom, hogy nem lehet bejönni!

DUCHOTEL *(kívülről betaszítja az ajtót)* Elég legyen már!

MORICET *(akit az iménti lökés a kanapéhoz röpített, most feltápaszkodik)* Ó!

DUCHOTEL *(döbbenet felismeri Moricet-t)* Moricet!

MORICET *(meglepetést színlel)* Duchotel! Te vagy az? Hát ezt jól megcsináltuk!

DUCHOTEL *(a fájó karját masszírozza)* Te itt laksz eb-ben a lakásban?

MORICET *(igyekezik könnyedén viselkedni)* Amint látod, nem tudtad?

DUCHOTEL Nem.

MORICET Igaz, hogy csak ma este béreltem ki.

DUCHOTEL Akkor hát te vagy az az orvos, aki itt la-kik?

MORICET *(erőltetett nevetéssel)* Hát istenem, persze, én vagyok az orvos. *(Félre)* Csak nehogy Leontine kijöjjön... *(A másik szobából ugyanis zajok hallatszanak)* Matat a kandallóban ...

DUCHOTEL Van ott valaki?

MORICET *(nyugalmat színlel)* Á, semmi, csak a kéményseprők. Kotorják a kürtöt.

DUCHOTEL *(csúfolódva)* Késő éjjel?

MORICET Persze, ezek éjszakai kéményseprők ... *Mos-tanában éjjel dolgoznak. Odafut az ajtóhoz, és betolja a reteszt. Félre)* Így legalább nem tud kijönni ...!

DUCHOTEL *(aki nem mozdul a helyéről)* Miért toltad be a reteszt?

MORICET A korom miatt... nehogy a korom bejöjjön.

DUCHOTEL *(előbbre lép)* Ugyan, fiacskám, hagyjuk a dajkameséket! Azt hiszed, nem látom, hogy asszonyt rejtegetsz!

MORICET Még hogy én?

DUCHOTEL De hát nem szégyen az! Elég egy pillantást vetni az asztalra: vacsora két személyre ...

MORICET A dehogya! Tudod, a vacsora már ott volt, amikor kibéreltem a lakást! Magam is meglepődtem, de hát ez egy bútorozott lakás, teljes ellátással.

DUCHOTEL *(gúnyosan)* Teljes ellátással, a teringettét, nem mondom! Na jól van, öregem elég a mellébeszélésből, úgyszólván tudom, hogy férjes asszonyt rejtegetsz a szomszéd szobában.

MORICET *(nem kap levegőt)* Tessék? És ki mondta ezt?

DUCHOTEL Hát a házmester!

MORICET Latour asszony? *(Duchotel bólint)* Ó, az az... átkozott... az a... házmester! *(Hirtelen hangot változtat)* Hát aztán? Beismerem, asszony van a dologban.

DUCHOTEL Na ugye! *(Karon fogja)* És, ki a boldog áldozat?

MORICET De barátom, diszkréció is van a világon!

DUCHOTEL *(kedélyesen)* Ugyan miközöttünk? Nekem nyugodtan megmondhatod.

MORICET Éppen neked nem.

DUCHOTEL Attól félsz, hogy elmondom a férjének?

MORICET Ó, nem, attól nem!

DUCHOTEL Hát akkor? ... No rajta! Ki az?

MORICET Nos.... *hogy* kicsoda? ...

DUCHOTEL Na... na... kicsoda?

MORICET *(gondolkodik)* Hát... *(Hirtelen ötlettel)* Cassagne asszony! Na!

DUCHOTEL *(nevetve meglöki)* Te tréfamester ! MORICET *(meghökken, de tartja magát)* Szavamra!
DUCHOTEL *(megvonja a vállát)* Ugyan, eredj ! *(Kis szünetet tart, hogy növelje a hatást)* Hiszen, éppen nála vagyok !
MORICET Tessék?! *(Egészen a kanapéig hátrál, és hogy elrejtse zavarát, gépiesen kiteríti a pokrócot a kanapé hátára, közben erőltetetten nevet, amitől úgy néz ki, mintha megbolondult volna)*

DUCHOTEL Már látom, hogy nem bízol bennem, no nem baj, mégiscsak szerencse, hogy te vagy az orvos, és magammal is viszek. *(Kézen fogja és ki akarja vezetni)*

MORICET *(rémülten)* Hé, hova viszel?

DUCHOTEL Hát a szomszédasszonyodhoz, Cassagne asszonyhoz, akinek idegrohama van.

MORICET Oda akarsz vinni?! *(Félre)* És ezalatt Leontine-nal mi lesz? Édes istenem!

DUCHOTEL Gyere hamar, itt lakik átellenben... addig én leszaladok a házmasterhez, és elküldöm a gyógyszerertárhoz ...

Duchotel épp ki akar menni, amikor annak a szobának a kilincse, amely mögött Leontine rejtőzik, először csendesen, majd mind zajosabban lenyomódik. A végén már majdnem kidől az ajtó. Duchotel megáll

MORICET *(bután)* No nézd csak! Mozog az ajtó!

DUCHOTEL *(gúnyos)* Úgy látszik, a kéményseprőd szeretne kijönni.

MORICET *(iszonyú zavarban van)* Úgy látszik. Igen. De nem számít. *(Most már belülről ököllel ütik az ajtót. Félre.)* Mindjárt kiáltozni fog, s a férje felismeri a hangját! *(Ebben a percben az ökölsapások megkettőződnek, és belülről hallatszik, ahogy valaki Moricet nevét kiáltja. Moricet eszeveszetten odarohan az ajtóhoz, és hogy leplezze Leontine hangját, maga is dörömbölni kezd az ajtón, miközben torkaszakadtából rázendít Margit áriájára a Faustból)* „Ó szent ég angyali kara, Te légy lelkem oltalma !”

DUCHOTEL Valami bajod van?

MORICET Semmi, semmi ! *(Folytatja)* „Hatalmas ég, bocsásd meg hibámat,

DUCHOTEL *(énekel)* Adj árva lelkemnek irgalmat!” MORICET *(odamegy hozzá)* Nagyszerű, énekelj te is!

Most már ketten zenélik az áriát, miközben Leontine tiszta erőből dörömböl. Moricet még énekel tovább, hol hangosabban, hol halkabban, aszerint, ahogy Leontine kiabál.

DUCHOTEL Szép, de unalmas ! Én megyek a ház-mesterért, te pedig menj át madame Cassagne-hoz. *(Rákiált Moricet-ra, aki most is énekel)* Hallottad, mit mondtam? ! *(Moricet, anélkül, hogy abbahagyná az éneklést, int, hogy igen)* Akkor igyekezz! *(Kimegy)*

MORICET *(gyorsan becsukja Duchotel mögött az ajtót, és kimerülten nekidől az ajtófélfának)* Uramisten ! Micsoda kalamajka ! *(A jobb oldali ajtón ismét dörömböl Leontine)*

LEONTINE HANGJA *(dühödten)* Kinyitni ! Nyissa ki!

MORICET Nyitom! Márís! *(Kinyitja a jobb oldali oldalszoba ajtaját)*

Tizenkettedik jelenet

Moricet és Leontine

LEONTINE *(mint egy fúria)* Mi az, szórakozik? Hogy merészel bezárni, miközben torkaszakadtából üvöltözik?!

MORICET Még hogy üvöltözik? Én? *(Rendkívül izgatottan)* Leontine, el kell mennem néhány percre, az isten szerelmére kérem, ne mozduljon innen, ne mutatkozzék : a becsülete forog kockán !

LEONTINE Miket beszél?

MORICET Nem mondhatok többet, ha kopogtatnak, ki ne nyissa az ajtót, megyek, de tüstént jövök! *(Ki-megy)*

LEONTINE *(egy darabig szótlánul áll, majd)* Hát ez meg mi a fenét csinál? Csak nem megy el? *(Utána-szalad, kinyitja az ajtót és kikiabál)* Moricet! Istenem, de hát mi történt? *(Áthalad a színen)* A legjobb lesz, ha veszem a kabátomat és lemegyek, megkeresem a házmasteret... *(Bemeleg jobbra, a mellékszobába)* Istenem, micsoda éjszaka! Micsoda éjszaka! *(Becsapja maga mögött az ajtót)*

Tizenharmadik jelenet

Duchotel, Leontine, majd Moricet

DUCHOTEL *(abban a pillanatban, amikor Leontine kiment, izgatottan belép Duchotel, kezében szalmiák-szeszes üvegcsé és herbatea)* Szalmiákszesz és herba-tea, ettől majd megnyugszik... Hol van Moricet? Még biztosan itt van... *(Odamegy Leontine szobájához, ahonnan zaj hallatszik)* Hát persze, itt zajonganak! *(Bekopogtat Leontine szobájának ajtaján, de nem nyit be)* Mindjárt kijönnek. *(Balra megy és vár)*

LEONTINE *(belép)* Csakhogy végre visszajött... *(Fel-ismeri a férjét, aki épp háttal van az ajtónak)* Szent isten, a férjem! *(Rémülten körbekémelel, majd mielőtt Duchotel megfordulna, magára rántja az ágy-pokrócot, amit Moricet gondosan a kanapé karfájára terített)*

DUCHOTEL *(megfordul és ijedten hátralép, amikor meglátja a pokrócos emberi alakot, aki pontosan úgy fest, mint valami kísértet)* Hé ? ! *(Csönd)* Mit jelent ez? *(A „kísértet” a jobb oldali ajtó felé lopakodik)* Hiszen ez mozog! *(Leontine tesz néhány újabb lépést)* Elég hóbortos ötlet kísértetnek öltözni ! *(Leontine éppen bele akar sétálni a kandallóba)* Vigyázzon, nagysád, még megégeti magát ! *(Leontine ijedten visszakozik)* A mindenit! Biztosan Moricet szeretője az! *(Gavallérosan)* Ne féljen, asszonyom, nem leplezem le az inkognitóját! *(Leontine köszönete jeléül meghajtja magát)* Csak Moricet urat kerestem. Itt van még? *(Leontine nemet int a fejével)* Elment? *(Leontine bólint)* Köszönöm, asszonyom, csak ezt akartam tudni. *(Udvariosan meghajlik, Leontine is.)* Vigasztalan vagyok, hogy megzavartam. *(Indul kifelé, és összeütközik Moricet-val, aki rohan befelé)* A, szóval itt vagy !

MORICET Már megint ó!

DUCHOTEL Nos, mi van? *(Leontine a lepel alatt le-huppan a kanapéra)*

MORICET *(észreveszi Leontine-t)* És ő is! A férje orra előtt! *(Gyorsan jobbra rántja Duchotel, hogy Leontine és a férje közé kerüljön)*

DUCHOTEL Mit akarsz már megint?

MORICET *(élénken)* Semmit, semmit!

DUCHOTEL *(Leontine-ra mutat)* Ja, persze, miatta... *(Nevetni kezd)*

MORICET *(erőltetetten nevet, és ő is Leontine-ra mutat)* Hát igen... valóban... *(Félre)* Istenem, ha sejténé!

DUCHOTEL Mondd csak, voltál nála?

MORICET *(fogalma sincs, miről van szó)* Tessék? Hogyne!

Nem! Illetve igen. Persze!

DUCHOTEL Voltál vagy nem?

MORICET Voltam, persze! Eret vágtam rajta. DUCHOTEL

Eret vágtál? Ilyenkor nem szoktak eret vágni...

MORICET *(ki akarja tenni)* Persze, tudom, de hát vég-re is, ha az embernek sietős a dolga — ártani nem árhat... épp a megfelelő kezelés. Na, eredj, eredj, vár téged. *(Kifelé lökdösi)*

DUCHOTEL *(kissé ellenáll)* Jó, jó, megértelek, sietős dolgod van, persze... *(Már kint van, de hirtelen visszalép)* Takaros zsákmány, elismerem, kár, hogy le van takarva ...

MORICET Így kell, letakarva, tudod, egy újfajta el-járás...

DUCHOTEL Micsoda? *(Mintha kimenne)* Viszlát, te széltolól!

MORICET *(kitárja az ajtót, hogy minél előbb kint tudja*

Duchotel) Viszlát, viszlát!

DUCHOTEL *(már majdnem kint van, amikor vissza-lép, és mély meghajlással viccesen üdvözli Leontine-t)* Asszonyom, hódolatom ! *(Leontine is meghajol)* Hát sok szerencséd! *(Kimegy)*

MORICET Köszönöm ! *(Be akarja csukni az ajtót)* .

DUCHOTEL *(még egyszer benyit)* De aztán rólam se feledkezz meg ! Gondolj közben rám is !

MORICET Meglesz, biztosítalak! *(Duchotel nevetve elmegy)*
Végre! *(Becsukja az ajtót, ráfordítja a kulcsot, és kimerülten nekidül az ajtónak.)*

Tizennegyedik jelenet

Moricet és Leontine

LEONTINE *(lerántja magáról a pokrócot, és lehanyatlik a kanapéra)* Csakhogy elment ! Majd meghaltam a félelemtől. Még most is reszket a lábam ! Mihez kezdünk most? Mielőbb eltűnünk innen, nem?

MORICET Eltűnni? Hogyan! Kevésbé, mint valaha!

LEONTINE Csak nem akarja, hogy maradjak, miközben a férjem . . .

MORICET Éppen ezért kell maradni! Ha kilépünk innen, összetalálkozhatunk vele, megláthat! Itt legalább biztonságban vagyunk. *(Odamegy az ajtóhoz)* Kétszer is ráfordítottam a kulcsot. Ideteszem az éjjeliszekrényre, és ide többé senki be nem hatolhat! *(Leteszi a kulcsot az éjjeliszekrényre)*

LEONTINE *(erejének utolsó maradékával föláll a kanapéról, és hóna alatt a pokróccal a szobája felé vánszorog)* Nem nekem való az ilyen izgalmak!

MORICET Bátorság! Ejnye, no! Jelenleg semmi veszedelem! A legokosabb, amit tehetünk, ha megpróbálunk aludni reggelig. Akkor aztán minden kockázat nélkül hazatérhet, mintha nyugodt lelkiismerettel tér-ne vissza a keresztmamájától. Addig is aludjunk! *(Odamegy az ágyához)*

LEONTINE *(elgyötörve)* Ha azt hiszi, hogy ezek után el tudnék aludni !

MORICET Mindenesetre próbálja meg. Én is megkísérlem! Jó éjszakát! *(Leveti a zakóját, és az ágy melletti karosszék támlájára akasztja)*

LEONTINE *(hidegen)* Jó éjszakát! *(Az ajtóból, dühösen)* Ezt soha, de soha nem bocsátom meg! *(Belép a szobájába)*

MORICET *(vállat vonva)* És akkor mi van?

LEONTINE *(visszalép)* Mondott valamit?

MORICET *(sajnálkozó arcot vág)* Én? Hogy én? Sem-mit!

LEONTINE Hát ne is! *(Becsapja maga mögött az ajtót)*

Tizenötödik jelenet Moricet, majd Leontine

MORICET *(vállat von)* Mintha nem volna most már mindegy. *(Leveti a mellényét, és kigombolja elől a nadrágtartóját, majd hátradobja)* Mondhatom, óriási ötlet volt belenyúlni ebbe a darázsfészekbe. *(Meggyújtja a gyertyát az éjjeliszekrényen)* Szegény asszonyka, rossz fékvése lesz odabenn ... hála istennek, az én ágyam kényelmes. *(Gyertyával a kézben el-oltja a nagy lámpát)* De azt leshetik, hogy még egy-szer úriasszonyra áhitozzam! *(Odamegy az ajtóhoz)* Lássuk, jól bezártam-e? ... remek, ide senki nem léphet be, nyugodtan alhatok. *(Lehúzza a cipőjét, a nadrágját a szék hátára dobja, és becsúszik a takaró alá)* Szép kis nőcsábász vagyok ... én itt, ő amott... titkos szerelmi légyott: én itt, te légy-ott! *(Elfújta a gyertyát)*

Csönd. Belép Leontine.

LEONTINE *(kezelében gyertyával odamegy a kanapéhoz)* A, ön már le is feküdt?! *(Felvesz egy párnát)*

MORICET *(félíg felül)* Az ördögbe is, mi mást tegyek? Úgy sincs egyéb dolgom.

LEONTINE *(idegesen válogat a párnák között)* Eszébe sem jut, hogy feláldozza a kényelmét ... ő jól fekszik, a többi nem érdekli ...

MORICET Azért jött be, hogy ezt a tudtomra adja?

LEONTINE Egy párnáért jöttem, amit a fejem alá tehetek.

MORICET Na és megtalálta?

LEONTINE *(baljában a vánkos, jobb kezében a gyertya)* Igen, megtaláltam, *(Közelebb lép az ágyhoz)* Úgy látszik, egyáltalán nem zavarja, hogy egy karosszékben kell eltöltenem az éjszakát, a fő, hogy maga kényelmesen aludjék ...

MORICET *(könyörögve)* Leontine drágám ...! LEONTINE ... és ráadásul még a lelkiismerete is nyugodt !

MORICET *(ingerülten hátat fordít, és bebújik a takaró alá)* No ebből elegendem van!

LEONTINE *(egyre hangosabban folytatja)* A nagyságos úr kis híján tönkreteszi egy tisztességes asszony hírét, mert ugye, ha nem bújok a takaró alá, akkor rajtakapnak, és a világ szemében bukott nő vagyok ... de mindez nem izgatja... sőt még azt állítja, hogy ő gavallér! *(Közelebb lép)* Szép kis gavallér, mondhatom! *(Moricet hortyogással felel ami még jobban felbőszíti az asszonyt)* Elaludt! *O!* *(Felemeli a vánkost, hogy Moricet fejéhez vágja, de meggondolja magát, és méltatlankodva a szobájába vonul)*

Sötétség. Csönd. Moricet horkol

Tizenhatodik jelenet

Moricet és Gontran

A kijáratú ajtóban megfordul egy kulcs, az ajtó kinyílik, és óvatosan besettenkedik Gontran

GONTRAN A mindenit, milyen sötét van itt! És nincs nálam gyufa! *(Tapogatózva előrejön az asztalig, és beletenyérel a vacsorába)* Ne félj, kicsikém, drága heterám, csak én vagyok, a te kis Gontranod ! *(Félre)* Nem. válaszol ... bizonyára alszik. *(Hátramegy a bejáratú ajtóhoz, kétszer ráfordítja a kulcsot, majd zseb-re teszi)* Milyen kényelmes, ha az embernek saját külön kulcsa van, akkor jövök, amikor csak akarok! *(Elindul az ágy felé)* Bizonyára nagyon örül majd, ha meglát, *(Moricet horkol)* Hát persze, alszik, hallom a lélegzetét ... *(Erősebb horkantás)* Úgy látszik, benáthásodott. Csak meg ne ijedjen szegényke! A legjobb lesz, ha a csókommal ébresztem föl, akit megcsókol-nak, az sosem ijed meg. *(Odalép az ágyhoz, Moricet horkolása, ha lehet, még erősebb)* Ami azt illeti, alaposan benáthásodott. *(Átöleli Moricet-t, aki egy morgással válaszol)* Jó mélyen alszik a drága. *(Odabújik a takaró alá és megcsókolja Moricet-t)*

MORICET *(félálomban)* Mi ez?

GONTRAN *(ijedten elhúzódik)* Egy férfi !

MORICET Leontine, maga az? *(Átöleli Gontran nyakát)*

GONTRAN *(ijedten)* Eresszen el! *(Valahogy kiszabadítja magát, de Moricet újra átöleli, dulakodnak, ütik egymást a vánkosokkal, mígnem Gontran nagy nehezen kiszabadítja magát, és lecsúszik az ágy mellé a földre)*

MORICET *(rémulten kiugrik az ágyból, és tapogat maga körül)* Ki az? Hol van? Szent isten, egy férfi! Hová lett? Istenem, nem találok a gyufát! *(Gyorsan felveszi a papucsát, a hálóköntösét, és berohan Leontine szobájába)* Mi van Leontine-nal? Talán nála van.

LEONTINE HANGJA Mi baj, mi történt?

GONTRAN *(kibújik az ágy alól, és négykézláb a faliszekrény felé kúszik)* Az öregúr! Aki kitarja Bérkocsis kisasszonyt! Gyérünk gyorsan a faliszekrénybe! *(Bebújik a faliszekrénybe)*

Tizenhetedik jelenet

Moricet, Leontine, Gontran a faliszekrényben, majd Bridois felügyelő

MORICET *(belép, mint valami örült, mögötte a rettegő Leontine, kezében gyertya)* De ha egyszer mondom, hogy egy férfi van a szobában!

LEONTINE *(rettegve)* De hát hol? Hol van? *(Körbe-járják szobát)*
MORICET *(még az asztal alá is benéz)* Nem tudom! De kutassuk csak át a szobát!
LEONTINE Halálra rémit! Hol látta azt az embert? .
MORICET Ott ! Az ágyamban ! Átölelt és megcsókolt! *(Benéz a kanapé alá)*
LEONTINE *(hátramegy a kijárat ajtóhoz)* Már csak ez hiányzott ! Maga megbolondult ...*lidérces álma volt!*
MORICET De ha egyszer mondom, hogy megcsókolt !
LEONTINE *(aki megvizsgálta a zárat)* Igen? Nahát, nézzen ide, az ajtó zárva! Ide nem jöhetett be senki, hacsak nem a kulcslyukon keresztül!
MORICET *(odamegy az ajtóhoz és elképedve nézi)* Zárva az ajtó?
LEONTINE *(odavilágít gyertyával)* Hát persze, próbálja ki!
MORICET *(megpróbálja nyitni, az ajtó nem nyílik)*
Akkor nem értem. Nem vagyok bolond, és képzelődni sem szoktam. *(Mutatja az arcát)* Tisztán éreztem, hogy megcsókolt
LEONTINE *(kezében a gyertyával indul visszafelé)* Lidércnyomás volt !
MORICET *(maga sem tudja már, mit gondoljon)* Lidércnyomás.
LEONTINE *(leül egy székre)* Tudja, barátom, ez most már mindennek a teteje. *Igy ráíjeszteni egy nőre.*
MORICET *(szintén kimerült, ő is lehuppan a kanapéra)* Bocsásson meg, Leontine! Tényleg azt hittem, hogy egy férfi ! No mindegy most már mindegy, még jó, hogy tévedés volt.
LEONTINE *(dühösen)* Az volt a tévedés, amikor megismerkedtem magával! Űristen, micsoda rettenetes éjszaka ! *(Szótlanul ülnek a kanapén. Hirtelen kopogtatnak a kijárat ajtón, Moricet és Leontine minden egyes kopogtatásra összerázkódik)*
LEONTINE *(megbénítva a félelemtől)* Kopogtattak! MORICET Igen.
BRIDOIS FELÜGYELŐ A törvény nevében *kinyitni!* MORICET *(felugrik, vele együtt Leontine is)* A fel-ügyelő! A rendőrség!

Leontine hátraszalad az oldalszoba irányába, Moricet kissé előbbre bújik el

LEONTINE *(eszét vesztve)* Végünk van, elvesztünk!
MORICET *(fől-alá futkos, nem tudja, hová bújjon)* Szent Isten, bújjon el!
LEONTINE *(összevissza rohangál ő is)* De hová? Hová? *(Kinyitja az oldalszoba ajtaját)* Itt nincs másik ki-járat!
BRIDOIS FELÜGYELŐ HANGJA Nyissák ki, vagy be-törettem az ajtót!
LEONTINE Talán az ágyba! *(Bele akar bújni az ágyba)*
MORICET *(megállítja)* Megőrült? Az ágyba? Már csak ez hiányzik!
LEONTINE *(odaszalad az ablakhoz és kinyitja)* Akkor az ablakon át!
MORICET *(újából visszarántja)* Lehetetlen ...*második emelet !*
LEONTINE *(örülten)* Akkor hová? Moricet, kérem, segítsen...
MORICET *(kapkodva, rémülten)* Mit tudom én! *(Elkeseredve)* Találjon ki maga valamit ... mégiscsak maga az asszony!
BRIDOIS FELÜGYELŐ HANGJA Hiába próbálnak megszökni, tudjuk, hogy odabenn vannak. Nyissák ki!
MORICET *(dühödten kiabál az ajtó felé)* Jó, jó, nyitjuk már! *(Hirtelen Leontine-nak)* Egyetlen esélyünk: a vakmerőség! *(Odamegy a karosszékhez, és magára veszi a zakóját, nem gondolva rá, hogy hálóköntösben van és a lábán papucs)* Nyugalom és csigavér! *(Be-gombolja a zakót)* Legfontosabb a jó megjelenés! *(Mutatja a kalapját)* Kérem a cilinderemet! *(Leontine odaadja, ő felteszi)* És mondja szóról szóra azt, amit én! .

BRIDOIS FELÜGYELŐ HANGJA Utoljára kérdem, nem nyitják ki önként?
MORICET *(odamegy az ajtóhoz és kinyitja)* Kérem, biztos úr, lépjen be!
BRIDOIS *(a két rendőrhöz beszél)* Maguk maradjanak kinn! *(Belép)*
MORICET *(közben felhúzza a kesztyűjét)* Szeretném tudni, ki hatalmazta fel, hogy éjnek éjjelén betörjön hozzám? !
BRIDOIS *(nyugodtan leveszi a kalapját, és előveszi a rendőrigazolványt, amit Moricet megnéz)* Kérem, uram ! Elnézését kérem, asszonyom, hogy ilyen későn megzavartam önöket... és ilyen rosszkor. Mint hivatali ember végzem a dolgomat (kicsit szalutál), de mint magánember és világi elnézést kérek.
MORICET *(türelmetlenül)* Rendben van, uram, rend-ben!

Leontine és Moricet kéz a kézben állnak a felügyelő előtt

BRIDOIS *(eltesz az igazolványt)* Nos, uram, helyesebben, asszonyom, a férje feljelentése alapján azért jöttem, hogy hivatalosan megállapítsam a házasságtörést ezzel az úrral, itt az ön lakásán, ebben az éjjeli órában!
MORICET *(merészen)* Uram, nem értem önt, én nős ember vagyok... és a hölgy a feleségem.
BRIDOIS *(gúnyosan)* Persze, uram, ezt a mesét ismerjük, naponta többször halljuk! *(Bókolva)* Mint magánember magam is így tennék, méltányolnám a hazugságán, de ugyebár, hivatalból... *(Kalapját az asztalra teszi, és noteszt húz elő a zsebéből)* A neve?
MORICET Doktor Moricet.
BRIDOIS *(ír)* És az öné, asszonyom?
LEONTINE *(eszélősen)* Az enyém?
MORICET *(gyorsan közbevág)* Hát... Madame Moricet, a mindenét!
BRIDOIS Ugyan, minek a makacskodás? Hiszen mi pontosan tudjuk, hogy önagsága nem Moricet-né!
LEONTINE Istenem !
BRIDOIS Önagságát Madame Cassagne-nak hívják!
MORICET
LEONTINE *(alig hisznek a fülüknék)* Madame Cassagne?
MORICET Azt mondta, madame Cassagne?
LEONTINE *(örömmel)* Igen, azt mondta.
MORICET *(ujjongva rohan a felügyelő felé, hogy meg-ölelje, amaz ijedten menekül)* Ó, drága felügyelő úr! Drága jó biztos úr! *(Hidegen)* Velünk szemben, át-ellenben lakik, uram! Madame Cassagne nem itt la-kik!
BRIDOIS *(megdöbbenve)* Átellenben?
MORICET *(átkarolja Leontine-t)* Bizony átellenben, tisztelt uram!
BRIDOIS *(háttal a közönségnek az ajtó felé)* Már elnézést de a házmester azt mondta: „Második emelet, a fordulónál jobbra!” Nos hát, erre van jobbra...
MORICET *(perdit egyet a felügyelőn, hogy szemben legyen a közönséggel)* Persze, csakhogy ön így jött fel a lépcsőn ... a fordulónál jobbra tehát arra van, *(Mutatja)* Átellenben!
BRIDOIS *(zavartan)* Aha ... elnézést... ezer bocsánat... nyilván megfordultam a feljáróban, s így a jobb kezemből bal kezem lett ...
MORICET *(nagyon méltóságteljesen)* Nem én mondtam, uram, hogy balkezes dolog ez! Bizony így lehetett uram! Csakhogy *ilyesmiért* nem szokás éjnek idején felzörgetni az embereket!
BRIDOIS *(fogja a kalapját)* Kérem, uram, bocsásson meg. *(Meghajol)* Asszonyom... *(Látva, hogy Moricet kikiséri)* Kérem, folytassák, ne zavartassák magukat!
MORICET *(vállat von, magának)* „Folytassuk”, ugyan mit?
BRIDOIS *(kimegy, a két rendőrnék)* Átellenben! *(Moricet bevágja az ajtót, ami jól hátra taszítja a fel-ügyelőt)* Jaj a hátam!
LEONTINE *(odavánszorog a kanapéhoz, és lerogy a karfájára)* Ez nem igaz! Ez nem lehet igaz!

MORICET *(szánalmasan, ő is lerogy egy székbe)* Leontine!
LEONTINE Mit akar?
MORICET Ez nem igaz! LEONTINE Épp
ezt mondtam én is. MORICET Nem
hallottam.
LEONTINE *(vállat von)* Most már itt van a rendőség is! Már
csak ez hiányzott az irántam tanúsított gyöngéd
figyelemhez!
MORICET Talán az én hibám? Madame Cassagne miatt jött
ide! Nahát. Én továbbküldtem madame Cassagne-hoz!
LEONTINE *(vállat von, dühösen)* Ne mondja!
MORICET *(hirtelen észébe jut valami)* Édes istenem!
LEONTINE *(megriadva)* Mi az már megint?
MORICET *(félre)* Duchotel ott van Cassagne-nénál! A felügyelő
rajtakapja!

LEONTINE Mit akar már megint?
MORICET Semmit! *(Félre)* Szegény Duchotel! *(Hogy
érezkeltesse a helyzet súlyosságát, pantomimszerű
mozdulatokkal eljátssza Duchotel sanyarú helyzetét)*
LEONTINE *(dühös)* Nahát, milyen jókedve van. Talán még jól
is érzi magát?
MORICET Egyáltalán nincs jókedvem. Talán úgy nézek ki,
mint aki elégedett?
LEONTINE Hiszen táncol is! *(Útban a szobája felé)* Pont egy
ilyen alakkal kellett összeakadnom! *(Ki-megy)*
MORICET *(utána)* De hát, Leontine ... kérem, hallgasson meg!
*(Utánamegy a jobb oldali oldalszobába. Az ajtó becsapódik
mögöttük. Ebben a pillanatban a nyitva hagyott ablakban,
az erkélyen megjelenik Duchotel. A fején cilindert, mellénye
és a zakója félig felhúzva, alsónadrágban van, de a puská
a tokban ott lóg a vállán)*

Tizennyolcadik jelenet

*Duchotel, Gontran a faliszekrényben, majd Moricet, a két
rendőr, később Leontine*

DUCHOTEL *(mint az üzött vad, jobbra-balra jár fel-alá az
alkóuban, valami kiutat keres — hirtelen észre-veszi, hogy
alsónadrágban van)* Szent isten, a nadrágom! Elfelejtettem
felhúzni! Így nem menekülhetek! *(Észreveszi a karosszéken
Moricet nadrágját)* Moricet nadrágja! Hála istennek!
*(Gyorsan bemegy, fölrántja a nadrágot, nem törődve azzal,
hogy a nadrágtartó hátul lelóg és veri a sarkát)* És most illa
berek *(A hátsó kijárat felé tart, és kinyitja az ajtót, hiszen
Moricet a zárban hagyta a kulcsot. Ebben a pillanatban
lassan kinyílik a faliszekrény ajtaja, és Gontran kijön re-
tekhelyéről)*

GONTRAN Nem hallok semmi zajt. *(Észreveszi Duchotel)* A
nagybácsim! *(Visszaugrik a faliszekrénybe)*

DUCHOTEL *(felismerte Gontrant)* Gontran, az unoka-öcsém!
(Gyorsan kirohan)

*Ebben a pillanatban a balkonon feltűnik a két rendőr, az
egyiknek a kezében lámpás. Zajt csapnak, és erre a zajra belép
Moricet*

MORICET Miféle lárma ez?
ELSŐ RENDŐR *(rámutat Moricet-re és feléje iramodik)* Ez az!
Ott van! Fogják meg!
MORICET Hát maguk mit akarnak?
ELSŐ RENDŐR Magát, jómadár!
MORICET *(menekül)* De hát mi a fenét akarnak tőlem?
Hagyjanak békén!

*Általános üldözés — végül ketten kétfelől bekerítik, és a
második rendőr elfogja*

MÁSODIK RENDŐR Megvagy, jómadár!
MORICET *(ordít)* Eresszenek el!
ELSŐ RENDŐR *(segít lefogni)* Hogyne! Csak előbb megtanítjuk
uraságot arra, hogy illik-e félmeztelenül hiányos
öltözékben futkározni a háztetőkön!

MORICET *(rúgkapál, de a második rendőr szabályosan
felemeli a levegőbe)* Hagyjanak! Azonnal eresz-szenek el!
Segítség! Segítség! Rendőr!
ELSŐ RENDŐR De hiszen itt vagyunk! Mindjárt elbe-
szélgethet a felügyelő úrral! *(Kicipelik a kapálózó Moricet-t)*
LEONTINE *(kirohan a szobájából)* Istenem! Mi történik itt?
GONTRAN *(ismét kilép a faliszekrényből, éppen Leontine orra
előtt)* Hé, a nagynénikém!
LEONTINE *(felismeri Gontrant)* Gontran! *(Rémülten
kimenekül)*

Függöny

HARMADIK FELVONÁS Az

első felvonás díszlete

Első jelenet

Babet, Moricet, majd Leontine

*Amikor felmegy a függöny, a szín üres. Csengetés, majd a
bejárati ajtó csapódása hallatszik*

MORICET *(Babet bevezeti)* Önagysága itthon van? BABET
Hogyne, uram, kora reggel jött meg vidékről.

MORICET Á, szóval... és a nagyságos úr?

BABET Még nem jött haza.

MORICET Úgy? ... akkor jelentsen be önagyságának! BABET
(látja, hogy Leontine éppen belép a szalonból) Épp itt jön az
asszonyom, uram!

LEONTINE Maga itt?! *(Babetnek)* Hagyjon magunkra! BABET
Igenis, asszonyom. *(Kimegy)*

LEONTINE Végre, csak hogy itt van! *(Előbbre jönnek)*

MORICET Nem mertem hamarabb jönni, nehogy gya-
nút keltsek, de csak az isten a megmondhatója, mi-
lyen izgalmakat álltam ki hajnal óta. Folyvást azon
járt az eszem, mi történhetett magával.

LEONTINE Barátom, azt hiszem, magam sem tudom, mi
történt velem... egészen elvesztettem a fejemet ... azt sem
tudtam, mit csináljak... maga eltűnt, a házban iszonyatos
felfordulás, az ablak tárva-nyitva, s akkor még Gontran is
elém pottyant a falból, képzelheti! De hogy került oda
Gontran? Azt hittem, megbolondultam, fejvesztve
menekültem, s magam sem tudom, hogyan, egyszer csak az
utcán találtam magam hajadonfótt ...

MORICET *(szánakozva)* Édes istenem!

LEONTINE Bárki fölismerhetett volna, s valószínűleg még
sokáig kóborolok eszeveszetten, ha váratlanul mellém 'nem
lép egy zöldfülű fiatalember és rám nem kiált „Asszonyom,
van hűsz frankom!” *(Csönd)* Még-most sem értem, mi közöm
nekem ahhoz, hogy neki van hűsz frankja?

MORICET Talán szerette volna föl váltani.

LEONTINE Mindegy ... de annyit mégis megértettem a
dologból, hogy nem kóborolhatok tovább az utcán.
Csak hogy hazatérni nem mertem, szobát bérelni egy
szállodában még úgy se, fogadtam hát egy fiákert, és azt
mondtam a kocsisnak: „Kerülje meg a teret tizenhét-szer!”
Láttam, hogy bolondnak néz, de azért hajtott reggelig ...
kivülről ismerem a tér minden szegletét. *(Leül a kandalló
közelében)*

MORICET *(szánakozva)* Szegény kis Leontine! Remélem,
megkapta a levelemet, ma reggel, amiben mindent
megmagyarázok?

LEONTINE Megkaptam... felvilágosított a férjem viselt
dolgairól... most már tudom, hogy Duchotel úr madame
Cassagne-nál töltötte az éjszakát!

MORICET Még ha csak ott töltötte volna! De ami a
legbosszantóbb az egészben, hogy mindennek én iszom meg
a levét! A férje jár tilosba vadászni, és én fizetem a büntetést!

LEONTINE A maga hibája! Néhány perccel azelőtt be-szél a
felügyelővel a saját szobájában, miért nem

magyarázta el neki, hogy nem lehet egyszerre két helyen?
MORICET Azt hiszi, nem próbáltam me? Csak hogy nem olyan könnyű egy rendőrrel szót érteni. Azt válaszolta, őt a részletek nem érdeklik, ő felveszi a jegyzőkönyvet, miszerint abban a szobában egy hiányos öltözötű férfit találtak, aki az ablakon át menekült, s akit — az én személyemben — elfogtak. A többi a vizsgálobíró dolga!

LEONTINE Meg kellett volna magyaráznia.

MORICET Hiába próbáltam ... sietett ... vendégségbe készült.
LEONTINE Hová?!

MORICET A polgármester báljába.

LEONTINE *(megadva magát)* Ja vagy úgy!

MORICET Csak hogy nem hagyom annyiban! Felkeresem még egyszer a felügyelőt, beidéztem Duchotelt, és igazodjanak el ők ketten, ha tudnak ...

LEONTINE Helyes !

MORICET Úgy bizony! Miért áldoznám én föl magamat? Ha minket kettőnket leptek volna meg, talán bizony a maga férje föláldozta volna magát? Ugye, *hogy nem! Na ugye!*

LEONTINE Tökéletesen igaz. Ami engem illet, én be-adom a válópert.

MORICET Hogyan? Válni akar?

LEONTINE De még mennyire! Az én kiruccanásomról nem tud senki... tehát az én szénám rendben van ! Hogy a legkisebb nyomot is eltüntessük, kérem, adja vissza a leveletem.

MORICET Hogyan? Visszakéri a levelét?

LEONTINE *(határozottan)* Pontosan !

MORICET *(a kabátja és a nadrágja zsebeiben kutat)* De hiszen ez az utolsó emlékem, ami magától megmaradt ! *(Lemondással)* De végül is ! Csak hogy nem is tudom, hová tettem? *(Hirtelen)* Istenem!

LEONTINE *(ijedten)* Mi az?

MORICET *(kétségbeesetten)* A nadrágomban van !

LEONTINE Tessék?

MORICET A nadrágom zsebében! És a nadrágomat fel-húzta a férje!

LEONTINE Na, szépen benne vagyunk!

MORICET Mit tegyünk?

LEONTINE Szándékosan sem lehetne ostobább!

MORICET Talán előre gondolnom kellett volna rá, hogy a férje felveszi a nadrágomat?

LEONTINE *(közben odament a kandallóhoz)* Maga sem-mire sem gondol előre! És ha a férjem már meg is találta azt a levelet? Ha már' el is olvasta?

MORICET Hogy képzel ilyet? Az nem az ő nadrágja, és nem lehet annyira tapintatlan ...

LEONTINE Honnan tudja?

MORICET Hát akkor majd kimagyarázza magát... mégiscsak maga a nő ...

LEONTINE *(odamegy hozzá)* Igen? És mit, ha szabad kérdeznem?

MORICET Hát például azt, hogy... izé... LEONTINE *(megszorítja a kezét)* „Izé”. Köszönöm!

MORICET Vagy valami efféle!

LEONTINE Ugyan, hagyjon békét! Maga kétbalkezes balfácán !

MORICET Meglehet! Ha megengedi, megyek, vár a fel-ügyelő !

LEONTINE Menjen csak! *(Indulnak)*

MORICET Remélem, hogy már véget ért a fogadás! *(Kimegy)*

Második jelenet

Leontine, majd Babet

LEONTINE *(egyedül, izgatottan jár-ke)* Elképesztő ennek az embernek az elővigyázatlansága! Végére is, ha az ember levelet kap egy nőtől, kompromittáló levelet, azt nem dugja csak úgy zsebre. Hiszen az em-

bernek előre gondolnia kell arra, mi lesz, ha a férj fölveszi a nadrágot? Ez csak nyilvánvaló, nem? De nem és nem! Nem gondol előre semmire! Mit mondok a férjemnek, ha megtalálta a levelet? *(Utánozza Ma-recet-t)* Majd azt mondom, hogy „izé”; ahogy Moricet tanácsolta... mi ? A végén még alulmaradok egy ilyen meggondolatlanság miatt, pedig megnyerhettem volna a játszmát!

BABET *(belép)* Asszonyom, az úr kocsija megérkezett.

LEONTINE Gyorsan, vezesse be! *(Babet kimegy)* Na, mindjárt kiderül, megtalálta-e a levelet. De ha véletlenül nem, akkor, nos, Duchotel úr, akkor lesz nemulass! Azt megígérem!

BABET *(visszajön)* Asszonyom, itt a nagyságos úr!

Harmadik jelenet Babet, Leontine, Duchotel

DUCHOTEL *(pontosan úgy van felöltözve, mint az első felvonás végén, azzal a különbséggel, hogy Moricet nadrágja van rajta. A vállán tokban a puská. Hatalmas kosarat cipel, a feje fölé tartja, hogy jobban lehessen látni) Leontine! Hol vagy, Leontine?*

(A kosarat leteszi hátul az asztalra)

LEONTINE Hogyan? Ilyen korán?

DUCHOTEL Leontine, édes Leontine-om! *(Odafut hozzá, megöleli megcsókolja)*

LEONTINE *(félre)* Nem tud semmit!

DUCHOTEL *(félre, miközben leteszi a puskáját és a kalapját)* Nem tud semmit!

LEONTINE Nem fárasztott ki nagyon a vadászat?

DUCHOTEL Cseppet se! Cseppet se! Ellenkezőleg!

LEONTINE *(gúnyosan)* No ennek nagyon örülök !

DUCHOTEL Nagyszerűen sikerült!

LEONTINE Valóban?

DUCHOTEL *(odamegy Leontine-hoz)* Képzeld, hajnali ötkor ...

BABET És, nem fázott a nagyságos úr?

DUCHOTEL *(meggondolatlanul)* Miért fáztam volna? Hiszen fűtöttek!

LEONTINE Az erdőben?

DUCHOTEL *(észbe kap)* Úgy értem, jól befűtöttünk magunknak, azaz jól bepálinkáztunk indulás előtt! De nem erről van szó... vágyódtam haza... olyan furcsán érzem magamat, ha nélküled vagyok... Pedig Cassagne mindenképpen tartóztatni akart ...

LEONTINE *(gúnyosan)* Igazán?

DUCHOTEL De én nem maradtam! Mondtam is neki: „Ide figyelj, öt órája vadásztunk, ez épp elég, rohanok haza az én imádott kis feleségemhez!” *(Megcsókolja Leontine-t)*

LEONTINE *(félre)* Ócska komédiás!

DUCHOTEL Ha tudnád, micsoda kitűnő időnk volt!

LEONTINE Gondolom ! Nyilván azért váltottál nadrágot, igaz?

DUCHOTEL Hogyan? Ja?! Persze! Szóval észrevetted? Hiába, fantasztikus szeme van a nőknek!

LEONTINE Kicsit bő, nem?

DUCHOTEL Igen, bő. Képzeld, teljesen átáztam, s akkor Cassagne, ez az áldott jó barátom, kölcsönadott egy nadrágot.

LEONTINE Valóban?

DUCHOTEL Igen, igen! Nem az én méretem, kétségtelen, ám mégis jobb, mint megfázni. *(Babet-nak)* Menjen, hozzon egy nadrágot! *(Babet kimegy)* Fogalmad sincs, micsoda remek vadászat volt!

LEONTINE *(ül az asztal mellett, könyöke az asztalon, állát keze fejére helyezve)* Ne mondd?!

DUCHOTEL Kitettem magamért... két vadat ejtettem egy lövésre...

LEONTINE Egyszerre kettőt ... ! ?

DUCHOTEL Képzeld, a balomon kiugrott egy óz, s ahogy elrohant, fölrebbentett egy fajdkakast... én kaptam a puskát... piff ... paff ... puff. Cassagne is paff lett!

LEONTINE Megsebesítetted?
 DUCHOTEL Hé? Dehogy ! Paff lett... hanyatt vágódott a csodálkozástól.
 LEONTINE Ja vagy úgy ! No és a vad ? Az is paff lett?
 DUCHOTEL De még mennyire! Mind a kettő... várj csak, mindjárt meg is mutatom, mit hoztam! *(Előre-hozza a kosarat)* Nincs itt egy olló?
 LEONTINE *(főllál)* Hogyne volna! Tüstént hozom. Igazán roppantul izgat, mit lóttél. *(Indul a szalon felé)*
 DUCHOTEL Mindjárt meglátod.
 LEONTINE Megállj, képmutató ! *(Kimegy a szalonba)*
 DUCHOTEL *(előrejön a rivaldáig)* Hű... egy kicsit megkönnyebbültem. Bevallom, idejövet igencsak izgultam, drukkoltam, de ez a mese a kettős találatról eléggé jól hangzott... ráadásul a vadászsákmány is meggyőző! *(Csönd, majd hidegen)* Negyven frankomba került! *(Leteszi a kosarat az asztalra)* Ennyit adtam a vadkereskedőnek... kicsit süket szegény, de rendes ember, Mondtam neki : Pakoljon be néhány apróvadat, fölváltva mindenfelét !" összeállította a kosarat gondosan... Igaz, is, hová tehettem a szám-lát? *(Kutat a nadrág zsebében, és előhúzza Leontine levelét)* Ez a feleségem írása, ez nem az. *(A levelet beteszi a kabátja zsebébe, és a nadrágzsebből egy újabb papirost húz elő)* Na ez az! *(Összetépi)* össze-tépem, ne maradjon semmi nyom! *(Odamegy a kan-dallóhoz és a papírdarabkákat a tűzbe dobja)*

Negyedik jelenet

Duchotel és Leontine

LEONTINE *(visszatér, kezében az olló, odamegy a kosárhoz)* Nos, hol ez a kosár? Alig várom, hogy meg-hassam a tartalmát.
 DUCHOTEL Itt van, kedvesem, s benne a zsákmány! Mindaz, amit ma éjjel lóttam!
 LEONTINE *(nyitja, szemben áll Duchotellel)* Biztos vagy abban, hogy azt találok itt, amit te lóttél?
 DUCHOTEL *(kissé bizonytalanul)* Még hogy biztos vagyok-e benne? Hát hogyne ... !
 LEONTINE Csak mert úgy nézel ki, mintha nem is vadásztál volna.
 DUCHOTEL Szóval megint kezdted a tegnapi nótát! Hiszen épp most meséltem el a vadászkalandomat ... és nem hoztam egy tele kosár vadat?
 LEONTINE Persze, háziinyulat és vadnyulat!
 DUCHOTEL *(élénken)* Szó sincs róla! Ezúttal nem! *(Leül szemben a közönséggel)* Egyébként nyisd ki, s majd magad is meglátod.
 LEONTINE Hiszen nyitom már! *(Kinyitja)* Gratulállok! Szóval ezt mind te lótted?
 DUCHOTEL *(megelégedéssel)* Hát istenem, én! LEONTINE *(kihúzza egy húspástétomkonzervet)* Ezt is?
 DUCHOTEL Hát persze. *(Megfordul)* Hogyan? LEONTINE *(kihúzza még egy konzervet, majd egy újabbat)* És ezt? És ezt? Ezt is te lótted?
 DUCHOTEL *(erőltetetten nevet és odamegy az asztal-hoz)* Várj csak, mindjárt megmagyarázom, tudod... a bat) ilyen időben hamar megromlana, épp ezért...
 LEONTINE Elég a hazudozásból !
 DUCHOTEL De 'hát kérlek, az a helyzet ...értsd meg ...
 LEONTINE *(visszaszórja a kosárba a konzerveket)* Felesleges, mindent értek !
 DUCHOTEL *(félre)* Az a barom kereskedő! *(Hangosan)* Leontine drágám, az a helyzet...
 LEONTINE Hagyj békén !
 DUCHOTEL *(félre)* Átkozott kereskedő ! *(Hangosan)* Leontine, te nem hiszel nekem?
 LEONTINE Nem! A vadászat csak ürügy, nem is voltál Egyházashetyén !
 DUCHOTEL Ó !
 LEONTINE Ami pedig Cassagne barátodat illeti, nem-csak hogy veled nem volt, de soha életében egyszer sem vadászott!
 DUCHOTEL Valóban? És ezt te honnan tudod?

LEONTINE Ó maga mondta.
 DUCHOTEL *(döbbenetében felkiált)* Hát itt volt? LEONTINE Tegnap, tüstént azután, hogy kitétted a lábad.
 DUCHOTEL *(félre)* Ostoba egy helyzet !
 LEONTINE Szóhoz sem tudsz jutni, ugye?
 DUCHOTEL *(nagyvonalúságot erőltet magára)* Még hogy én? Ugyan! Csak azért, mert Cassagne azt mondta, te rögtön el is hiszed. *(Még nagyvonalúbban)* Persze te nem tudod, hogy Cassagne beteg! Egyszer Afrikában napszúrást kapott, s azóta kihagy az emlékezete ... így aztán, ha azt kérdezed tőle, szokott-e járni vadászni, ő azt feleli: „nem” ! És ráadásul őszintén is mondja, hiszen nem emlékezik semmire. Még hogy ő nem vadászik? ! Bárcsak 'itt volna, s merné előttem azt állítani, hogy sosem vadászott... bárcsak volna itt !

Ötödik, jelenet

Az előbbieket, Babet, majd Cassagne

BABET *(belép hátul)* Cassagne úr van itt!
 DUCHOTEL *(kis híján elájul)* Kicsoda?
 LEONTINE Gyorsan teljesült a kívánságod!
 DUCHOTEL *(félre)* Ó, az a címeres ... !
 CASSAGNE *(belép)* Jó napot, asszonyom! Á, barátom, jó napot, csakhoggy itt van !
 DUCHOTEL *(odaszalad Cassagne elé)* A, végre! *(Halkaⁿ és gyorsan)* Csönd! Egy szót se!
 CASSAGNE *(nem érti)* Hogyan? *(Babet kimegy)* DUCHOTEL *(Cassagne kezét szorongatja)* Az én derék Cassagne barátom! *(Halkan)* Együtt vadásztunk!
 CASSAGNE *(hangosan)* De nem!
 DUCHOTEL *(halkan)* Dehogynem! *(hangosan, színlelt könnyedséggel)* És hogy vagy reggel óta?
 CASSAGNE *(kedélyesen)* Éppúgy, mint tegnap és tegnapelőtt óta...
 DUCHOTEL *(zavart nevetéssel)* Milyen jópofa! *(Félre)* Micsoda hülye!
 LEONTINE *(félretolja a férjét és odamegy Cassagne-hoz)* Nem, nem, a férjemet az érdekli, hogy reggel óta hogy van... A tegnapot tudja, hiszen együtt vadásztak, ugyebár? ...
 CASSAGNE *(nem érti)* Tessék?
 DUCHOTEL *(a felesége háta mögött mutogat)* Hát persze, hiszen tudod... a vadászat!
 CASSAGNE *(ismétli, mint aki nem érti)* A vadászat?
 DUCHOTEL Hát persze! *(Jeleket ad, de rögtön abba-hagyja, ha a felesége hátrafordul)* Hát emlékszel a kettős találatomra, nem? Piff-paff! az őz és a fajd-kakas !
 CASSAGNE *(megrökönnyödve)* Miket beszél ez össze-vissza?
 DUCHOTEL *(Leontine-nak nagyvonalúan)* Na látod. Mindenre emlékszik.
 LEONTINE Egyébként láttuk is a zsákmányt ! *(Duchotelre, aki figyelmeztetően köhög)* Megfáztál?
 DUCHOTEL *(Hogy én? A ...)*
 LEONTINE *(gúnyosan)* Azt hittem! *(Cassagne-nak)* Egész mészárlást vittek véghez, amíg ezt a rengeteg vadat elejtették. *(Odamutatja a kosár tartalmát Cassagne-nak)*
 CASSAGNE *(közelebb lép a kosárhoz)* De hiszen ez májpástétom! ...
 LEONTINE Hogyne... a férjem lótte!
 CASSAGNE *(nevetve)* Te konzervekre lövöldözl? "
 DUCHOTEL Dehogy! De hiszen tudod! ... izé ... célba lóttünk rájuk, nem emlékszel? Gyakorlásból! Egyébként miért teszel úgy, mintha hülye volnál és nem emlékeznél?
 CASSAGNE No de hallod, miket beszélsz?
 LEONTINE Hát tudnia kell, hiszen együtt vadásztak!
 CASSAGNE Még hogy én? Véle?
 DUCHOTEL Igen. Velem!

CASSAGNE Soha, asszonyom, soha.

LEONTINE *(előbbre lép)* Nem?

DUCHOTEL Dehogynem! *(Leontine-nak)* De hiszen tudod, kedvesem, a napszúrás, mondtam, hogy kihagy az emlékezete ...

CASSAGNE Mim hagy ki nekem?

DUCHOTEL Az emlékezeted ! Napszúrást kaptál Afrikában, és nem emlékszel semmire ! *(A feleségének)* Hát nem származik egy ilyen életerős férfi? *(Látva, hogy Leontine csak áll az asztal mellett karba tett kézzel és hallgat)* Talán valami bajod van?

LEONTINE Nekem? Semmi. Csak bámulom a színészi képességeidet! Határozott tehetség vagy, szegény barátom. De rólam nagyon rossz lehet a véleményed, ha azt hiszed, hogy ilyen ócska trükkökkel megetethetsz. *(Közben Cassagne, aki észrevette, milyen kellemetlen fordulatot vett a dialógus, hátra-húzódott, és most a képeket szemléli)*

DUCHOTEL Leontine, biztosítalak ...

LEONTINE Ugyan, uram! Hát tényleg azt hiszi, hogy nem tudok mindent? Hogy ez az egész vadászat csak arra szolgál, hogy a maga kicsapongásait leplezze? Legalább a hibáit lehetne bátorsága beismerni. Ha már hűtelen, lehetne legalább férfi ! *(Hátramegy és csenget)*

DUCHOTEL *(a nyomában)* De Leontine, az az igazság

LEONTINE Hagyj, elkeserítesz!

Hatodik jelenet

Előbbiek, Babet

BABET *(belép hátul — kezében Duchotel nadrágja)* Asszonyom, csengetett?

LEONTINE *(mutatja a kosarat)* Vigye ki ezt a kosarat.

BABET Igen, asszonyom! *(Leteszi Duchotel nadrágját)* Ide teszem a nagyságos úr nadrágját, ki kellett kefélnem. *(Az asztalhoz megy és belenéz a kosárba)* Hát ez meg micsoda?

LEONTINE A nagyságos úr vadászszákmánya! Ezt lőtte ! Vigye ki!

BABET Micsoda? *(Kimegy a kosárral hátul)*

DUCHOTEL *(könyörögve)* Leontine ...

LEONTINE Halgass! *(Kimegy balra a szalonba, és be-vágja maga mögött az ajtót)*

CASSAGNE *(leül jobbra a szekreter mellé)* Puskaporos a levegő!

DUCHOTEL *(elhossa a nadrágját, amit a következő jelenetben felvesz, miközben Cassagne-nak)* Te hatbalkezes ökörd, minek jártatod a pofádat?!

CASSAGNE Hogyan?

DUCHOTEL Hát még most sem esett le a hús fillér? Hát még most sem érted, hogy azt hazudtam a feleségemnek, hogy néha nálad vadászok ... ?

CASSAGNE És miért hazudtad?

DUCHOTEL Hogy miért? Nahát, az ördögbe is! Mi közöd hozzá?

CASSAGNE ? ?

DUCHOTEL *(háttal ül a közönségnek, miközben fel-húzza a nadrágot)* Micsoda hülye helyzet! Évekig nem teszed be hozzám a lábadat, gondolom, kitűnő, felhasználak alibinek, kényelmesen és nyugodtan, erre mit teszel, pont azon a napon toppansz be, amikor én azt mondom, hogy hozzád megyek...

CASSAGNE *(föláll)* De hát honnan tudhattam volna?

DUCHOTEL Te soha nem tudsz semmit! De hát az ördögbe is ! Ha az ember hirtelen beállít valahová, ahol előzőleg évekig nem járt, előbb tájékozódik: „Vigyázat, hátha a férj engem használ alibinek!” Ez eléggé nyilvánvaló, nem?

CASSAGNE Csakhogy én nem vagyok jós!

DUCHOTEL *(föláll és a sluccét gombolja, háttal a publikumnak)* Meg is látszik! De azt megjósolhatja bárki, hogy amibe egyszer te beleütöd az orrod, az balszerencsésen végződik! .

CASSAGNE *(félre)* Vajon mindig így pőfög, amikor nadrágot vált?

DUCHOTEL *(begombolja és összehajítja Moricet imént levett nadrágját)* Végül is mi a fenének jöttél? Mit akarsz?

CASSAGNE *(leül az asztal mellé, a karosszékbe)* Hát... csak félek, hogy kissé tapintatlannak találsz majd...

DUCHOTEL *(leteszi a nadrágot az asztalra, majd szemben Cassagne-nal ő is leül)* Az könnyen meglehet!

CASSAGNE Találkozót beszéltem meg itt nálad a rendőrfelügyelővel.

DUCHOTEL *(riadtan)* Hol? Nálam?

CASSAGNE *(büszkén)* Igen, nálad.

DUCHOTEL Kitűnő ötlet! Szóval most már a rend-őrséget is idecsóditod?!

CASSAGNE Persze ! Régi szokásom, hogy mindenben tanácsot kérek tőled... képzeld, ma éjjel végre sikerült rajtakapatom a feleségemet in flagranti ...

DUCHOTEL Micsoda? Te rendezted az éjjeli rama-zurit?

CASSAGNE *(büszkén)* Bizony én!

DUCHOTEL *(félre)* Ez a minden lében kanál hülye! *(Hangosan)* Még hogy rátakaptad a feleségedet! De hiszen az egész nem ér semmit, ha nincs a markotokban az asszony szeretője! *(Föláll)*

CASSAGNE *(ő is föláll)* Már bocsánat, de az asszony szeretője is a markunkban van!

DUCHOTEL *(csúfondárosan)* Valóban? A markotokban van?

CASSAGNE Teljes mértékben.

DUCHOTEL *(félre)* És ezt épp nekem meséli ! Nem rossz!

CASSAGNE Egy bizonyos Moricet!

DUCHOTEL *(megrökönyödve)* Hogyan?

CASSAGNE Moricet, valami doktor.

DUCHOTEL *(elámulva)* És be is vallotta?

CASSAGNE Dehogy, tagad a gyalázatos ... de kezünk-ben a bűnjel ...menekülés közben otfelejtette a nadrágját!

DUCHOTEL *(félre)* De hiszen az az én nadrágom! Nem, nem, ez már nem lehet igaz !

CASSAGNE Mondd csak ... nem ismersz véletlenül egy Moricet nevű embert?

DUCHOTEL *(nyugodt arckifejezést öltve)* Még hogy én? Á ... sajnos nem! Moricet nevű embert nem ismerek!

Hetedik jelenet Az

előbbiek, Babet, majd Moricet

BABET *(bejelenti Moricet-t)* Moricet úr! *(Kimegy)* DUCHOTEL *(félre, majdnem hanyatt vágódik)* Hát ez jó! *(Megtörli a homlokát)* Peches egy alak vagyok, az biztos!

CASSAGNE *(felkapva a fejét a név hallatára)* Moricet?

DUCHOTEL *(visszanyerte a hidegvérét)* Úgy látszik!

CASSAGNE Hát akkor miért mondtad, hogy nem ismered?

DUCHOTEL *(erőltetett nyugalommal)* Ki mondta, hogy nem ismerem?

CASSAGNE Te magad!

DUCHOTEL Én mondtam volna? Soha életemben!

CASSAGNE De hiszen az imént mondtad, amikor azt kérdeztem, ismersz-e egy Moricet nevű embert... DUCHOTEL

Kérlek, te nem „Moricet”-t mondtál, ha-nem „Borisszát”...

CASSAGNE Micsodát?

DUCHOTEL „Borisszát”, biztosítalak! Az ördögbe is, biztosan magad sem vetted észre, de „Borisszát” mondtál! Moricet az más!

Hogyne ismerném!

CASSAGNE *(összeráncolja a homlokát)* Szóval ez az a

Moricet?

DUCHOTEL *(hirtelen)* Á, dehogy! Semmi közük egy-máshoz, ez egy fehérműszabó!

CASSAGNE Ja ... szabó? És megbízható?
DUCHOTEL Kitűnő! *(Látja, hogy belép Moricet, ezért odaszalad hozzá, hogy elhárítsa az esetleges kellemtelenségeket, s karonfogva elővezeti)*
MORICET *(nem törődik Cassagne-nyal, hangosan mond-ja)* Csakhogy végre megtalállak! Szép kis kalamajkát okoztál nekem, mondhatom ...
DUCHOTEL *(gyorsan)* Hallgass . . . ez a férje!
MORICET *(fennhangon)* Tessék? Mit mondasz? DUCHOTEL *(suttogva)* Ez a férje! Cassagne úr! MORICET Cassagne? Örvendek, annál jobb! DUCHOTEL *(halkan)* Dehogyan!
Hallgass, te hülye!
(Hangosan, nevetve) Hogy vagy? Jól vagy?
MORICET Jól, köszönöm. Csakhogy most nem erről van szó, hanem arról, hogy miért . . .
DUCHOTEL *(halkan és gyorsan)* Mindjárt elmondom, nyughass!
CASSAGNE *(félrehúzza Duchotelt)* Mondd csak, te tegezödsz a szabóddal?
DUCHOTEL Ja... hogyné, persze! Együtt jártunk iskolába! *(Fennhangon)* Kedves Moricet ... bemutatam az én kedves Cassagne barátomat!
CASSAGNE *(nyájasan)* Örvendek, uram!
MORICET *(könnyedén)* Nagyon kedves! *(Duchotelnek)* Utoljára kérem, mondd el, miért vetted el...
DUCHOTEL Jó, jó, mindjárt, de ha olyan sietős! *(Cassagne-hoz fordulva)* Mennyire sietős neki, ugye?
CASSAGNE *(közömbösen)* Igen . . . igen . . . *(Duchotel-nek)* Bocsánat, légy csöndben egy percig.
DUCHOTEL *(nem érti)* Tessék?
CASSAGNE Hallgass egy kicsit! *(Moricet-nak)* Uram, bevallom régóta szeretnék csináltatni egy tucát alsónadrágot!
MORICET *(nem érti)* Valóban, uram?
DUCHOTEL *(ámuldozva)* Jól nézek ki !
CASSAGNE Valami finom anyagból, az se baj, ha métere tizennégy frankba kerül.
MORICET *(némi szünet után)* Értem, uram. De mi közöm nekem ehhez?
CASSAGNE *(megütközve)* Hogyhogy mi köze?
DUCHOTEL *(a két férfi közé bújik, és igyekszik el-távolítani őket egymástól. Cassagne-nak mondja)* De hát végül is igaza van, mi köze van a te gatyáidhoz?
CASSAGNE Hogyhogy mi köze? Hiszen fehérneműszabó, nem?
MORICET Eh, kit érdekelnek az alsók! Itt most egy valódi nadrágról van szó ! *(Cassagne-nak)* És ha már így összetalálkoztunk, uram, nem ártana, ha kibeszélgetnénk magunkat!
CASSAGNE Szíves örömet, uram ...
DUCHOTEL *(közöttük hadonászik, hogy megakadályozza ezt a beszélgetést)* Hogyne, már csak ez hiányzik!
CASSAGNE De hát miért ne?
MORICET Ha mi akarjuk!
DUCHOTEL *(két karjával távol tartja őket egymástól)* Most nem lehet... ráérünk még arra ! *(Moricet sértetten hátravonul, Duchotel Cassagne-nak)* Csak nem akarod, hogy órákig magyarázza neked az alsónadrágok szabásmintáját, ez a mániája! Ez téged nem érdekel... Gyerünk, menj át oda! *(Taszigálja jobb felé)*
CASSAGNE De hát miért kell kimennem?
DUCHOTEL *(taszigálja)* Csak! Csak mert mértéket vesztől! *(Mint döntő érvel)* Anyaszült meztelenre le kell vetkőznöm! *(Kitaszítja)* Gyerünk, szaporán, ki-felé!
CASSAGNE *(visszafordul)* És a felügyelő?
DUCHOTEL *(visszafordítja az ajtó felé)* Majd hívlak, ha megjön.
CASSAGNE Jó, de el ne felejtsetd! *(Kimegy)*
DUCHOTEL *(rázárja az ajtót)* Ez már sok! *(Nekidül az ajtónak)* Úristen, micsoda nap! *(Összeszedi ma-gát, és elindul Moricet felé)* Most rajtad a sor! Halljuk, mit akarsz?

MORICET Még kérde? Hol a nadrágom? Hol van a nadrágom?
DUCHOTEL Hát ezért az egész cirkusz? Egy nadrágért? Nesze, fogd! Nem vészett el a nadrágod! *(Odadobja neki a nadrágot)*
MORICET *(a melléhez szorítja, mint valami kincset)* O, istenem, megvan!
DUCHOTEL Ekkora felhajtás egy sz ... nadrágért! MORICET *(tapogatja)* És a tárgyak, amik a zsebében voltak?
DUCHOTEL *(sértetten)* Csak nem képzeled, hogy kotorászok a zsebedben?!
MORICET *(félre)* Csakhogy végre a kezünkben a le-véll! *(Hangosan)* És most meséld csak el szépen, mit műveltél éjszaka?
DUCHOTEL Én?
MORICET Tudod, hogy mi lett a vége a kalandodnak?
DUCHOTEL *(részevevő hangon)* Mondták... téged csíptek nyakon helyettem !
MORICET Pontosan!
DUCHOTEL Nos, hát mit mondjak erre, szegény barátom, kellemetlen, az igaz, de még mindig jobb, mintha engem csípnék nyakon !
MORICET *(hüledezve)* Hogyhogy „Még mindig jobb!”?
No hallod? ! Jópofa vagy, semmi kedvem helyetted a csávában maradni, elvárom, hogy kihúzzál belőle!
DUCHOTEL Én? *(Nyugodtan)* Azt lesheted!
MORICET Tessék?
DUCHOTEL *(belemelegedve)* Hát mit képzelsz tulajdonképpen? Talán az én hibám, hogy nyakon csíptek?
MORICET *(alig hisz a fülének)* Micsoda? !
DUCHOTEL Én az életemet kockáztatom, hogy meg-mentssem egy nő jó hírét, kimászom az ablakon, át-mászok az erkélyeken, mint valami alpinista, nagy nehezen megmenekülök, és akkor most utólag bukjam le, csak azért, mert egy félnotás alsógatyában a rendőrség karjaiba veti magát ... ?
MORICET *(gyorsan)* De hiszen elvitted a nadrágomat!
DUCHOTEL *(mint valami tromfot)* Miért nem volt rajtad? Legalább legközelebb nem sétálsz félmeztelenül ! Ha ezt megtudná az orvosi fakultás !
MORICET Hát ez már mindennek a teteje! Szóval azt hiszed, hogy ennyivel megúszod a dolgot? DUCHOTEL Boldogulj, ahogy tudsz! Egy biztos, engem nem csíptek rajta, én nem buktam le, ebből nem engedek! És a többi nem érdekel!
MORICET Hát ez aztán ...
DUCHOTEL Vigyázz! Jön a feleségem! *(Hátrébb megy)*

Nyolcadik jelenet Az

előbbieik, Leontine

Leontine átvonul a szobán, anélkül, hogy ránézne a jelenlevőkre. A kezében egy újság, amit az asztalra dob, s néhány papír, amit letesz az íróasztalra

DUCHOTEL *(félre)* Hm! Úgy látszik, még nem csillapodott le!
MORICET Jó napot, asszonyom!
LEONTINE *(kinyitja az íróasztal fiókját, kissé hidegen)* Á, ön az, Moricet? Jó napot.
DUCHOTEL *(mint valamilyen gyerek)* Leontine!
LEONTINE *(megvetéssel a vállán keresztül)* Mit akar?
DUCHOTEL Még mindig duzzogsz?
LEONTINE *(erőltetetten nevet, miközben becsukja az íróasztal fiókját)* Én? Van egyéb dolgom is! *(Közönyösen Moricet-hoz, akinek a vállán ott a nadrág)* Hát az meg miféle nadrág ott a vállán? *(Duchotel rémült képpel közeledni kezd Moricet-hoz)*
MORICET *(közönyösen)* Ez? Egy nadrág, amit Duchotel épp most adott vissza.
DUCHOTEL *(félre)* Ó, a hülye!

LEONTINE *(gúnyosan Duchotelhez)* Nocsak! Moricet-nak ajándékozta Cassagne nadrágját?
 DUCHOTEL Dehogy ... dehogy! Nem adom én neki, épp csak most vettem le, nem igaz? Hirtelené-ben nem is tudtam, hová tegyem, s Moricet volt olyan, szíves, megfogta ... illetve a vállára dobtam... De máris visszaveszem ...azonnal! *(Megfogja a nadrág szárát Moricet hátán)*
 MORICET *(hirtelen megfordul és ő is húzni kezdi a nadrágot)*
 Nem adom! Hé! Nem adom!
 DUCHOTEL *(rángatja a nadrágot)* Dehogynem!
 MORICET De ha mondom, hogy nem!
 DUCHOTEL Ereszd már el, nézze meg az ember! LEONTINE *(komolyságot színélve, de gúnyosan)*
 Ugyan, Moricet, eressze el, hiszen az Cassagne nadrágja ...
 MORICET *(nagy rántással kitépi a nadrágot Duchotel kezéből)* Szó sincs róla! Ez az én nadrágom! DUCHOTEL *(halkan Moricet-hoz)* Te barom! MORICET *(halkan és gyorsan Leontine-nak)* Boldogtalan! Hát elfelejtette, hogy benne van a levelünk!
 LEONTINE *(zavartalan nyugalommal)* Dehogy felejtettem! Tudtam, hogy úgysem engedi el!
 MORICET *(elképedve ekkora hidegvér láttán)* Ó, milyen ravasz! *(Összehajítja a nadrágot és a kandalóra teszi)*
 DUCHOTEL *(látszik, hogy nagy elhatározásra jutott)* Nos, hát legyen, Leontine, mindent bevallok! Meg-mondom őszintén, ez a nadrág Moricet-é!
 LEONTINE *(diadalmasan)* Na végre, csakhogy beismeri! És a vadászat? Bevallja végre az igazat? DUCHOTEL Jó, hát látom, hogy úgyis mindegy, bevallom, hogy...
 LEONTINE Na ...
 DUCHOTEL Egye fene! Úgy van! Nem voltam vadászni se Cassagne-nyal, se senki mással!
 LEONTINE Mit mondtam!

Kilencedik jelenet Az

előbbieik, Cassagne

CASSAGNE *(belép jobbról)* Hé, Duchotel, nem feledkeztél meg rólam?
 DUCHOTEL Rólad? Dehogy!
 CASSAGNE *(Leontine-hoz)* Asszonyom, jó, hogy itt van! *(Halkan odasúgja Duchotelnek)* Most figyelj! *(Hangosan)* Az imént nem jól értettem a kérdését, ami a vadászatot illeti. De közben gondolkodtam. Hát persze, hogy együtt vadásztunk, én meg a férjem! Mindig együtt vadásztunk!
 DUCHOTEL Tessék?

Leontine és Moricet kacagnak

LEONTINE *(gúnyosan)* Ne mondja, valóban?
 MORICET *(félre)* No, ez mindig beletrafál! DUCHOTEL *(Cassagne-nak)* Ugyan, hagyjuk! Hallgass! Mit mesélsz itt holmi vadászatról?
 CASSAGNE Hogyhogy mit mesélek? Hiszen... DUCHOTEL *(gyorsan)* Kérlek, a feleségem már tudja, hogy sosem vadásztunk együtt. Szükségem van itt most a hazudozásra?
 CASSAGNE De hiszen az imént te mondtad, hogy...
 DUCHOTEL Dehogy mondtam! *(A többiekhez fordul)* Milyen hazug, látjátok? *(Cassagne-hoz)* No ebből elég volt, gyereünk, menj szépen be oda. *(Taszigálja a jobb oldali ajtó felé)*
 CASSAGNE Hát tudod, rajtad se lehet kiigazodni! DUCHOTEL És ki kérte, hogy kiigazodj? Csak azt mondtam, hogy mars ki!
 CASSAGNE *(taszigálják)* Megyek, de ugye szólsz, ha a rendőrfelügyelő megérkezik?
 DUCHOTEL Persze hogy szólok!
 CASSAGNE *(az ajtóból)* Mekkora szélkakas! *(Tájszólásban)* Illet még nem pipátam, mióta az eszem tudom! *(Kimegy)*

DUCHOTEL *(rávágja az ajtót Cassagne-ra, majd a többiek felé fordul és nyugodtan mondja)* Az ember nem is hinné, hogy a napszúrás ilyen ártalmas lehet!
 LEONTINE Milyen rendőrfelügyelőt emlegetett Cassagne?
 DUCHOTEL *(odamegy hozzá)* Hogy? Micsoda? Ja ...á, semmi! Lényegtelen ügyecske! ... csak a feleségéről van szó, akit házasságtörésen értek...
 LEONTINE Magával, ugye?
 DUCHOTEL *(elbambulva)* Igen, velem. *(Észbe kap)* Illetve, mit is beszélek? Még hogy velem? Hát tólem kérne tanácsot a férje, ha velem történt volna?
 LEONTINE Akkor hát hogy hívják a nőt, akivel az éjszakát töltötte?
 DUCHOTEL Én? Én nem töltöttem senkivel az éjszakát!
 LEONTINE *(vállat von)* Ja, miattam folytathatja a hazudozást, ha akarja...
 DUCHOTEL De ha egyszer esküszöm! Nekem szere-tóm! Nem volt soha! Igaz, Moricet? Na, szólalj már meg!
 MORICET *(leült közben a kandalló mellé)* Nem tudom, barátom, nem tudom!
 DUCHOTEL *(sziszegve)* Ezt köszönöm!
 LEONTINE Ha nem a szeretődnél voltál, akkor miért hazudtad, hogy vadászni mégy?
 DUCHOTEL Mert meglepetést készítettem elő neked...
 LEONTINE Na persze!
 DUCHOTEL Becsszó, egy kis tengerparti nyaralót akartam kibérelni a számodra.
 LEONTINE Ugyan, akkor nem titkolózott volna ennyit! Itt bizony nő van a dologban!
 DUCHOTEL Ej, dehogy! Egy kis ház! Nincs itt, sem-miféle nő!
 LEONTINE *(érzelmes fölháborodással)* És én eközben naivul és hiszékenyen vártam itthon a családi tűz-hely mellett! ...
 DUCHOTEL No de Leontine!
 LEONTINE Mert én egy tisztességes asszony vagyok...
 MORICET *(ülve)* Igaz, igaz ...
 DUCHOTEL De hiszen én is az vagyok! Hü feleség, nem? Illetve... *(Moricet-hoz)* Nem igaz, Moricet?
 MORICET *(akit az egész már nem érdekel)* Az, persze!
 LEONTINE Csakhogy én soha nem akartam megcsalni a férjemet. *(Moricet-hoz)* Igaz, Moricet?
 MORICET Nem, soha!
 DUCHOTEL És én? Ennekem még csak eszembe sem jutott ez a gondolat *(Moricet-hoz)*, nem igaz, Moricet?
 MORICET *(mindkettőnek)* Persze, hogy nem! Ti mind a ketten egyformán hűségesek vagytok!

Tizedik jelenet

Az előbbieik, Babet, majd Gontran

BABET *(bejön és bejelenti Gontran)* Gontran úr! MIND *(megdöbbenve)* Gontran? ! ...

Moricet fölugrik és ösztönszerűen közelebb lép Leontine-hoz, aki ugyanígy cselekszik. Duchotel majdhogy-nem elájul. Mintha mindhármukat odacövekeltek volna, jeges csönd, amikor Gontran belép

GONTRAN *belép hátul, keresztbe fonja a karját és pimaszul azt kérdezi)* Nos, mit kerestünk éjjel az Athéne utca 40. szám alatt... ?

MIND *(torokköszörülés, félszavak, hogy elfojtsák Gontran)*
 Hát? Mi az? Hm! Hm!

DUCHOTEL *(gyorsan odarohan Gontranhoz és jobbra húzza, hogy súgjon neki valamit)* O, az én drága unokaöcsém!

LEONTINE *(Moricet-val együtt, ők bal felé rángatják Gontran)*
 A mi kedves Gontranunk! Csakhogy itt

van! . (Rángatják, Leontine ráüvölt Duchotelre) De hát mit ráncigálja?
DUCHOTEL De hiszen éppen ön rángatja!
LEONTINE (maga felé rántja Gontrant) Még hogy én?
MORICET (Duchotelnek) Hiszen te ráncigálsz! (Tovább rángatják hol jobbra, hol balra)
LEONTINE Engedje már el végre!
DUCHOTEL De akkor maga is!
GONTRAN (elképedve) Mi lelte magukat?
DUCHOTEL (hirtelen nagyot ránt Gontranon, akit ki-tép Leontine karjai közül, halkán és gyorsan oda-súgja a fiúnak) Egy szót se az éjszakáról! Adok öt-száz frankot! (Most a vállánál fogva könnyedén Leontine felé löki Gontrant és közönyösen mondja) Én nem rángatom.
LEONTINE (gyorsan megcsípi Gontrant és halkán mondja) Egy szót se az éjszakáról! Megkapod az ötszáz frankot, amit múltkor kértél! (Most könnyedén ő penderíti Duchotel felé Gontrant és közönyös arcot vág)
GONTRAN (kellemes meglepetéssel) Nocsak! Nocsak!
DUCHOTEL (csönd, majd Leontine-nak) Ott van, én eleresztettem.
LEONTINE Hiszen én is!
DUCHOTEL Látom.
MORICET (kis szünet után) Amikor eleresztetted, akkor már mi is eleresztettük.
DUCHOTEL Igaz.

Általános csönd, zavar

DUCHOTEL Tessék?
LEONTINE De hiszen nem szóltam.
DUCHOTEL 'Tényleg nem?
MORICET Nem.
DUCHOTEL Pedig úgy rémlett! (Szemeit a mennyezetre emeli és fellélegzik) Hú! (Leontine és Moricet is hasonlóan tesznek)
GONTRAN (egyiket a másik után megszemléli) De hát mi lelte ezeket?
DUCHOTEL Na! (Gontranhhoz) Na, köszönjük a látogatásodat!
LEONTINE Igen, köszönjük!
DUCHOTEL (kükiséri Gontrant) Most van egy kis megbeszéltnivalónk, majd később visszajössz! (Halkán) Várj meg a szalonban, majd ott odaadom az ötszáz frankodat. (Visszajön)
GONTRAN Helyes! (Leontine-nak) A viszontlátásra, nénikém!
LEONTINE (ő is odamegy hozzá) Viszlát, Gontran! (Halkán) Várjon meg a szalonban, majd odaadom az ötszáz frankját!
GONTRAN Helyes! (Félre, miközben Leontine vissza-megy a többiekhez) Ő is a szalonban ...Bánom is én, legfeljebb találkozunk! (Kimegy)
DUCHOTEL (félre és nyugodtan) Na, most már nem fog belekotnyeleskedni a dologba!
LEONTINE (Moricet-nak) Csakhogy ezt is megüsztuk!

Mindhárman megnyugodva állnak. Erős csengetés hal-latszik. Mind a hárman összerendeznek. Réműlet és zavar látszik az arcukon. Leontine és Moricet ösztönösen most is egymáshoz húzódnak, Duchotel a homlokát törli

DUCHOTEL Úgy tűnik ... mintha csengettek volna?!

LEONTINE Igen ...úgy tűnik. MORICET Bizony, csöngettek!

Csőnd

DUCHOTEL Vajon ki lehet?
LEONTINE (széttárja a karjait) Nem tudom.
MORICET Én se.

Tizenegyedik jelenet Voltak,

Babet, majd Bridois felügyelő BABET (bejelenti

a felügyelőt) Bridois úr!

DUCHOTEL (nem mozdul, meg sem fordul, megerősíti) Bridois úr!
LEONTINE (megismétli) Bridois úr!
MORICET Bridois úr!
DUCHOTEL (Leontine-nak) Kicsoda az a Bridois úr? 'Te ismersz valami Bridois-t?
LEONTINE Én nem. (Moricet-nak) Maga ismeri?
MORICET Sose láttam!
DUCHOTEL Én sem... (Babet-nak) No mindegy, bocsássa be!
BABET (kiszól) Uram, tessék befáradni! (Kimegy) BRIDOIS (belép, meghajol, hóna alatt csomag) Uraim, asszonyom!
DUCHOTEL
LEONTINE és MORICET (együtt) A felügyelő! LEONTINE (halkán odasúgja Moricet-nak) Végünk van! Fel fog ismerni!
DUCHOTEL (félre) Végem, mindent kitálal a feleségemnek! (Odamegy Leontine-hoz és nagy zavarban)
Biztosan a Cassagne ügye miatt jött, tudod, amiről már beszéltem ...
LEONTINE (ő is nagy zavarban van) Biztosan.
BRIDOIS (előbbre lép) Duchotel úr?
DUCHOTEL (egészen megzavarodva) Duchotel? Ő az! (Moricet-ra mutat) Illetve... én! (Mint akinek sem-mi vaj a fején) Gondolom, a Cassagne-ügy miatt fáradt ide, nemdebár? Cassagne úr odabenn várakozik, mindjárt kihívom, addig is Moricet úr már itt van. (Elindul jobbra)
BRIDOIS (nem mozdul) Valóban? (Meghajol Moricet és Leontine elé) És madame Moricet, ha nem csalódom?
LEONTINE A hülye!
DUCHOTEL (megáll) Mi? Moricet-né? Hol van? (Rá-mutat Leontine-ra) Önagysága? Ő az én feleségem, madame Duchotel!
BRIDOIS (hüledezve) Igen? Az öné? ...
LEONTINE (zavartan) Bizony, igen ...úgy van.
MORICET Igen ő az ő felesége.
DUCHOTEL Mi az, hogy az enyém!
BRIDOIS (döbben) Hát, hogyan? (Majd köhint, félrefordul, egyet füttyent, ezalatt Duchotel kimegy Cassagne-ért)
LEONTINE (odasiet Bridois-hoz) Uram, megmagyarázom a ...
MORICET Az a helyzet, hogy...
BRIDOIS (megállítja őket, nagyvilágian) Felesleges, asszonyom! A hivatalnok néma... (Kicsit tiszteleg) a magánember pedig nem tud semmit!
LEONTINE Hát nem mondja el?
BRIDOIS Hivatali titok marad.

Moricet és Leontine megkönnyebbülten felsóhajtanak. Bridois odamegy az asztalhoz és leteszi a csomagot, amit a hóna alatt tartott

Tizenkettedik jelenet Az

előbbieket, Duchotel, majd Cassagne

DUCHOTEL (belép, mögötte Cassagne) Íme, Cassagne úr!
CASSAGNE (odamegy Bridois-hoz) Rendőrbiztos úr, azért kértem meg, hogy fáradjon ide, mert szerettem volna, ha az ügyet az én Duchotel barátom jelenlétében tárgyaljuk.

DUCHOTEL (Leontine-nak) Na, látod!
BRIDOIS És én örömet beleegyeztem, mert ezt kívánta maga a vádlott is, aki határozottan tiltakozik a vád ellen, s kijelentette, hogy épp itt, ebben a lakásban akadunk majd rá az igazi bűnösre!

MORICET Pontosan!
CASSAGNE Hát ez az alsógatyagyártó meg miért avatkozik bele?

DUCHOTEL Tényleg, miért? (Leontine-nak) Kedves Leontine, mivel Cassagne úr személyes ügyéről lesz szó, talán szerencsésebb volna, ha magunkra hagy-nál bennünket ...

CASSAGNE *(gyorsan és gálánsan)* Dehogysis! Szó sincs róla! A nagyságos asszony egyáltalán nem zavar.
DUCHOTEL *(félre)* Ó, el nem szalasztana egyetlen kínálkozó alkalmat se, hogy bele ne tenyereljen!

Mindenki leül: Leontine balra, a kandalló mellett székre, Moricet az asztal bal oldalára, Bridois vele szemben, Cassagne melléje, Duchotel pedig egy székel húz a jobb oldali ajtó elé

BRIDOIS Uraim! Szükséges, hogy felidézzem a tény-állást? Ma éjjel Cassagne úr feljelentése alapján házasságtörésen kaptuk rajta Cassagne asszonyt, aki ...
CASSAGNE *(félbeszakítja Bridois-t)* Bocsánat! BRIDOIS *(meglepve ő is feláll)* Uram?

CASSAGNE Fogadja elismerésemet! Hálásan köszönöm, uram, a rajtakapást! Nekem tíz évig nem sikerült! *(Látván, hogy Bridois nem érti)* Én vagyok a férj, uram!

BRIDOIS Vagy úgy? ! Hogyne! Köszönöm. *(Hajlonganak, majd visszaülnek)* Szóval, az volt a feladat, hogy elfogjam a bűntársát is, de ő sajnos időt nyert és az ablakon át megugrott ... ráadásul alsónadrágban! Nos én utánaküldtem két rendőrt, és öt perc üldözés után elfogták nevezettet a szomszéd szobában, hiányos öltözékben, nyitott ablak előtt. Tagadja, Moricet úr?

MORICET *(tiltakozva)* Félreértés történt! Bírói tévedés áldozata vagyok!

CASSAGNE *(felugrik)* Úgy, szóval mégis maga az?

MORICET Kicsoda?

CASSAGNE Jó, jó! *(Duchotelnek)* Miért mondatd azt, hogy a fehéreneműszabód? És hogy gyerekkora óta ismered?

DUCHOTEL *(föláll)* Attól félttem, hogy nekitámadsz. Olyan heves természeted van! *(Mindnyájan vissza-ülnek)*

BRIDOIS *(folytatja)* Amint látják, Moricet úr a legteljesebb mértékben tagadja az ellene felhozott vádat, és jöllehet, a látszat erősen ellene szól, kötelességem elismerni, hogy bizonyos körülmények az állítását látszanak igazolni! Először is felpróbáltattuk vele a nadrágot, és nem az ő mérete! *(Maga elé húzza a csomagot)* A kérdéses bűnlelet egyébként magunkkal hoztuk ...

DUCHOTEL *(föláll és gyorsan odamegy Bridois-hoz)* De hiszen ez fölösleges! Utóvégre is mit akar még? Mi szükség a bűntársra? Hiszen világos minden: rajta-kapta Cassagne asszonyt, talált nála egy férfinadrágot, gondolom ez elegendő a váláshoz!

CASSAGNE *(ő is föláll)* Ami engem illet, nekem elegendő!

DUCHOTEL Nekem is. *(Visszaül a helyére)*

BRIDOIS Csakhogy a törvénynek nem elegendő! Az még nem elég bizonyíték, ha egy nőt in flagranti találnak egy férfinadrággal. Ez nem meríti ki a házasságtörés fogalmát. A nadrágban benne kell lennie a bűntársnak is! *(Kibontja a csomagot)* Íme, a bűnlelet! *(Mindenki felemelkedik, de senki sem mozdul)*

DUCHOTEL *(félre)* A feleségem rá fog ismerni! *(Rá-néz Leontine-ra, akinek arcjátéka világosan kifejezi, hogy felismerte a kérdéses nadrágot)* Na ugye meg-mondtam!

BRIDOIS Most az az egyetlen feladatunk, hogy meg-találjuk ennek a ruhadarabnak a tulajdonosát!

Leontine mutatja Duchotelnek, hogy „hiszen ez a tied!” Duchotel tiltakozik. Leontine vállat von, Duchotel ismét hevesen tagad, Bridois észreveszi ezt a gesztikulációt

BRIDOIS Mi az? Mit akarnak?

DUCHOTEL Semmit!

BRIDOIS *(felemeli a nadrágot)* Csak az a kérdés, hogyan találjuk meg a gazdáját?

CASSAGNE Tényleg, hogyan? Ez a bökkenő.

DUCHOTEL De hát az ördögbe is, felügyelő úr, csak nem akar kiállni az utcára és fölpróbáltatni a nad-

rágot az összes járókelővel? Vallja be, az volna a leghelyesebb, ha ejtené ezt az ügyet ...
BRIDOIS Megbocsásson, uram, de nem szokásunk „ejteni” az ügyeket ilyen hamar.
DUCHOTEL *(félre, kétségbeesve)* Látom már, nincs menekvésem!

Tizenharmadik jelenet Az

előbbieket és Gontran

GONTRAN *(belép)* Hát engem szépen ott felejtettek! *(Meglátja Bridois kezében a nadrágot)* Nicsak, a nadrágom, hát ez hogyan kerül ide?

MIND Hogyan?

DUCHOTEL *(kíméletlenül félretolja Cassagne-t és ott terem)* Az ő nadrágja! Hallották? Az övé. Ő maga mondta!

GONTRAN *(nem érti)* Igen? Na és? Mi van abban?

DUCHOTEL Semmi! Semmi! *(Halkan odasúgja Gontrannak)* Kapsz még ötszáz frankot, ha továbbra is azt vallodd, hogy ez a te nadrágod!

GONTRAN Micsoda?

BRIDOIS *(csodálkozva Gontrannak)* Tehát beismeri, hogy ez a nadrág az ön tulajdona?

GONTRAN Mi az hogy beismerem!

BRIDOIS Beismeri, hogy ma éjjel az Athéne utca 40-ben járt?

GONTRAN Hát ezt meg honnan tudja?

DUCHOTEL *(gyorsan közéjük lép)* Hát persze hogy beismeri, láthatják!

MIND *(meglepetve)* Ó!

GONTRAN *(kedélyesen)* Miért ne ismerném? DUCHOTEL

Világos, mint a nap! *(Halkan Gontrannak)* Derék fiú vagy!

BRIDOIS *(előhúzza a noteszt)* Neve?

GONTRAN De uram!

BRIDOIS Vezeték- és keresztnéve?

GONTRAN *(félre)* Milyen furcsák ezek! *(Hangosan)* Gontran. Pierre. De miért kérdezi?

CASSAGNE Szabadna megkérdeznünk, mit keresett az Athéne utca 40-ben?

GONTRAN *(odafordul Cassagne-hoz)* No nézd csak! Hát mit csináltam volna, a kicsikémnél voltam.

CASSAGNE Kicsikémnek nevezi?! Úgy látszik, fogalma sincs, hogy a maga kicsikéje egyszersmind az enyém is!

GONTRAN *(gúnyyal)* A magáé? *(Felismeréssel)* Ja persze, maga a vén bakkecske!

MIND Micsoda?

GONTRAN Hát a vén kecske, aki miatt a faliszekrénybe

kelltem bújnom!

CASSAGNE Majd adok én magának kecskét! *(Bridois-hoz megy)* Kérem, felügyelő úr, a kecskét is vegye jegyzőkönyvbe!

GONTRAN *(döbbenet)* Felügyelő?

CASSAGNE Most aztán remélem, többé semmi akadály a válásomnak!

GONTRAN Válás? De hát kicsoda maga tulajdonképpen? Hát nem maga a kicsike protektora?

CASSAGNE Én a férje vagyok, uram, a férje! GONTRAN

Bérekocsis úr! *(Hangosan)* De hát higgye el, uram, fogalmam sem volt, hogy férjezett! Nem mondta! Esküszöm, egy szóval sem említette soha! CASSAGNE Elég legyen! Megtudtam, amit tudni akartam, a többi a bíróság dolga! Hölgyeim,

uraim! Volt szerencsém! *(Hátul kimegy)*

GONTRAN *(utánamegy)* De hát uram... csak egy percre ...

Kérem, hallgasson meg!

DUCHOTEL *(visszarántja Gontrant)* Ugyan hagyj, hogy menjen!

GONTRAN Dehogy hagyom ...Uram, uram! *(Kiszalad Cassagne nyomában)*

MORICET *(félre)* Én egy árva szót sem értek az egészből!

DUCHOTEL *(félre)* Hű, nagy kő esett le a szívemről! BRIDOIS *(fogja a kalapját)* Úgy látom, a feladatomnak vége, Moricet úr, kötelességem bocsánatot kérni öntől.

MORICET Hagyja, felügyelő úr.

BRIDOIS *(Leontine-nak)* Asszonyom, fogadja hódolatomat. Uram, alázatos szolgája vagyok.

DUCHOTEL *(nagyon udvariasan)* Ha megengedi, ki-kisérem!
BRIDOIS Uram, megtisztel.

DUCHOTEL Erre parancsoljon. *(Kiengedi a felügyelőt, majd maga is kimegy a nyomában)*

Tizennegyedik jelenet

Moricet, Leontine, majd Duchotel

LEONTINE Gyerünk, adja gyorsan vissza a levelem!

MORICET Tényleg, a levél! Hová is tettem a nadrágot? *(Odamegy a kandallóhoz, ahová a nadrágot tette)* Nadrágnap van ma!

LEONTINE Siessen! Gyerünk!

MORICET Mindjárt! *(Mindketten fogják a nadrágot, egyikük az egyik szarát, másikuk a másikat, és sor-ra kutatják a zsebeit)* A farzsebem semmi... ez itt a pénztárcám ... ez a zsebkendő ...ebben sincs... ez egy dugóhúzó.... *(Mutatja)* Emlékszik, amikor ezt behoztam, akkor változtatta meg az ígértét...

LEONTINE Emlékszem, de most siessen!

MORICET *(minden zsebet kiforgatott)* No és a levél? Szépen vagyunk! A levél nincs sehol!

LEONTINE Nincs meg? Keresse még egyszer! MORICET De ha egyszer nincs! *(Mutatja a nadrágot)*

Ez az egyik szára... ez a másik ... közte semmi ... csak ez a két szár és ez a három zseb van!

Nem veszik észre, hogy hátul belép Duchotel, épp a nadrág két szára között

DUCHOTEL *(eltolja a nadrágot)* Mi a fenét csináltak itt?

MORICET *(zavartan)* Hogy mit? Megmutattam a nadrágot a feleségednek!

DUCHOTEL *(félrelődítja Moricet-t)* Szép kis látvány, mondhatom! *(Leontine-nak)* Nahát, mit szólsz hozzá? Az a léhűtő Gontran! Ki hitte volna! Eppen ő... Cassagne asszonnyal!

LEONTINE Igen, hát hiába! *(Félre)* Megállj, te álnok!

DUCHOTEL Ha meggondolom, hogy voltak pillanatok, amikor engem gyanúsítottál ...

LEONTINE *(úgy tesz, mintha ráhagyná a dolgot)* Bár engem nem lep meg, Gontran már korábban elmesélte nekem ezt a kalandot Cassagne asszonnyal...

DUCHOTEL *(kiesik a szerepből)* Tessék?

LEONTINE *(színelte csodálkozással)* Te nem is tudtál róla?

DUCHOTEL Nem. *(Félre)* Ejnye, igaz volna ez? LEONTINE *(megforgatja a törét a sebben)* Hiszen pénzt

is csak azért csikart ki tőled, hogy ráköltesse.

DUCHOTEL *(hápog)* Vele? ...az én pénzemem? LEONTINE

Csak az bántotta szegény fiút, hogy valami vén bakkecskével is meg kellett osztoznia ... DUCHOTEL

(vérig sértve) Vén bakkecskével? Ki mondta ezt?

LEONTINE Hát Cassagne-né Gontrannak.

DUCHOTEL „Vén kecske”? Lehetetlen, hogy ezt mondta volna, éppen ő! Pont ő!

LEONTINE Miért izgat ez téged ennyire?

DUCHOTEL Hát azért vén kecske még nem vagyok!

LEONTINE *(a vállára teszi a kezét)* Igazán?

MORICET *(előrejön és oldalba böki Duchotelt)* Vigyázz, belegyalogolsz a csapdába!

DUCHOTEL *(visszalöki)* Elegem van belőled, hallod!

LEONTINE *(gúnyosan)* Azt hiszem, ezúttal felsültél, barátom!

DUCHOTEL Várj, mindjárt megmagyarázom.

LEONTINE *(megunta az egészet)* Ugyan, valld be! Úgyis tudom az egészet. Ma éjtel voltál Cassagne-nénál, kész, passz!

DUCHOTEL *(kifogyott az érvekből)* Hát jó, bevallom! A hazudozásnak nem volna értelme, inkább nyíltan elmondom magam. Igen, én voltam Cassagne-nénál ma éjszaka.

LEONTINE Na végre, csakhogy beismerte!

DUCHOTEL *(meggyőződéssel)* Hiába, nem tudok hazudni!

LEONTINE *(odamegy Moricet-hoz)* Hallja, nem tud hazudni!

MORICET *(ránevet Leontine-ra)* Ó, hogyne, nem tud. Az már igaz! Mi lenne, ha én most távoznék? *(Indul)*

LEONTINE *(megállítja)* Semmi esetre sem. Nem zavar egyáltalán. *(Duchotelhez)* Uram, köztünk mindennek vége!

DUCHOTEL *(gyerekesen)* Leontine, kérlek, bocsáss meg!

LEONTINE Soha az életben!

DUCHOTEL Kérlek! *(Moricet-hoz fordul)* Mi az, miért nem szólsz már valamit az érdekeemben?

MORICET Hogyne, mindjárt! *(Leontine-hoz, teljesen köszönősen)* Valóban asszonyom ...

DUCHOTEL Hallod, figyelj rá! Esküszöm, soha többé nem találkozom Cassagne-néval, sem senki mással.

LEONTINE Mindig ezt mondják.

MORICET *(mechanikusan)* Igen, mindig ezt mondják!

DUCHOTEL Fogd be a szádat, ha semmi egyebet nem tudsz mondani! *(Leontine-hoz)* Többé semmi hűtlenség, semmi vadászat, semmi vadászsákmány! *(Mint valami nagy-nagy vallomást)* Tényleg a kosár ... sem-mi sem kényszerít, hogy megmondjam, mégis bevallom, a vadkereskedőnél vettem! *(Leontine gúnyosan nevet)* Becsületszavamra! Még ha nem is hiszed, itt van a számla is! *(Kicsit keresgél, majd kihúzza a kabátja zsebéből Leontine levelét, közben eszébe jut, hogy a számlát tűzbe dobta)* Ja persze, az már nincs meg, beledobtam a tűzbe! De akkor ez meg miféle papiros?

LEONTINE *(öszönősen Moricet-hoz simul)* A levelem!

MORICET Végünk van!

DUCHOTEL *(kihajtogatja a papírt, Leontine-nak)* No nézd csak, hiszen ez a te írásod!

LEONTINE *(odarahán a férjéhez, hogy elvegye a levelet)* Persze hogy az enyém, tudom!

DUCHOTEL *(a levelet bal kezében tartja, jobbával távol tartja magától Leontine-t)* De hát hagyjál!

LEONTINE *(félre)* Szent isten, most segíts! DUCHOTEL *(olvasni kezdi a levelet)* „Barátom, e perc-

ben csak annyit mondhatok, hogy nincs többé akadály közöttünk” *(Ismétli)* „Nincs többé akadály közöttünk...” Mikor is irtad te ezt nekem? LEONTINE *(iszonyú zavarban van)* Nem is tudom! MORICET *(segíteni akar)*

Nyilván valamelyik meghitt estén ...

DUCHOTEL Minek szólsz bele már megint? Honnan tudhatnád, éppen te?! *(Folytatja az olvasást)* „Tehet velem, amit akar, az öné vagyok!” *(Fölkiált)* Aha!!

LEONTINE *(rettegve)* Nos, mi az?

DUCHOTEL *(nyugodtan és magabiztosan)* Mindent tudok!

MORICET *(halálra váltan félre)* Tudja.

DUCHOTEL *(mint aki felidézi az emlékeit)* Pár nappal az esküvőnk előtt történt. *(Leontine és Moricet elképedve egymásra néznek, miközben Duchotel folytatja az olvasást)* „De jegyezze meg, csak azért te-szem, mert ő így akarja!”

Persze, ez az ő az édes-apja!

MORICET Kicsoda?

DUCHOTEL *(meggyőződve)* Az édesapja! *(Leontine és Moricet felnevetnek)* Pedig így volt, már alig emlékeztem erre a levélre.

LEONTINE *(szemrehányó hangon)* Hogy tudtad elfelejteni ...

DUCHOTEL *(tényleg szégyenkezik)* De most már emlékszem!
És ennek a szép pillanatnak az emlékére kérlek, Leontine,
bocsáss meg nekem!
LEONTINE Soha!

Tizenötödik jelenet

Az előbbieket és Gontran

GONTRAN *(belép hátul)* Se lát, se hall ez a Bérkocsis úr!
DUCHOTEL Gontran, gyere, lágyítsd meg a nénikéd szívé!
GONTRAN *(nem ért semmit)* Én?
DUCHOTEL Leontine, megígérem, hogy ezentúl minta-férj
leszek, csak bocsáss meg!
MORICET Bocsásson meg neki, asszonyom!
DUCHOTEL *(hálással Moricet-nak)* Ez az, rajta!

MORICET Nagyon vétett maga ellen, de ...
DUCHOTEL Elhallgatsz!
LEONTINE Nem, soha!
DUCHOTEL *(dühösen)* Úgy?!
GONTRAN *(halkan)* Nénikém, és ha én kérem...
LEONTINE Felesleges!
GONTRAN *(még halkabban)* Talán mégsem. Annak a
hölgynek a nevében kérem, aki ma éjjel az Athéne utca 40-
ben...
LEONTINE *(elhűlve)* Annak a hölgynek a nevében ... ?
(Gyorsan Duchotelnek) Ám, legyen! Megbocsátok! De ha még
egyszer vadászni merészel ^{mi}!
DUCHOTEL *(kedveskedve átöleli a feleségét)* Vadászni talán
még fogok, de mostantól csak idehaza!
MORICET *(fogja a nadrágját)* Én meg hazavihetem a
nadrágomat!

Vége